

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

මහජන බැංකුවේ (“බැංකුව”) මූල්‍ය ප්‍රකාශන සහ බැංකුවේ හා එහි පරිපාලිත සමාගම්වල (“සමූහය”) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් ප්‍රකාශනය, විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස් වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට අදාළ සටහන්, ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති තොරතුරු වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී.

මුදල් පනතේ 5(1) වගන්තිය යටතේ ලැබී ඇති බලතල ප්‍රකාරව 1992 මැයි 14 වන දින අංක 715 දරන රජයේ ගැසට් පත්‍රයේ ප්‍රකාශනයට පත් කර ඇති මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ නියෝගයක් මඟින් 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ II කොටසේ සඳහන් විධි විධාන වලින් බැංකුව නිදහස් කර ඇත. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මෙම විගණනය සඳහා ප්‍රසිද්ධ වෘත්තීයව යෙදී සිටින වරලත් ගණකාධිකාරී සමාගමක සහය මා ලබා ගන්නා ලදී.

බැංකුවේ හා සමූහයේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්ය සාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති වලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති වලට (ශ්‍රී. ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති වලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, බැංකුව හා සමූහය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය බැංකුව හා සමූහය ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා බැංකුවේ හා සමූහයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීම ද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

බැංකුවේ හා සමූහයේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, බැංකුව හා සමූහයේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා බැංකුව හා සමූහය විසින් පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසු බවින් යුතුව ක්‍රියාකරන ලදී, මා විසින් තවදුරටත් .

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයාගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරුකිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදීවරදවා . දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබලවන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයන්වේතනාන්විත ,ජලේබන සැකසීමෙන්ව්‍යා , මහභූරීමෙන්වරදවා , දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහභූරීමෙන් වැනි හේතු නිසාවන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමූහයේ අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවයගිණුම්කර ,ණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් බැංකුවේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත්වී ඇතිබව සහ හෙළිදරව්කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.
- ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම සඳහා ආයතනවල මූල්‍ය තොරතුරු හෝ සමූහය තුල ව්‍යාපාර ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් යෝග්‍ය විගණන සාක්ෂි ලබා ගන්නා ලදී.සමූහ විගණනයේ මෙහෙයවීම , අධීක්ෂණය සහ කාර්ය සාධනය සඳහා මා වගකිව යුතු වේ.මාගේ විගණන මතය සඳහා සම්පූර්ණයෙන් මා වගකිව යුතු ය .

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත .

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ බැංකුවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ බැංකුවේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව ,බැංකුව ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බවකර්තව්‍ය ,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් ,තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.5.1 අත්තිකාරම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>1.5.1.1 2023 වර්ෂය තුළ බැංකුව විසින් රු.මිලියන 586,421 වටිනාකමකින් යුත් ණය 103,147 ක සංඛ්‍යාවක් ප්‍රදානය කර ඇති අතර ඉන් වටිනාකම රු. මිලියන 2,537.11 ක් වූ ණය 2,757 ක සංඛ්‍යාවක් 2023 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට අක්‍රීය තත්වයේ පැවතුනි. තවද අක්‍රීය ගණයට මාරු කරන ලද ඉහත ණය අතරින්, රු.මිලියන 650.67 ක වටිනාකමකින් යුතු වූ ණය 484 කින් එක් වාරිකයක්වත් අයකර ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී බැංකුවට හැකි වී නොතිබුණි.</p>	<p>2023 වර්ෂය තුළ ලබා දී ඇති සමස්ත ණය ප්‍රමාණය රු.මිලියන 586,420.94 ක් වන අතර ඒ අතරින් අක්‍රීය ණය කාණ්ඩයට මාරු වූ ප්‍රතිශතය සියයට 0.4 ක් වන අතර එය රටේ සාර්ව ආර්ථික තත්ත්වයන් යටතේ පිළිගත හැකිය. තවද, බැංකුව විසින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට එක් ණය වාරිකයක් හෝ අයනොවූ ණය පහසුකම් 484 ක ප්‍රමාණය 2024 ජුනි 30 දින වන විට 234 දක්වාත් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති ශේෂය රු. මිලියන 650.67 සිට රු. මිලියන 638.07 දක්වාත් රු. මිලියන 12.60 කින් අඩු කර ගෙන තිබුණි.</p>	<p>අනුමත මාර්ගෝපදේශ හා වක්‍රලේඛවලට අනුකූලව සුදුසුකම් ලත් ගනුදෙනුකරුවන්ට ණය සහ අත්තිකාරම් ලබා දීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සහ ඵලදායී හා කාර්යක්ෂම ලෙස අයකර ගැනීම සිදු කිරීම අවශ්‍ය වේ . තවද, අනුගත නොවීම් සම්බන්ධයෙන් වගකිවයුතු පාර්ශව යන්ට එරෙහිව ක්‍රියාමාර්ග හා බැංකුවේ අභ්‍යන්තර පාලනය ශක්තිමත් කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගන්න.</p>
<p>1.5.1.2 2023 වර්ෂයේදී බැංකුව විසින් ප්‍රාග්ධනය රු. මිලියන 40.31 ක් සහ පොලිය රු. මිලියන 26.93 ක් ලෙස එකතුව රු. මිලියන 67.24 ක් කපා හැර තිබුණි . කපා හරින ලද ණය ශේෂ වලින් රු. මිලියන 190.57 ක් 2023 වර්ෂය තුළ අයකර ගෙන තිබුණි. පසුගිය වසර පහ තුළ කපා හරින ලද ශේෂයන් සහ කපා</p>	<p>ගිණුම් පොත් නිසි ලෙස පිළිබිඹු කිරීමේ අරමුණින් සෑම වසරකම අදාළ වන පරිදි අය කර ගත නොහැකි අක්‍රීය ණය සඳහා කපා හැරීමේ ප්‍රතිපත්තිය බැංකුව විසින් අනුගමනය කරන ලදී. ඒ හැර එවැනි ලියහැරී අත්තිකාරම් අයකර ගැනීම</p>	

හරින ලද ශේෂයන් අයකර ගැනීම් (Written off Recoveries) පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ.

සෑම පියවරක්ම අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන ගොස් ඇත.

වසර	කපා හැරී ශේෂයන්			රු. මිලියන
	ප්‍රාග්ධනය	පොලිය	එකතුව	අයකර ගන්නා ලද කපා හැරීම්
2019	329.29	74.00	403.29	71.53
2020	363.20	1,321.12	1,684.32	13.57
2021	108.86	761.26	870.12	15.29
2022	276.67	365.45	642.12	15.35
2023	40.31	26.93	67.24	190.57

තවද, කපා හැරී ණය ආපසු අය කර ගැනීම, අයකර ගැනීමේ දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන කාර්ය සාධන දර්ශකයක් ලෙස සකසා ඇති අතර, අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ ඵලදායිතාවය සහතික කිරීම සඳහා මාසිකව සමීපව අධීක්ෂණය කරනු ලැබේ. තවද, 2023 වර්ෂයේ කපා හැරී ණය ආපසු අය කර ගැනීම්, කපා හැරී ප්‍රමාණය මෙන් 4 ගුණයකි.

1.5.1.3 2023 දෙසැම්බර් 31 වන විට අදියර 2 කාණ්ඩය යටතේ වර්ගීකරණය කරන ලද ණය පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව විට රු. මිලියන 37,283 කින් හෙවත් සියයට 13.5 කින් වැඩිවී තිබුණි.

මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත්තේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය දෙවන අදියර ලෙස වර්ගීකරණය කිරීමයි.

1.5.1.4 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට බැංකුවේ රු. මිලියන 5 ට වැඩි මුළු අක්‍රීය අයිරා ශේෂය රු. මිලියන 10,536.23 ක් වන අතර ඒ තුළ ප්‍රාග්ධනය රු.මිලියන 2,631.39 ක් හා අවිනිශ්චිත පොලී රු.මිලියන 7,904.84 ක් ඇතුළත්ව තිබුණි.

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයවිය යුතු ප්‍රාග්ධන මුදල වූ රු.මිලියන 2,631.39 න් රු.මිලියන 93.6 ක් 2024 ජූලි 31 වන විට අයකර ගැනීමට බැංකුවට හැකි විය. එසේ වුවද, 2024 ජූලි 31 දිනවන විට බැංකුවේ රු.මිලියන 5 ට වැඩි සමස්ත අක්‍රීය අයිරා ශේෂය රු. මිලියන 2,735.19 කි. අය කර ගැනීම් ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

1.5.1.5 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. මිලියන 10 ට වැඩි මුළු අක්‍රීය අත්තිකාරම් වටිනාකම රු.මිලියන 122,923.8 ක් වූ අතර ඉන් අයවිය යුතු ප්‍රාග්ධනය රු.මිලියන 61,577.3 ක් සහ අයවිය යුතු පොලී ශේෂය රු.මිලියන 61,346.5 ක් විය. ඉහත සඳහන් සමස්ත අයවිය යුතු ප්‍රාග්ධනයෙන් රු.මිලියන 22,961ක් හෙවත් සියයට 37.29ක් සඳහා ප්‍රමාණවත් සුරැකුම් නොතිබුණි. විස්තර පහත දැක්වේ.

ආයතනික ණය පහසුකම් ප්‍රදානය කිරීමේදී විවිධ ප්‍රධාන නිර්ණායක කිහිපයක් යටතේ තක්සේරු කරන අතර ඇප සුරැකුම් (security) එක් නිර්ණායකයකි. ණය පහසුකම් ලබා දීමේදී මූල්‍ය, මුදල් ප්‍රවාහ, ව්‍යාපාර /ආර්ථික තක්සේරු සමඟ කර්මාන්ත තක්සේරු (කර්මාන්ත හා ආර්ථික තත්වය) යනාදිය සිදු කර නිවැරදි මාර්ගයෙන් නිසි අනුමැතිය ලබා ගෙන සිදු කර තිබේ. කෙසේ වෙතත්, බාහිර/ ව්‍යාපාර පරිසරයේ කැළඹීම් හේතුවෙන් නරක අතට හැරෙමින් පවතින ආර්ථික තත්වයන් හෝ සාධක හේතුවෙන්, ඉහළම අක්‍රීය

සුරැකුම් විස්තරය 2023/ 12/30 දිනට අයවිය යුතු ප්‍රාග්ධනය (රු. මි 10 ට වැඩි අක්‍රීය අත්තිකාරම්) රු. මිලියන

රු.මිලියන 10 ට වැඩි මුළු අක්‍රීය ප්‍රාග්ධනයන් %

ණය ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ණය වලින් සැලකිය යුතු ප්‍රතිශතයක් එම කාණ්ඩයට මාරු වී තිබේ. ණය පහසුකම් අක්‍රීය ණය ලෙස වර්ගීකරණය කලද , එය නොසලකා හිඟ මුදල් අය කර ගැනීමට අඛණ්ඩව සෑම පියවරක්ම ගනු ලැබේ.

ප්‍රමාණවත් නොවූ දේපල		
සුරැකුම්	4,352.13	7.07
සාංගමික		
ඇපකර	5,915.95	9.61
පුද්ගල ඇපකර	9,398.58	15.26
සුරැකුම් රහිත	3,294.93	5.35
එකතුව	22,961.59	37.29

1.5.1.6 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයවිය යුතු ප්‍රාග්ධන ශේෂය අනුව වටිනාකම වැඩිම අක්‍රීය ණය 10 හි (Top 10 NPL) මුළු අයවිය යුතු මුදල රු.මිලියන 73,158.94 ක් වූ අතර ඉන් ප්‍රාග්ධනය රු.මිලියන 35,774.39ක් හා පොලිය රු.මිලියන 37,384.55 ක් විය . විස්තර පහත දැක්වේ.

ණය අයකර ගැනීමට දරන ලද සියලු ක්‍රියාවන් හේතුවෙන් අක්‍රීය ණයෙහි ප්‍රාග්ධන තත්වය (capital position) අඩු වී තිබේ.

2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයවිය යුතු ප්‍රාග්ධනය - රු . මිලියන.35,774.39

2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයවිය යුතු ප්‍රාග්ධනය - රු . මිලියන.28,378.12

ඒ අනුව , සියයට 21 ක (රු . මිලියන.7,396.27) අඩු කිරීමක් සාක්ෂාත් කර ගෙන තිබේ.

ගනුදෙනුකරුගේ නම	ණය ගණන	ප්‍රාග්ධන ශේෂය රු . මිලියන	පොලි ශේෂය රු . මිලියන	මුළු ශේෂය රු . මිලියන
01 ලංකා හොටෙල් රෙසිඩෙන්සීස්(පුද්) සමාගම	04	5,945.53	2,202.62	8,148.15
		5,945.53	2,202.62	8,148.15
02 ශ්‍රී ඉක්විජමන්ට් ෆයින්ෆැන්ස් ලිමිටඩ් (SEFL)	01	4,524.15	622.24	5,146.39
		4,524.15	622.24	5,146.39
03 W.M. මෙන්ඩිස් සහ සමාගම	09	3,876.20	874.76	4,750.96
		3,876.20	874.76	4,750.96
04 CML MDT කන්ස්ට්‍රක්ෂන් සමාගම	33	2,670.51	2,856.97	5,527.48
වෝර්කස් පයිලින් (පුද්) සමාගම	15	343.45	346.42	689.86
වෝර්කස් ඉක්විජමන්ට්	12	293.16	299.15	592.31

	සමාගම				
	වෝර්කර්ස් සන්ස් ඇන්ඩ් කම්පැණි ඉංජිනියර්ස් (පුද්) - සමාගම	01	25.55	79.85	105.40
	MTD වෝර්කර්ස් පොදු සමාගම	01	2.12	4.33	6.47
			3,334.79	3,586.73	6,921.52
05	ද ගුණ්ඩි මවුන්ටන් හෝටල් (පුද්) සමාගම	06	1,464.23	1,048.77	2,512.99
	ලක් ස්ටීල් ඉංජිනියර්ස් (පුද්) සමාගම	07	1,617.24	715.79	2,333.03
	ලක් ජීප්සම් (පුද්) සමාගම	11	151.49	32.15	183.63
	ලක් බුනුන්ඩ් ෆර්නිචර් (පුද්) සමාගම	03	57.59	19.56	77.16
			3,290.56	1,816.27	5,106.83
06	මිහින් ලංකා(පුද්) සමාගම	03	3,171.42	529.49	3,700.91
			3,171.42	529.49	3,700.91
07	හුරාවි ඉන්ටර් නැෂනල් (පුද්) සමාගම	01			
			3,078.95	1,753.96	4,832.91
			3,078.95	1,753.96	4,832.91
08	නවලෝක ස්ටීල් ඉන්ඩස්ට්‍රිස් (පුද්) සමාගම	03	516.73	295.28	812.00
	නවලෝක කන්ස්ට්‍රක්ෂන් (පුද්) සමාගම	31	2,231.14	1,285.83	3,516.97
	රිස්ට් වෙස්ට් මාර්කටින් (පුද්) සමාගම	01	138.50	53.7	192.21
	නිව් ඇෂෝර්ඩ් ඉන්ටර්නැෂනල් (පුද්) සමාගම	02	33.18	14.58	47.76
	නවලෝක පෙට්‍රෝලියම් (පුද්) සමාගම	01	115.00	45.21	160.21
			3,034.55	1,694.61	4,729.16
09	යශෝධා හෝල්ඩින්ග්ස් (පුද්) සමාගම	36	2,424.32	18,647.46	21,071.78
	යශෝධා මාර්කටින් සර්විසස් (පුද්) සමාගම	01	0.73	5.51	6.24
	යෝෂි ඇඩ්වට්මිසන් (පුද්) සමාගම	01	0.47	3.56	4.03
	යුනි ඒජන්සිස් ට්‍රාන්ස්පෝට් (පුද්) සමාගම	01	0.84	6.39	7.24
	යුනි ප්‍රින්ටර්ස් (පුද්) සමාගම	03	11.02	95.08	106.10
	රුහුණු ඇග්‍රෝ ෆර්ටිලයිසර් (පුද්) සමාගම	09	498.50	3,900.49	4,398.99
	රුහුණු ජලයිවුඩ් ප්‍රඩක්ට් (පුද්) සමාගම	02	90.25	606.42	696.68
	මර්නි බෙකර් ඉක්විජ්මන්ට් (පුද්) සමාගම	01	4.30	27.99	32.29
			3,030.44	23,292.91	26,323.35
10	ආර් පී අයි (පුද්) සමාගම	03	2,487.79	1,010.96	3,498.76
			2,487.79	1,010.96	3,498.75
	එකතුව		35,774.39	37,384.55	73,158.94

1.5.1.7 රජය සතු ව්‍යවසායන්ට (SOEs)

නිරාවරණය

(i) 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මධ්‍යම රජයට හා රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්ට අයත් මුළු ණය හා අත්තිකාරම් වටිනාකම රු.මිලියන 781,402 ක් හෙවත් මුළු ණය හා අත්තිකාරම් කළඹෙන් සියයට 42.32 ක් ලෙස වාර්තා විය. කෙසේ නමුත්, පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්හි අයවිය යුතු ණය ශේෂය රු. මිලියන 90,217 කින් හෙවත් සියයට 10.35 කින් අඩු වී තිබුණි.

(ii) 2023 දෙසැම්බර් 31 වන විට රජයේ ආයෝජන සහ රජයෙන් ලැබිය යුතු අනෙකුත් දෑ රු.මිලියන 1,041,466 ක් වූ අතර ඒ අනුව, මධ්‍යම රජය සහ රජය සතු ව්‍යවසායන්ට මුළු නිරාවරණය රු.මිලියන 1,822,868 ක් වූ අතර එය බැංකුවේ සමස්ත වත්කම් වලින් සියයට 60 ක් නියෝජනය විය.

(iii) පසුගිය වසර 5 ක කාලය තුළ මධ්‍යම රජයට සහ රජයට අයත් ව්‍යවසායන්හි ණය සහ අත්තිකාරම් වල මුළු අයවිය යුතු ශේෂය සහ රජයේ ආයෝජන සහ රජයෙන් ලැබිය යුතු වෙනත් දෑ පහත පරිදි වේ.

බැංකුවේ අවදානම් රුචිය අනුව කෙටි හා මධ්‍ය කාලීනව මධ්‍යම රජය සහ රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් වලට නිරාවරණය වීම පිළිගත හැකි මට්ටමකට ක්‍රමයෙන් අඩු කිරීම සඳහා බැංකුව විසින් අභ්‍යන්තර අවදානම් දරා ගැනීමේ සීමාවන් සහ ස්ථාපිත ඉලක්ක අඛණ්ඩව සමාලෝචනය කර සංශෝධනය කරයි.

තවද, බැංකුවේ ප්‍රමාණය සහ සංකීර්ණත්වය සලකා බලා ණය අවදානම අවම කර ගැනීම, ද්‍රවශීලතාව පවත්වා ගැනීම සඳහා, ඉපයීම් සහ ප්‍රාග්ධනය අවශ්‍යතාවයට වඩා සතුටුදායක මට්ටමක පවත්වාගෙන යාමට මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් පිරිනමන ඇපකරය මත පදනම්ව රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් විසින් ලබා ගන්නා ණය පහසුකම් කාලීනව සේවා කිරීම සහතික කිරීම උදෙසා සම්පව අධීක්ෂණය කිරීම සහ පසු විපරම් කිරීම සිදු කරයි.

සැකයක් ඉතිරි නොවීම සඳහා පහත කරුණු ඉස්මතු කල හැක.

- ආන්තික මුදල් පහසුකම් හැර රාජ්‍ය ව්‍යවසාය නිරාවරණ සීමා යටතේ පමණක් රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් සඳහා පහසුකම් සැපයීම සිදු කර තිබේ.
- සීමාවන් සහතික කිරීම සඳහා, එක් එක් මාසය අවසානයේ දී රාජ්‍ය ව්‍යවසාය නිරාවරණය වීම, නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (අවදානම් කළමනාකරණය) වෙත වාර්තා කරනු ලැබේ.
- ආන්තික මුදල් පහසුකම් හැරුණු විට 2024 කාලය තුළ රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් සඳහා නව පහසුකම් සලකා බැලීමක් සිදු කර නොමැත.

ණය හා අත්තිකාරම්	2019	2020	2021	2022	2023
මධ්‍යම රජයට හා රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්ට (SOEs) අයත් ණය (රු. මිලියන)	601,297	844,821	937,386	871,619	781,402

පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව මධ්‍යම රජයට හා රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්ගේ ශේෂයේ වැඩිවීම (රු. මිලියන)	50,197	243,525	92,564	(65,767)	(90,217)
පෙර වර්ෂයට සාපේක්ෂව මධ්‍යම රජයට හා රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්ගේ ශේෂයේ වැඩිවීම %	9.11	40.55	10.96	(7.02)	(10.35)
මුළු ණය හා අත්තිකාරම් (රු. මිලියන)	1,386,481	1,723,466	1,936,974	1,915,788	1,846,389
බැංකුවේ මුළු ණය හා අත්තිකාරම්වලින් මධ්‍යම රජයට හා රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්ට අයත් ණය %	43.37	49.02	48.39	45.50	42.32
බැංකුවේ මුළු වත්කම් (රු. මිලියන)	1,873,406	2,230,119	2,647,641	2,972,028	3,038,195
බැංකුවේ මුළු වත්කම්වලින් මධ්‍යම රජයට හා රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්ට අයත් ණය %	32.10	37.88	35.40	29.33	25.72
ආයෝජන හා මධ්‍යම රජයෙන් ලැබිය යුතු වෙනත් දෑ (රු. මිලියන)	419,217	435,343	672,155	1,024,096	1,041,466
මධ්‍යම රජයට හා රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්ට නිරාවරණය වන මුළු වත්කම්	1,020,514	1,280,164	1,609,540	1,895,715	1,822,868
බැංකුවේ මුළු වත්කම්වලින් මධ්‍යම රජයට හා රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්ට නිරාවරණය වන මුළු වත්කම් %	54.47	57.40	60.79	63.79	60.00
රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් සඳහා මුළු ගෙවිය යුතු දෑ (ණය ගැනීම් සහ තැන්පතු)	217,791	222,257	226,722	418,932	480,710

(iv) ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසි ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා ලැබිය යුතු පොලී ශේෂය

ජ්‍යෙෂ්ඨ පුරවැසි ස්ථාවර තැන්පතු සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජයෙන් ලැබිය යුතු පොලී ශේෂය 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. මිලියන 22,594.87 ක් ලෙස වාර්තා වී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, රු.මිලියන 959.49 ක් පමණක් 2023 වර්ෂය තුළ දී මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් බැංකුවට ලැබී තිබුණි.

අබණ්ඩ පසු විපරම් කෙරේ. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2024 අප්‍රේල් 18 වන දින රු. බිලියන 4.2 ක් ලැබී ඇත. ඉතිරිය සඳහා දිගටම පසු විපරම් කර ගෙන යාම සිදුවේ.

(v) භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම්, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය සහ සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ අයවිය යුතු ණය ශේෂය වූ රු. මිලියන 37,079.25 ක් සඳහා 2023 වර්ෂයේ දී මුදල් ගෙවීම් වෙනුවට භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම මඟින් පියවා තිබුණි. විස්තර පහත දැක්වේ.

රාජ්‍ය භාණ්ඩාගාරයේ පැවති මුදල් ප්‍රවාහ ආතතිය හේතුවෙන් 2023 වර්ෂය තුළ දී මුදල් මඟින් පියවීම වෙනුවට භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර හරහා හුවමාරු කර ගනිමින් එක් එක් ගනුදෙනුකරු යටතේ පහත සඳහන් හිඟ මුදල් පියවීම සඳහා බැංකුව එකඟ වී ඇත.

විස්තරය	හිඳව කල වටිනාකම රු. මිලියන	බැඳුම්කර පරිණත වන දිනය
භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම්	27,709.21	2025. 07.15 2027. 07.15 2029. 07.15 2031. 07.15 2033. 07.15
මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	7,423.08	
ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය	1,458.37	2025. 07.01
සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව	488.59	2027. 09.15
එකතුව	37,079.25	

භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම් - භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම්ට අයත් යුනියන් පෙදෙස ශාඛාවේ පවත්වාගෙන යන ජංගම ගිණුමේ ස්ථාවර බැංකු අයිරා පහසුකම රු. මිලියන 30,000 ක් වේ. 2024 ජූලි 31 දිනට අදාළ ස්ථාවර බැංකු අයිරා භාවිතය ශුන්‍ය වේ.

මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය - 2022 දී භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කිරීමෙන් පොලිය ගෙවන ලදී. කෙසේ වෙතත් 2023 ජුනි මාසයේදී මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් අරමුදල් ලැබීමෙන් පසු සියලු හිඟ මුදල් පියවා ඇත. අර්ධ වාර්ෂිකව ආපසු ගෙවීම් දෙසැම්බර් සහ ජුනි මාසවලදී සිදු කෙරේ. නැවත ගෙවීම් අද දක්වා යාවත්කාලීනව පවතී. ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය - 2022 අගෝස්තු සහ 2023 පෙබරවාරි මස නියමිත වාරිකවලින් කොටසක් අයකර ගැනීම සඳහා භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර නිකුත් කෙරිණි. ආපසු ගෙවීම් අර්ධ වාර්ෂිකව සිදු කරනු ලබන අතර ගෙවීම් යාවත්කාලීනව සිදුවේ.

සමෘද්ධි සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව - පහසුකම් සම්පූර්ණයෙන් 2024 පෙබරවාරි 28 දින පියවා ඇත.

(vi) රජය සතු ඉහලම ණය සහ අත්තිකාරම් සහිත ව්‍යවසායන් 10

2023 දෙසැම්බර් 31 වන විට මධ්‍යම රජය ඇතුළු ඉහලම රජය සතු ව්‍යවසායන් 10 හි අයවිය යුතු ශේෂයන් රු.මිලියන 734,261 වූ අතර එහි ප්‍රාග්ධනය රු. මිලියන 722,415 ක් හා පොලිය රු.මිලියන 11,846 ලෙස වාර්තා වන අතර එය මධ්‍යම රජයට හා රජය සතු ව්‍යවසායවලින් මුළු අයවිය යුතු ණය හා අත්තිකාරම් ශේෂයෙන් සියයට 93.97 ක් නියෝජනය කරනු ලබයි. තොරතුරු පහත පරිදි වේ.

ආයතනික බැංකු අංශය විසින් රජය සතු ව්‍යවසායන් නිරාවරණය සමීපව අධීක්ෂණය කරනු ලබන අතර ඒ අනුව 2024 අගෝස්තු 31 දිනට වාර්තා වූ රජය සතු විශාල ව්‍යවසායන්හි අයවිය යුතු ශේෂය රු. මිලියන 613,133 ක් විය.

ආයතනය	2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයවිය යුතු මුදල රු . මිලියන	සුරැකුම	සුරැකුමේ වටිනාකම
භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම්	428,659	ණය ගිවිසුම	-
එකතුව	428,659		-
ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය	3,039	සුරැකුම් රහිත	-
	44,340	ලැබිය යුතු දෑ මත උකස්කරය	රු . මිලියන. 43,738
	5,496	භාණ්ඩාගාර ඇපකර	රු . මිලියන. 5,445
	9,184	භාණ්ඩාගාර ඇපකර	රු . මිලියන. 8,833
		සුරැකුම් රහිත	රු . මිලියන. 18,013
		පොත් ණයගැතියෝ	රු . මිලියන. 3,800
	25,813	ස්ථාවර තැන්පතු	රු . මිලියන. 4,000
එකතුව	87,872		
මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	23,594	භාණ්ඩාගාර හානි පූර්ණය	රු . මිලියන. 21,273
	38,822	භාණ්ඩාගාර ඇපකර	රු . මිලියන. 35,000
	5,274	භාණ්ඩාගාර ඇපකර	ඇ .ඩො . මිලියන 44.72
	995	ගාස්තු එකතු කිරීම පිළිබඳ පැවරුම	-
එකතුව	68,685		
ශ්‍රී ලංකා ගුවන් සේවය	13,356	සහන ලිපිය (Letter of Comfort)	රු . මිලියන. 13,350
	33,212	සහන ලිපිය	ඇ .ඩො . මිලියන 100
	5,380	භාණ්ඩාගාර ඇපකර	රු . මිලියන.

			8,289
	1,767	භාණ්ඩාගාර ඇපකර	ඇ . බො . මිලියන 5.38
එකතුව	53,715		
අධ්‍යක්ෂ විශ්‍රාම වැටුප්	19,837	විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ අවබෝධතා ගිවිසුම (MOU)	-
එකතුව	19,837		
ශ්‍රී ලංකා පොහොර සමාගම	6	සුරැකුම් රහිත	-
	17,977	සහන ලිපිය(Letter of Comfort)	රු . මිලියන. 29,316
	19	තැන්පත්	රු . මිලියන. 20
එකතුව	18,002		
ශ්‍රී ලංකා නැව් සංස්ථාව	17,304	භාණ්ඩාගාර ඇපකර	ඇ . බො . මිලියන 71.91
එකතුව	17,304		
ජාතික ජල සම්පාදන සහ ජලාපවහන මණ්ඩලය	3,480	භාණ්ඩාගාර ඇපකර	රු . මිලියන. 5,121
	9,313	භාණ්ඩාගාරය භාර ගැනීමේ ලිපිය (Treasury Undertaking Letter)	රු . මිලියන. 9,613
		භාණ්ඩාගාර ඇපකර	රු . මිලියන. 561
		භාණ්ඩාගාරය භාර ගැනීමේ ලිපිය (Treasury Undertaking Letter)	රු . මිලියන. 1,683
	1,814	භාණ්ඩාගාර ඇපකර	රු . මිලියන. 128
		භාණ්ඩාගාරය භාර ගැනීමේ ලිපිය (Treasury Undertaking Letter)	රු . මිලියන. 385
	154		
එකතුව	14,761		
ශ්‍රී ලංකා ඖෂධ නීතිගත සංස්ථාව	9,925	සුරැකුම් රහිත	-
	3,986	භාණ්ඩාගාර සහන ලිපිය (Treasury Comfort Letter)	රු . මිලියන. 6,000
එකතුව	13,911		
කලම්බු කොමර්ෂල් පොහොර සමාගම	11,513	භාණ්ඩාගාර සහන ලිපිය(Treasury Comfort Letter)	රු . මිලියන. 15,282
එකතුව	11,513		
මුළු එකතුව	734,261		

1.5.1.8 රාජ්‍ය බැංකුවල ඉහළම අක්‍රීය ගනුදෙනුකරුවන් 25 දෙනා පිළිබඳ විශේෂ වාර්තාව

ඉහත ශීර්ෂ පාඨය යටතේ රාජ්‍ය බැංකුවල සමූහ පදනම මත පළමු ශ්‍රේණිගත අක්‍රීය ගනුදෙනුකරුවන් 25 දෙනා පිළිබඳව (බැංකු විසින් සපයන ලද තොරතුරු මත පදනම්ව ගනුදෙනුකරුවන් සමූහය (Group of customer) හඳුනාගන්නා ලද අතර පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන ලද විශේෂ වාර්තාවේ පහත විස්තර සඳහන් විය. අදාළ සමූහයේ අක්‍රීය ණය නිරාවරණය ලබා ගැනීමේදී එම සමූහයට අයත් පාලිත සමාගම් අක්‍රීය ණයට නිරාවරණය වීම ද සලකා බලා තිබේ. 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ප්‍රාග්ධනය සහ පොලී අයවිය යුතු මුදල ඇතුළුව මුළු අයවිය යුතු ශේෂය මත පදනම්ව අක්‍රීය ගනුදෙනුකරුවන් ශ්‍රේණි ගත කෙරිණි. තෝරාගත් ඉහළම අක්‍රීය ගනුදෙනුකරුවන් 25 දෙනා අතුරින් ශ්‍රේණිගත කිරීම් මත පදනම්ව මහජන බැංකුවෙන් ගනුදෙනුකරුවන් 14 දෙනෙකු තෝරා ගෙන ඇති අතර අදාළ ගනුදෙනුකරුවන්ගේ නිරීක්ෂණ පහත පරිදි වේ.

අයවිය යුතු ශේෂයන් තවදුරටත් ප්‍රමාදයකින් තොරව අයකර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගන්න. තවද, අනුකූල නොවීම් සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු පාර්ශවයන්ට එරෙහිව අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සහ බැංකුවේ අභ්‍යන්තර පාලනයන් ශක්තිමත් කිරීම අවශ්‍ය වේ.

(i) යශෝධා

(අ) යශෝධා හෝල්ඩින් (පුද්) සමාගම

1992-1996 කාල පරිච්ඡේදය තුළ යශෝධා හෝල්ඩින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබා දෙන ලද ණය පහසුකම් තිස් හතරක් (34)ක් හා බැංකු අයිරා පහසුකම් දෙකක් (02) ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට අක්‍රීය කාණ්ඩය යටතේ පවතී. ලබා දෙන ලද සියලු පහසුකම් 1996-1997 කාලය තුළ පැහැර හැර තිබුණු අතර 1998 ඔක්තෝබර් 26 දින බැංකුව විසින් අක්‍රීය ලෙස වර්ගීකරණය කර තිබුණි. යශෝධා හෝල්ඩින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත බැංකුව විසින් එම කාල පරිච්ඡේදයේ පැවති අනුමත කේවල ණය සීමාව ඉක්මවමින් ණය පහසුකම් ලබා දී තිබුණි. තවද, ගනුදෙනුකරුගේ ණය ඇගයීම් විගණනයට ඉදිරිපත් වී නොතිබුණු අතර ණය පිරිනැමුම් ලිපි හරහා ගනුදෙනුකරු ණය ප්‍රතිග්‍රහණය, බැංකුව විසින් ණය ප්‍රදානය කිරීමේදී ලබා ගෙන නොතිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 20,914.09 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය හා අයවිය යුතු

පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 2,424.32 ක් සහ රු.මිලියන 18,489.77 ක් විය.

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක 1324/95 ප්‍රකාරව, 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 1,392.19 ක් වන අයිරා පහසුකම් (මුළු අයවිය යුතු ශේෂයෙන් සියයට 6.66 ක්) මූලිකව වත්තල, නුවර එළිය, බටලිය, ප්‍රදේශවල පිහිටි නිදහස් නිශ්චල දේපළ සහ කොල්ලුපිටියේ පිහිටා තිබූ 99 අවුරුදු කල් බදු දේපළක් මඟින් සුරක්ෂිත කර තිබුණි.

කෙසේ වෙතත්, වත්තල බලගල්ල පාරේ පිහිටි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම (forced sale value) රු.මිලියන 4.3 ක්වන නිදහස් දේපළ, දේපළ හිමිකරු විසින් වංචා සහගත ලෙස වෙනත් පාර්ශවයකට මාරු කර තිබූ අතර, බැංකුව දේපළ උපලබ්ධි කර ගැනීමට අපොහොසත් වී තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් කිසිදු නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.

1997 ජූලි 10 දින, හිඟ අයිරා ශේෂය අයකර ගැනීමට බැංකුවට උකස් කර ඇති දේපළ වෙන්දේසි කිරීමට අදාළ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල යෝජනාව සම්මත කිරීමේදී, උකස්කර ඇති දේපළවලින් එකක් වන බටලිය ප්‍රදේශයේ ඇති දේපළ, බැංකුව විසින් ඇතුළත් කර නොතිබුණි. එහෙයින්, වෙන්දේසි ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට බැංකුවට නොහැකි වී තිබූ අතර, බටලිය දේපළ සම්බන්ධව උකස් නඩු පැවරීමට සිදුවිය. කෙසේ වෙතත්, යෝජනාව සම්මත වී වසර 10 කට පසු 2007 දී උකස් නඩු පවරා ඇති අතර නඩුව තවමත් අවසන් වී නොතිබුණි.

කොල්ලුපිටිය දේපළ කල්බදු දේපළක් වූ බැවින් එයට පරාටේ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියෙන් අනුමැතිය ඉල්ලා ඇත. කෙසේ වෙතත්, එහි අනුමැතිය බැංකුව වෙත ලැබී නොතිබුණි.

අයිරා පහසුකම් වෙනුවෙන් පවතින එකම ඇපය, නුවරඑළිය බදුල්ල පාරේ පිහිටා ඇති නුවරඑළිය දේපළ පමණක් වූ අතර, එහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම රු.මිලියන 300 කි. උකස් කළ දේපළෙහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම අදාළ අයවිය යුතු ශේෂයෙන් සියයට 21.55 ක් නියෝජනය කරයි.

එසේම, මුළු අයවිය යුතු ශේෂයෙන් සියයට 93.33 ක් හෙවත් රු.මිලියන 19,519.30 ක්

බලගල්ල පාර වත්තල දේපළ සම්බන්ධව හිමිකම් දාමය ඉඩම් රෙජිස්ට්‍රාර් කාර්යාලයේ නිසි ලෙස පිළිබිඹු වී නොතිබුණි. එමනිසා උකස්කරුට දේපළ පැවරීමේ හැකියාව තිබුණි. එබැවින්, බැංකුව මෙම වත්කම පැවරීමට එරෙහිව කිසිදු පියවරක් ගෙන නොමැත.

ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ තීන්දුවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස , නුවරඑළිය උකස් වත්කම පරාටේ ක්‍රියාත්මක කිරීම මඟින් බැංකුවට අත්පත් කර ගැනීමට හැකි වී තිබුණි. බැංකුවට වාසිදායක ලෙස ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසින් ඉවත් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ද තීරණය කර තිබූ අතර ඒ අනුව රිටි ආඥාව ක්‍රියාත්මක කිරීම මඟින් වත්කම් වල හිස් අයිතිය ලබාගෙන තිබුණි.

ප්‍රාථමික ලේඛන මගින් සුරක්ෂිත කර තිබුණි. ඉතිරි සියයට 0.01 හෙවත් රු.මිලියන 2.60 ක් සුරැකුම් රහිත පදනම මත ලබා දී තිබුණි. එබැවින්, පවතින සුරැකුම්වල ශක්තිමත් බව නොමැතිවීම හේතුවෙන් රු.මිලියන 20,614.09 ක අයවිය යුතු ණය ශේෂය අයකර ගැනීමේ හැකියාව අවිනිශ්චිතවේ.

ප්‍රාථමික ණය ලේඛන මත පදනම්ව, මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 19,519.30 ක් (2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට අයවිය යුතු ශේෂය) ආපසු අයකර ගැනීම වෙනුවෙන්, බැංකුව අධිකරණයේ නඩු 18 ක් පවරා ඇති අතර, ඉන් නඩු 15 ක් බැංකුවට වාසිදායක ලෙස තීරණය කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, සමාගමට අයත් වත්කම් තහවුරු කර ගැනීමට බැංකුවට නොහැකි විය. ඉහත කරුණුවලට අමතරව, සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරු තුන් දෙනෙකුට එරෙහිව ක්‍රියාත්මක කරන ලද පුද්ගලික ඇප බැඳුම්කර යටතේ රු.මිලියන 2,000 ක් අයකර ගැනීමට බැංකුව නඩුවක් පවරා ඇති අතර නඩුව විභාග වෙමින් පවතී. මෙම පුද්ගලික ඇපකරුවන්ට එරෙහිව නඩුවේ තීන්දුව බැංකුවට වාසිදායක ලෙස ලැබුණද, ඇපකරුවන්ට හිමි වත්කම් තහවුරු කර ගැනීමට බැංකුවට හැකිවේද යන්න ගැටළුකාරීවේ.

ඉන්පසුව, උකස්කරු විසින් 2012 දී නුවරඑළිය දිසා අධිකරණයේදී ආරම්භ කරන ලද ඉඩම් නඩුවකට අනුකූලව ඉඩම් රෙජිස්ට්‍රාර් කාර්යාලයේ ලිස්පෙන්ඩර් (lispendency) ලියාපදිංචි කිරීමට කටයුතු කර තිබුණි. මෙය වත්කම බැහැර කිරීම සඳහා බාධාවක් ඇති කරයි. බැංකුව විසින් ලිස්පෙන්ඩර් නිකුත් කිරීමට විරුද්ධ වූ අතර ඊට අදාළ තීරණය විභාග වෙමින් පවතී.

පුද්ගලික ඇපකර නඩුවේදී අයකර ගැනීම රඳා පවතින්නේ බැංකුවට පක්ෂව විනිශ්චය ලැබීමෙන් පසු අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ වත්කම්වලට එරෙහිව රිටි ආඥාව සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීම මතය.

(ආ)යශෝධා මාර්කටින් සර්විසස් ලිමිටඩ්, යෝෂි ඇඩ්වර්ටයිසින් ලිමිටඩ් සහ යුනි ඒජන්සිස් ට්‍රාන්ස්පෝර්ට් ලිමිටඩ්

ඉහත සමාගම්වලට 1996 වර්ෂයේදී බැංකුව විසින් ණය පහසුකම් ලබා දී තිබූ අතර අක්‍රමවත් ගෙවීම් හේතුවෙන් 1998 ඔක්තෝබර් 26 දින බැංකුව විසින් ණය, අක්‍රිය ලෙස වර්ග කර තිබුණි..

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 17.39 ක් වූ අතර ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 2.05 ක් හා රු.මිලියන 15.34 ක් විය.

සුරැකුම් රහිතව ණය ලබා දී තිබූ අතර, සුරැකුම් ලියවිලි නොමැති නිසා සමාගම්වලට එරෙහිව ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නැත. එබැවින්, සුරැකුම් නොමැතිවීම හේතුකොට ගෙන රු.මිලියන 17.39 ක මුළු අයවිය යුතු ණය මුදල ආපසු අයකර ගැනීමේ හැකියාව අවිනිශ්චිතවේ.

අක්‍රිය ලෙස මාරු කිරීමෙන් පසුව සමාගම්හි පැවැත්මක් නොතිබුණි.

(ඇ) යුනි ප්‍රින්ටර්ස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

1996-1997 කාල පරිච්ඡේදය තුළ යුනි ප්‍රින්ටර්ස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබා දී තිබූ ණය පහසුකම් තුනක් (3) ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට අක්‍රීය කාණ්ඩය යටතේ පවතී. ලබා දුන් සියලු පහසුකම් 1996-1997 කාලපරිච්ඡේදය තුළදී පැහැර හරින ලද අතර, 1998 ඔක්තෝබර් 26 දින බැංකුව විසින් අක්‍රීය ලෙස වර්ගීකරණය කර තිබුණි.

අක්‍රීය ලෙස මාරු කිරීමෙන් පසුව සමාගමිහි පැවැත්ම නොතිබූ අතර වත්කම් ද නොතිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 105.26 ක් වන අතර එහි මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 11.02 ක් හා රු.මිලියන 94.24 ක් විය.

අයදුම්පත, පොරොන්දු නෝට්ටු වැනි ප්‍රාථමික ලේඛන මත පදනම්ව පහසුකම් ලබා දී තිබූ අතර, කිසිදු ස්පාශ්‍ය ඇපයක් ලබාගෙන නොතිබුණි. ප්‍රාථමික ණය ලේඛන මත පදනම්ව අයවිය යුතු ශේෂය අයකර ගැනීම සඳහා බැංකුව, අධිකරණයේ නඩු දෙකක් පවරා ඇති අතර ඊට අනුමැතිය ලැබී තිබුණ ද, ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමට වත්කම් සොයා ගෙන නොතිබුණි. එබැවින්, පවතින ඇපවල ශක්තිමත්භාවය නොමැතිවීම හේතුවෙන් රු.මිලියන 105.26 ක මුළු අයවිය යුතු ශේෂය ආපසු අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතවේ

(ඈ) රුහුණු ඇග්‍රෝ පර්ටිලයිසර් කම්පැනි ලිමිටඩ්

1995-1997 කාල පරිච්ඡේදය තුළ රුහුණු ඇග්‍රෝ පර්ටිලයිසර් කම්පැනි ලිමිටඩ් වෙත ලබා දුන් ණය පහසුකම් නවයක් (9) ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට අක්‍රීය වර්ගීකරණය යටතේ පැවතුණි. සියලුම ණය පහසුකම් 1996-1997 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී පැහැර හරින ලද අතර 1998 ඔක්තෝබර් 26 දින බැංකුව විසින් අක්‍රීය ලෙස වර්ගීකරණය කර තිබුණි

අක්‍රීය ලෙස මාරු කිරීමෙන් පසුව සමාගමිහි පැවැත්ම නොතිබූ අතර වත්කම් ද නොතිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 4,366.03 වන අතර එහි මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලි ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 498.50 ක් හා රු.මිලියන 3,867.53 ක් විය

අයදුම් පත්‍රය, පොරොන්දු නෝට්ටු වැනි ප්‍රාථමික සුරැකුම් ලේඛන මත පහසුකම් ලබා දී

නිවුණු අතර, කිසිදු ස්පෘශ්‍ය සුරැකුමක් ලබාගෙන නොතිබුණි. ප්‍රාථමික ණය ලේඛන මත පදනමව, හිඟ ණය ආපසු අයකර ගැනීම සඳහා බැංකුව උසාවියේ නඩු 8 ක් පවරා ඇති අතර ඊට අනුමැතිය ලැබී තිබුණ ද, ක්‍රියාත්මක කිරීමට වත්කම් සොයා ගැනීමට හැකිවී නොතිබුණි. එබැවින්, පවතින සුරැකුම්වල ශක්තිමත්භාවය නොමැතිවීම හේතුවෙන් රු.මිලියන 4,366.03 ක මුළු අයවිය යුතු ශේෂයම ආපසු අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතවේ.

(ඉ) රුහුණු ජලයිවුඩ් ප්‍රොඩක්ස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

කාලපරිච්ඡේදය තුළදී රුහුණු ජලයිවුඩ් ප්‍රොඩක්ස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබා දී තිබුණු ණය පහසුකම් දෙකක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට අක්‍රීය වර්ගීකරණයේ පැවතුණි. ලබාදුන් සියලු පහසුකම් 1996-1997 කාලපරිච්ඡේදය තුළදී පැහැර හැර තිබූ අතර, බැංකුව විසින් 1998 ඔක්තෝබර් 26 දින අක්‍රීය ලෙස වර්ගීකරණය කර තිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 691.71 ක් වන අතර එහි මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලී ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 90.25 ක් හා රු.මිලියන 601.46 ක් විය.

අයදුම් පත්‍රය, පොරොන්දු නෝට්ටු වැනි ප්‍රාථමික ඇප ලේඛන මත පහසුකම් ලබා දී තිබුණු අතර කිසිදු ස්පෘශ්‍ය සුරැකුම් ලබාගෙන නොතිබුණි. ප්‍රාථමික ණය ලේඛන මත පදනමව, හිඟ ණය ආපසු අයකර ගැනීම සඳහා බැංකුව උසාවියේ නඩුවක් පවරා ඇති අතර ඊට අනුමැතිය ලැබී තිබුණ ද, ක්‍රියාත්මක කිරීමට වත්කම් සොයා ගැනීමට නොතිබුණි. එබැවින්, පවතින සුරැකුම්වල ශක්තිමත්භාවය නොමැතිවීම හේතුවෙන් රු.මිලියන 691.71 ක මුළු අයවිය යුතු ශේෂය ආපසු අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතවේ.

අක්‍රීය ලෙස මාරු කිරීමෙන් පසුව සමාගමහි පැවැත්ම නොතිබූ අතර වත්කම් ද නොතිබුණි.

(ඊ) මර්නි බේකර් ඉක්විජන්ට් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

බැංකුව විසින් 1995 ජූලි 3 දින මර්නි බේකර් ඉක්විජන්ට් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත රු.මිලියන 15 ක ණය පහසුකමක් ලබා දී තිබුණු අතර, අක්‍රමවත් ගෙවීම් හේතුවෙන් බැංකුව 1998 ඔක්තෝබර් 26 දින එම ණය අක්‍රීය ලෙස වර්ගීකරණය කරන ලදී.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 32.05 ක් වූ

අක්‍රීය ලෙස මාරු කිරීමෙන් පසුව සමාගමහි පැවැත්ම තව දුරටත් නොපැවතිනි. එමෙන්ම වත්කම් ද නොමැත.

අතර එහි මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලී ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 4.30 ක් හා රු.මිලියන 27.75 ක් විය.

අයදුම් පත්‍රය, පොරොන්දු නෝට්ටු වැනි ප්‍රාථමික සුරැකුම් ලේඛන මත ණය ලබා දී තිබුණු අතර කිසිදු ස්පෘශ්‍ය සුරැකුමක් ලබාගෙන නොතිබුණි. ප්‍රාථමික ණය ලේඛන මත පදනමව, හිඟ ණය ආපසු අයකර ගැනීම සඳහා බැංකුව උසාවියේ නඩුවක් පවරා තිබූ අතර ඊට ඊට ආඥාව මඟින් ඉඩ දී තිබුණ ද, ඊට ආඥාව ක්‍රියාත්මක කිරීමට වත්කම් සොයා ගැනීමට හැකිවී නොතිබුණි. එබැවින්, පවතින සුරැකුම්වල ශක්තිමත්භාවය නොමැතිවීම හේතුවෙන් රු.මිලියන 32.05 ක මුළු හිඟය ආපසු අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතවේ.

(ii) ලාභ්‍ය

(අ) ලාභ්‍ය ටර්මිනල් ලිමිටඩ්

2017 හා 2023 වර්ෂ තුළදී ලාභ්‍ය ටර්මිනල් ලිමිටඩ් වෙත ලබා දී තිබුණු ණය පහසුකම් දෙකක් (2) ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට අක්‍රීය වර්ගීකරණයේ පැවතුණි. 2017 මාර්තු 23 දින ප්‍රධාන පහසුකම ලෙස රු.මිලියන 7,133.5 ක් ලබා දී තිබූ අතර, 2022 මාර්තු 02 දින අක්‍රීය වර්ගීකරණයට මාරු කර තිබුණි. ණය පහසුකම් ආපසු අයකර ගැනීම සඳහා නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කර තිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් මස 27 වන දින අංක 291/2023 දරණ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටුවේ අනුමැතිය ඇතිව මෙම කාලීන ණය පහසුකම නැවත ප්‍රතිලේඛන ගත කර තිබුණි. මෙම පහසුකම 2023 දෙසැම්බර් 29 දින සිට සක්‍රීය තත්වයට මාරු කර තිබුණි . ගෙවීම් ක්‍රමවත්ව සිදුවේ.

ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 1.79 (රු.මිලියන 587.03) ක අයවිය යුතු ප්‍රාග්ධනයක් සහිත ණය පහසුකම් දෙකක් නිරවුල් කිරීමට ණයගත් සමාගම 2023 පෙබරවාරි හා අප්‍රේල් මාස තුළදී මුදල් තැන්පත් කරන ලදී. ඒ අනුව, 2023 ජූලි 4 දින අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටු පත්‍රිකා අංක 291/2023 හරහා පහසුකම් ප්‍රතිලේඛන ගත (rescheduled) කර තිබුණි.

ලාභ්‍ය ගෑස් පීඑල්සී හි ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 22.6 ක සාංගමික ඇපයක් මඟින් හා ස්ටැන්ඩර්ඩ් වාටර්ඩ් බැංකුව සමඟ ව්‍යාපෘති වත්කම් මත සමගාමී උකස්කරයක් මඟින් ලබා දී තිබූ ණය සුරක්ෂිත කර තිබුණි. 2023 සැප්තැම්බර් 15 දිනට දේපළෙහි තක්සේරුව ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 57.3 ක් වන අතර එහි ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 52.9 ක පිරියත හා යන්ත්‍ර ඇතුළත්ව තිබුණි. 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 7,809.51 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය

හා පොලී ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 7,801.63 ක් හා රු.මිලියන 7.88 ක් විය.

කෙසේ වෙතත්, හම්බන්තොට වරාය පර්යන්තයේ කල්බදු අයිතිය මත සමගාමී උකස(concurrent mortgage) ක්‍රියාවට නැංවූව ද බැංකුවට පවරා ඇති උකස් අයිතිය මත නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කිරීමේ දී ප්‍රායෝගික ගැටලු පැවතිය හැකිය.

(ආ) ලාඤ්ඤ ගැස් පිළිවෙල

2020-2022 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී ලාඤ්ඤ ගැස් පිළිවෙල වෙන ණය පහසුකම් පහක් (5) ලබා දී තිබුණි. සියලු පහසුකම් 2021-2023 කාලපරිච්ඡේදය තුළදී අක්‍රීය වර්ගීකරණයට මාරු කර තිබූ අතර නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කර තිබුණි. 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 1,031.21 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලී ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 773.69 ක් හා රු.මිලියන 257.52 ක් විය.

අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටු අංක 311/2023 හි අනුමැතිය ඇතිව අක්‍රීය කෙටි කාලීන ණය පියවා තිබුණි. ණය වර්ග දෙකක් ක්‍රියාත්මක තත්වයේ පවතින අතර ගෙවීම් ක්‍රමවත්ව සිදුවේ. අලුතින් ලබා දී තිබූ ණයවර ලිපි/ කෙටි කාලීන ණය ඇතුළුව 2024 සැප්තැම්බර් 02 දිනට අයවිය යුතු ශේෂය රු. මිලියන 1,369.58 කි

අධිකරණයේදී එකඟ වූ නිරවුල්කරණ සැලැස්මට අනුව, අයකර ගැනීම් සිදු කර තිබුණි. 2024 මාර්තු 20 විගණන දිනය වන විට, ණය 5 කින් ණය 3 ක වටිනාකම රු.මිලියන 569.22 ක් ගෙවා තිබුණු අතර, 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ඉතිරි ණය දෙකේ අයවිය යුතු වටිනාකම රු.මිලියන 461.99 ක් විය.

කෙසේ වුවද, රු.මිලියන 807.87 ක වටිනාකම ඇති ඉහත කෙටි කාලීන ණය පහසුකම් 5 ක් නිසි සුරැකුම් වලින් තොරව, එනම් ප්‍රාථමික ලියවිලිවලට (අයදුම්පත, කුවිතාන්සිය) එරෙහිව ණයවර ලිපි ලබා දී තිබුණි. තවද, 2023 ජූලි 10 දිනැති අංක 311/2023 දරන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටු පත්‍රිකාව හරහා රු.මිලියන 211.3 ක වටිනාකමක පොලිය නිදහස් කිරීමක් අනුමත කර තිබුණි.

(ඇ) ලාඤ්ඤ ඉංජිනේරුන් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

2018-2021 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී ලාඤ්ඤ ඉංජිනේරුන් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබා දෙන ලද ණය පහසුකම් 6 ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට අක්‍රීය කාණ්ඩයට වර්ගීකරණය කර තිබුණි. ප්‍රධාන පහසුකම වන රු.මිලියන 170 ක් 2018 අප්‍රේල් 25 දින ලබාදී තිබුණු අතර

2023 නොවැම්බර් මස 27 වන දින අංක 237/2023 දරණ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටුවේ අනුමැතිය ඇතිව රු.මිලියන 170 ක කාලීන ණය පහසුකම ප්‍රතිලේඛනගත කරන ලද අතර එම ආපසු ගෙවීමේ

එය 2022 අප්‍රේල් 27 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. අනිකුත් පහසුකම් 2022 දී අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 155.65 ක් වූ අතර එහි ප්‍රාග්ධනය හා පොලී ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 123.15 ක් හා රු.මිලියන 32.50 විය. ලාඤ්ඤ හෝල්ඩින්ස් ලිමිටඩ් හි සාංගමික ඇපකරයක් හා ප්‍රාථමික ලේඛන මත පහසුකම් ලබා දී තිබුණි. එබැවින්, පවතින ඇපවල ශක්තිමත්භාවය නොමැතිවීම හේතුවෙන් හිඟ ණය ආපසු අයකර ගැනීමේ හැකියාව අවිනිශ්චිතවේ. කෙසේ වෙතත්, බැංකුව විසින් නඩු 6 ක් පවරා ඇති අතර 2023 ජූලි 10 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටු අංක 237/2023 මහින් හා 2024 පෙබරවාරි 19 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටු අංක 135/2024 මහින් සියලු පහසුකම් ප්‍රතිලේඛනගත (rescheduled) කර තිබුණි.

සැලසුම CHC/273/22/MR හි අධිකරණ නිරවුල් කිරීමක් ලෙස ඇතුළත් කරන ලදී. ගෙවීම් ක්‍රමවත්ය.

2024 මැයි 28 වන දින අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටු අංක 135/2024 හි අනුමැතිය ඇතිව අනෙකුත් කාලීන ණය 5 නැවත සකස් කර ඇති අතර එම ආපසු ගෙවීමේ සැලැස්ම

MR/2974/2022/Mr/2975/2023/MR/3019/2022, MR/3069/2022 සහ MR/3020/2022 යන නෛතික නඩු අධිකරණ නිරවුල් කිරීමක් ලෙස ඇතුළත් කරන ලදී. ගෙවීම් ක්‍රමවත්ය.

(iii) ලංකා හොටෙල්ස් ඇන්ඩ් රෙසිඩෙන්සීස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

2012 වර්ෂයේදී ව්‍යාපෘතිය මූල්‍යකරණය සඳහා සමාගම හැටන් නැෂනල් බැංකුවෙන් ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 30 ක ණයක් ලබාගෙන තිබුණි. තවත් ගොඩනැගිලි දෙකක් එකතු කර ව්‍යාපෘතිය පුළුල් කිරීමට තීරණය කිරීමක් සමඟ සීමාව ඉහළ දමන ලෙස ගනුදෙනුකරු හැටන් නැෂනල් බැංකුවෙන් ඉල්ලා තිබුණි. පසුව, ව්‍යාපෘතිය නිම නොකිරීම හේතුවෙන් 2014 වර්ෂය සිට ණය වාරික දීර්ඝ කර තිබූ නිසා එම ඉල්ලීම හැටන් නැෂනල් බැංකුව විසින් ප්‍රතික්ෂේප කර තිබුණි.

හැටන් නැෂනල් බැංකුවේ ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 15 ක වටිනාකම ඇති ණය මුදල ප්‍රතිමූල්‍ය කිරීම සඳහා හා ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 7.5 ක ඉතිරි මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය සැපිරීම වෙනුවෙන්, ව්‍යාපෘති වත්කම්වල Paripassu අයිතිය සමඟ සමගාමී උකස්කරයක් මත ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 45 ක ඒකාබද්ධ ණයක් ගනුදෙනුකරු ඉල්ලා තිබුණි. ඒ අනුව, ව්‍යාපෘති වත්කම්වල Paripassu අයිතිය සමඟ සමගාමී උකස්කරයක් මත 2017-2019 කාලපරිච්ඡේදය තුළදී මුළු අවශ්‍යතාවයෙන් භාගයක් ලෙස රු.මිලියන 22.5 ක් ජාතික සංවර්ධන බැංකුව

- එකාබද්ධ ණය දෙන්නන් විසින් ලංකා හොටෙල්ස් ඇන්ඩ් රෙසිඩෙන්සීස් හි (LHR) ප්‍රධාන කොටස් හිමියා සමඟ 2024 ජූනි 27 වන දින රැස්වීමක් සංවිධානය කරන ලදී.
- බැංකු දෙකම ණය ගැතියාට නැවත අවධාරණය කළේ පහසුකම් ප්‍රතිලේඛනගත කර වහාම ක්‍රියාත්මක කළ යුතු බවයි.
- බැංකු වල ප්‍රතිරෝධය නොතකා, ඕනෑම ප්‍රතිලේඛනගත (reschedule) කිරීමේ විධිවිධානයක් පිළිගැනීම සඳහා උකස් වත්කම්වලින් කොටසක් මුදා හරින ලෙස පාරිභෝගිකයා අඛණ්ඩව ඉල්ලා සිටින ලදී. කෙසේ වෙතත්, විශේෂයෙන් මහජන බැංකුව ප්‍රකාශ කළේ රාජ්‍ය බැංකුවක් වීම නිසා දේපලවලින් කොටසක් නිදහස් කිරීම සඳහා කිසිදු පොරොන්දුවක් ලබා දීමට නොහැකි බවයි. කොන්දේසි සහිතව හෝ දේපල නිදහස් කිරීමට උත්සාහයක් ලබා දෙන ලෙස පාරිභෝගිකයා

සමඟ ඒකාබද්ධ ණයක් බැංකුව ලබාදී තිබුණි. යෝජිත ආයෝජනය 2018 වර්ෂයේ ජුනි සම්පූර්ණයෙන් නිමකිරීමත් සමඟ වසර දෙකක සහන කාලයක් සමඟ වසර 9 ක් ඇතුළත ණය පහසුකම ආපසු අයකර ගත යුතුය. කෙසේ වෙතත්, නියමිත වෙලාවට ඉදි කිරීම් අවසන් නොවීම හා Covid -19 වසංගතයේ අහිතකර තත්වයන්ගේ බලපෑම සැලකිල්ලට ගෙන, බැංකුව ආපසු ගෙවීමේ කාලය දීර්ඝ කරන ලදී. ආපසු ගෙවීමේ කාලය දීර්ඝ කළ ද, ආයෝජකයාට ගිවිසුම ප්‍රකාරව ණය පහසුකම පියවීමට නොහැකි වූ අතර, 2023 ජුනි 28 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කරන ලදී. ප්‍රධාන පහසුකම වන රු.මිලියන 4,867.5 න් අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරුකළ දින වන විට, ප්‍රාග්ධනය රු.මිලියන 259.6 ක් හා පොලිය රු.මිලියන 1,126.3 ක් බැංකුව විසින් ආපසු අයකරගෙන තිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 7,966.73 ක් ලෙස වාර්තා වූ අතර ප්‍රාග්ධනය හා පොලි ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 5,951.45 ක් හා රු.මිලියන 2,015.28 ක් විය. බැංකුව අනාගත මුදල් ප්‍රවාහයන් මත පදනම්ව ණය පහසුකම ලබාදී තිබුණ ද, 2023 නොවැම්බර් විගණිත දිනය වන විටත්, ආයෝජනයෙන් මුදල් ප්‍රවාහයන් ජනිත කිරීම අරඹා නොතිබුණු අතර ඒ වන විට සම්පූර්ණ කාලපරිච්ඡේදයෙන් වසර හතක් පමණ සම්පූර්ණ කර තිබුණි.

2023 මාර්තු 20 දිනට රු.බිලියන 13 ක බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම ඇති අංක 265, ගාලු පාර, කොළඹ 03 ස්ථානයේ පිහිටි ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි ඇතුළත්ව ව්‍යාපෘතියේ සියලු වත්කම් ජාතික සංවර්ධන බැංකුව හා මහජන බැංකුවට ඇති පළමු ශ්‍රේණිගත සමගාමී උකස්කරය ඉහත ණයෙහි සුරැකුම් වේ. ඇපකරය මඟින් මහජන බැංකුව හා ජාතික සංවර්ධන බැංකුව(NDB) යන දෙකටම සුරක්ෂිත වන බැවින්, බැංකු දෙකම ඒකාබද්ධව හා අඛණ්ඩව පහසුකම් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සඳහා ගනුදෙනුකරු සමඟ සාකච්ඡා කර තිබුණි. දේපළ නිදහස්කිරීම හැර, යෝජිත පහසුකම් නැවත ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සමඟ ඉදිරියට යාමට බැංකුවල එකඟතාවය සඳහන් කරමින් අවසාන ලිපිය 2023 දෙසැම්බර් 06 දින ගනුදෙනුකරුට යවා තිබුණි. සමාගම හෝටලය සාමාන්‍ය මෙහෙයුම් සඳහා විවෘත කිරීම (soft

අඛණ්ඩව ඉල්ලා සිටී.

- මෙම අවසාන රැස්වීම මත පදනම්ව, බැංකු දෙකම දන්වා සිටියේ බැංකු විසින් යෝජිත ප්‍රතිලේඛණගත කිරීමේ විධිවිධානය සමඟ පමණක් ඉදිරියට යන බවත්, සේවාදායකයා විසින් එකඟ වූ ඩොලර් මිලියන 4 ක ගෙවීම ආයෝජන ලැබීම් ගිණුමට (IIA) කළ පසු මෙම නැවත ප්‍රතිලේඛණගත කිරීමේ විධිවිධානය සමඟ ගනුදෙනුකරුගේ ඉල්ලීම බැංකු අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල දෙකට දැනුම් දෙන බවත්ය.
- නියමිත කාල සීමාව තුළ දී ආයෝජන ලැබීම් ගිණුමේ (IIA) අරමුදල් තැන්පත් කිරීමට සේවාදායකයා අපොහොසත් වූ විට, බැංකු විසින් නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම සහ ඊට සමගාමීව බාහිර උපදේශකවරයාගේ නීති උපදෙස් ලබා ගැනීම.
- ඊට සමගාමීව, NDB නීති උපදේශකවරයාගේ උපදෙස් මත පදනම්ව බැංකු දෙකම එක්ව, නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ඉදිරියට ගෙන යාමට සිදු වුවහොත් එන්තර වාසි ලිපිය යැවීමට පෙර දැනට අයවිය යුතු ශේෂය සමඟ සහන සහ පහසුකම් පිළිබඳ කොන්දේසි විධිමත් කරමින් 2024 ජූලි 29 දිනැති ලිපියක් සේවලාභියාට යවන ලදී.

තවද, 2024 අගෝස්තු 06 වන දින බැංකු දෙකේම නීති කණ්ඩායම්වල සහභාගීත්වයෙන් අන්තර්ජාලය හරහා (virtual) රැස්වීමක් පැවැත්වූ අතර, එන්තර වාසි පටිපාටිය සහ නඩු විභාගයේ ඉදිරි ගමන පිළිබඳව සාකච්ඡා කරන ලද අතර, බැංකු විසින් ඉදිරි කාල සීමාව තුළ නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග සමඟ කටයුතු කරන්නේ නම්, බැංකු දෙකටම පිළිගත හැකි නීති උපදේශකයෙකු පත් කිරීම පිළිබඳව එකඟ වීමට සාකච්ඡා කරන ලදී.

opening) 2023 දෙසැම්බර් 30 දින ප්‍රකාශයට පත් කළ අතර ප්‍රධාන විවෘත කිරීම (Grand Opening) 2024 මාර්තු පැවැත්වීමට නියමිත වේ. පහසුකම් ප්‍රතිලේඛනගත කිරීම සම්බන්ධව සාකච්ඡා කිරීම සඳහා අවසාන රැස්වීම 2024 පෙබරවාරි 27 දින ගනුදෙනුකරු හා බැංකු දෙකේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරීන් සමඟ පවත්වා තිබුණි.

(iv) වෝකර්ස්

(අ) සිඵම්පල් එම්ටීඩී කන්ස්ට්‍රක්ෂන් ලිමිටඩ්

2005-2018 කාල පරිච්ඡේදය තුළ සිඵම්පල් එම්ටීඩී කන්ස්ට්‍රක්ෂන් ලිමිටඩ් වෙත ලබාදෙන ලද ණය පහසුකම් 34 ක සංඛ්‍යාවක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට අක්‍රීය කාණ්ඩය යටතේ පැවතුණි. 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට, මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 1,605 ක් වන අයිරා පහසුකමක් 2005 අප්‍රේල් 21 දින ලබාදී ඇති අතර 2018 අගෝස්තු 22 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. ණය ලබාදුන් දින සිට පළමු අක්‍රීය දිනය දක්වා මෙම පහසුකමෙන් ප්‍රාග්ධනය රු.මිලියන 22,551.4 ක් හා පොලිය රු.මිලියන 294.9 ක් ආපසු අයකර ගෙන තිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 5,303.85 ක් වූ අතර, මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලී ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 2,670.51 ක් හා රු.මිලියන 2,633.34 ක් විය. මුළු අයවිය යුතු ශේෂයෙන්, රු.මිලියන 472.1 ක්, බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම රු.මිලියන 85.7 ක් වන වාහන හා යන්ත්‍ර සූත්‍රවලට එරෙහිව සුරක්ෂණය කර තිබුණි. තවත් රු.මිලියන 1,712.1 ක ශේෂයක් සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ එක්ව හා වෙන් වෙන්ව ඇපකරයට හා එම්ටීඩී වෝකර්ස් පීඑල්සී හි සාංගමික ඇපකරයක් මගින් සුරක්ෂණය කර තිබුණි. තවත් රු.මිලියන 1,864.5 ක් හා රු.මිලියන 1,255.15 ක් පිළිවෙලින් ප්‍රාථමික ලේඛන හා සුරැකුම් රහිත පදනම මත ලබාදී තිබුණි.

මුළු අයවිය යුතු ශේෂය වූ රු. මිලියන 472.1 වෙනුවෙන් බැංකුව පරාටේ නීතිය ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි. වාහන / යන්ත්‍ර 11 ක් විකිණීමෙන් ලද රු .මිලියන 88.47 ක් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටුවේ අනුමැතිය ඇතිව

තෙවන පාර්ශවයක් විසින් ගොනු කරන ලද අංක HC Civil 32/19/CO දරණ අවසන් කිරීමේ නඩුවේ හිමිකම් පෑමක් ඉදිරිපත් කර ඇත. ඇවර කිරීමේ නියෝගය ලබා දී නව ඇවරකරුවෙකු පත් කර ඇත. මේ අතර, යන්ත්‍රෝපකරණ බැහැර කිරීම වැළැක්වීම සඳහා සමාගමට එරෙහිව බැංකුව වාරණ නියෝගයක් ලබා ගන්නා ලදී. එම සමාගම මේ වන විට ඇවර කරමින් තිබෙන අතර අධිකරණය විසින් පත් කරන ලද ඇවරකරු දැනටමත් ඇවර කිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කර ඇත. බැංකුව විසින් ඇවරකරුට හිමිකම් පෑම ඉදිරිපත් කර ඇත.

වාහන, යන්ත්‍ර සහ අනෙකුත් උපකරණ උකස් කිරීමට එරෙහිව ලබාදුන් රු .මිලියන 481.72 ක කාලීන ණය පහසුකම් සඳහා බැංකුව මුලින්ම වාහන 22 ක් සහ යන්ත්‍ර හඳුනාගෙන ඇත. ඉන් අනතුරුව තවත් වාහන 3 ක් සහ යන්ත්‍ර හඳුනාගෙන ඇත. හඳුනාගත් වාහන 25 සහ යන්ත්‍ර වලින් එකතුව වාහන 15ක් සහ යන්ත්‍ර බැංකුව බැහැර කර තිබේ. සොයා ගැනීමට නොහැකි වූ යන්ත්‍ර/වාහන සඳහා අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට (CID) පැමිණිල්ලක් ගොනු කර ඇත.

2024 ජූලි 31 වන විට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු. මිලියන 5,907.33 ක් වන අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය සහ පොලිය පිළිවෙලින් රු. මිලියන 2,582.03 සහ රු. මිලියන 3,325.30 කි.

ප්‍රාග්ධනයට හිලව් කර තිබුණි. 2024 අප්‍රේල් 30 වන විට මුළු ආන්තික ශේෂය (margin balance) රු. මිලියන 14.4 ක් වූ අතර එය තවත් වාහන 4 ක විකුණුම් ආදායමකි.

රු.මිලියන 150 ක ස්ථිර අයිරා (004100140210842) සඳහා නඩු 3 ක් පවරා ඇති අතර රු.බිලියන 1 ක ණයක් (0048001000008769) වෙනුවෙන් නඩුවක් පවරා ඇත. බැංකුව විසින් සමාගමට එරෙහිව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබුණ ද, අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ එක්ව හා වෙන් වෙන් ඇපකර, ප්‍රාථමික ලේඛන, සාංගමික ඇපකර ආදිය මත පදනම්ව ණය ලබාදී ඇති බැවින් අයකරගැනීම අවිනිශ්චිතවේ.

(ආ) වෝකර්ස් පයිලින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

2005-2019 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී වෝකර්ස් පයිලින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ණය පහසුකම් 19 ක් ලබා දී තිබුණු අතර, 2023 සැප්තැම්බර් 30 වන විට අක්‍රීය කාණ්ඩයට වර්ගීකරණය කර තිබුණි. රු.මිලියන 80 ක ප්‍රධාන පහසුකම දින 90 ක කාලයක් සඳහා 2018 ජූලි 11 දින ලබා දී තිබුණු අතර, 2018 නොවැම්බර් 30 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. අනිකුත් පහසුකම් 2018-2019 කාල පරිච්ඡේදය තුළ අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 වන විට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 674.72 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලී ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 343.45 ක් හා රු.මිලියන 331.27 ක් විය. රු.මිලියන 222.5 ක ශේෂයක් අංක 18, ශාන්ත මයිකල් පාර, කොළඹ 03 හි පිහිටා ඇති වෝකර්ස් සන්ස් ඇන්ඩ් ඉංජිනේරිස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් ට අයත් දේපළක් මඟින් සුරක්ෂිත කර ඇති අතර එහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම (Forced sales) රු.මිලියන 375 ක් වේ. රු.මිලියන 7 ක ශේෂයක් යන්ත්‍රෝපකරණ මඟින් සුරක්ෂිත කර ඇති අතර ඉතිරි රු.මිලියන 445.22 ක ශේෂය මූලික ලේඛන මත ලබා දී තිබුණි.

බැංකුව විසින් නඩු 03 ක් පවරා ඇති අතර රු.මිලියන 25 ක අයිරා පහසුකමක් සම්බන්ධව පැවරූ එක් නඩුවක තීන්දුව බැංකුවට වාසිසහගත ලෙස ලබා දී තිබුණි. තීන්දුව බැංකුවට වාසිසහගත ලෙස ලැබී තිබුණද, එය

යන්ත්‍රෝපකරණ උකස් කිරීමට එරෙහිව කාලීන ණය පහසුකම් රු.මිලියන 254.82 ක් ලබා දී ඇත. බැංකුව විසින් 2021 අගෝස්තු 17 වන දින පරාවේ ක්‍රියාත්මක කර එම වත්කම් අත්පත් කර ගෙන ඇත. එක් යන්ත්‍රයක් (Sany Crawler Crane) හැර අනෙකුත් සියලුම යන්ත්‍ර සූත්‍ර රු. මිලියන 185කට බැහැර කරන ලද අතර එය මුළු ප්‍රාග්ධනය සහ පොලියේ කොටසකට වෙන් කරන ලදී. ඉන් අනතුරුව ඉතිරි යන්ත්‍රය 2024 මාර්තු මාසයේදී රු.මිලියන 9.1 කට බැහැර කල අතර ඉන් ඉතිරි පොලී සහ දඩ පොලී කොටසක් අයකර ගන්නා ලදී. වෝකර්ස් සන්ස් ඇන්ඩ් කම්පැනි සමාගමට අයත් ශාන්ත මයිකල් පාරේ පිහිටි උකස් කළ දේපළ නිදහස් කර ගැනීම සඳහා රු. මිලියන 200.0 ක් ගෙවීමට පාරිභෝගිකයා එකඟ විය.

2024 ජූලි 31 දිනට පාරිභෝගිකයාගේ මුළු අයවිය යුතු මුදල රු. මිලියන 745.64 ක් වන අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය සහ පොලිය පිළිවෙලින් රු. මිලියන 343.44 ක් සහ රු. මිලියන 402.19 කි.

ක්‍රියාත්මක කිරීමට වත්කම් සොයා ගත යුතුව පවතී. අනිකුත් නඩු දෙක රු.මිලියන 75 ක් හා රු.මිලියන 33 ක කෙටිකාලීන ණය මත පවරා ඇත. පවතින යන්ත්‍රෝපකරණ රු.මිලියන 7.65 කට තක්සේරු කර තිබුණි.

(ඇ) වෝකර්ස් ඉක්විජමන්ට් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

2015-2019 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී වෝකර්ස් ඉක්විජමන්ට් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබා දුන් ණය පහසුකම් 12 ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 වන විට අක්‍රීය කාණ්ඩයේ පැවතුණි. රු.මිලියන 95.2 ක් වන ප්‍රධාන පහසුකම 2017 සැප්තැම්බර් 25 ලබා දී ඇති අතර, 2018 දෙසැම්බර් 18 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. ණය ලබා දුන් දින සිට පළමු වරට අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කල දින දක්වා ප්‍රධාන පහසුකමෙන් ප්‍රාග්ධනය රු.මිලියන 1.03 ක් හා පොලිය රු.මිලියන 15.07 ක් ආපසු අයකර ගැනීමට බැංකුවට හැකි විය. අනෙකුත් පහසුකම් 2018-2020 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කරන ලදී.

2023 සැප්තැම්බර් 30 වන විට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලී ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 293.16 ක් හා රු.මිලියන 278.94 ක් සමඟ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 572.10 ක් විය. එම ණය එම්ටීඩී වෝකර්ස් පීඑල්සී හි සාංගමික ඇපකරයක් මගින් ණය සුරක්ෂිත කර තිබුණි. සමාගමට එරෙහිව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග බැංකුව විසින් ක්‍රියාත්මක කළ ද, පවතින ඇපවල ශක්තිමත්භාවයක් නොමැතිවීම හේතුවෙන් රු.මිලියන 572.10 ක මුළු අයවිය යුතු ශේෂය ආපසු අයකර ගැනීමේ හැකියාව අවිනිශ්චිතවේ.

සමාගමට සහ ආයතනික ඇපකරුට එරෙහිව ගොනු කර ඇති නීතිමය නඩු සඳහා බැංකුවට පක්ෂව තීන්දුව ලැබුණි. කෙසේ වෙතත්, ණය ගත් සමාගමේ සහ ආයතනික ඇපකරුගේ වත්කම් කිසිවක් සොයා ගැනීමට නොහැකි විය .

(ඈ) වෝකර්ස් සන්ස් ඇන්ඩ් කම්පැනි ඉංජිනියර්ස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

සමාගම, එම්ටීඩී වෝකර්ස් පීඑල්සී හි පරිපාලනයක් වන අතර, 2011 වර්ෂයේදී ආයතනික බැංකු ඒකක 2 යටතේ බැංකුව ණය පැකේජයක් අනුමත කර ඇත. 2011 ජූනි 2 දින බැංකුව විසින් සියඹලාපේ, කැකුණගහවත්ත (තක්සේරු වාර්තාව අනුව වටිනාකම රු.මිලියන 80 කි.) හි පිහිටා ඇති දේපළක් උකස් කිරීම මත අයිරා පහසුකම ලබා දී ඇත. 2023 සැප්තැම්බර් 30 වන විට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 97.33 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලී ශේෂය පිළිවෙලින්

උකස් කළ දේපල බැංකුව විසින් අත්පත් කර ගන්නා ලදී. නෙරපීමේ නඩුව අංක DRE 4/2022 වේ. නිසිදිසි නියෝගය (Ni Si Decree) භාර දිය යුතු ය. මේ අතරතුර, බැංකුව දේපල බැහැර කිරීම සඳහා ගනුම්කරුවන් සොයා ගැනීමේ ක්‍රියාවලියක යෙදී සිටී. තවද, රු. මිලියන 70.0 ක් ගෙවීමෙන් පසු දේපළ නිදහස් කරන ලෙස ණය ගත් සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරු ඉල්ලා සිටින ලදී. වැඩිදුර සාකච්ඡා අඛණ්ඩව

රු.මිලියන 25.55 ක් හා රු.මිලියන 71.78 ක් පවතී.

විය. ණය ලබා දුන් දින සිට පළමු වරට අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කල දින දක්වා ප්‍රධාන පහසුකමෙන් ප්‍රාග්ධනය රු.මිලියන 797.78 ක් හා පොලිය රු.මිලියන 13.07 ක් ආපසු අයකර ගැනීමට බැංකුවට හැකි වී තිබුණි.

උකස් කරන ලද දේපළ බැංකුව විසින් අත්පත් කර ගත් අතර නෙරපීමේ නඩුවක් (Ejectment Case) පවරා ඇත (නඩු අංක DRE 4/2022). 2023 නොවැම්බර් 15 දින විරෝධතාවයන් කැඳවා තිබුණි.

(ඉ) එම්ටීඩී චෝකර්ස් පීඑල්සී

2011 අගෝස්තු 29 දින බැංකුව විසින් සුරැකුම් රහිත පදනම මත අයිරා පහසුකමක් ලබාදී තිබුණි. 2023 සැප්තැම්බර් 30 වන විට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 5.97 ක් වූ අතර මුළු ජරාග්ධනය හා අයවිය යුතු පොලී ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 2.13 ක් හා රු.මිලියන 3.84 ක් විය. ණය ලබා දුන් දින සිට පළමු වරට අක්රීය කාණ්ඩයට මාරු කල දින දක්වා පහසුකමෙන් ජරාග්ධනය රු.මිලියන 230.5 ක් හා පොලී ශේෂය රු.මිලියන 8.7 ක් ආපසු අයකර ගැනීමට බැංකුවට හැකි විය. බැංකුව විසින් නීතිමය ක්රියාමාර්ග ගෙන තිබුණ ද ඇප නොමැතිවීම හේතුවෙන් රු.මිලියන 5.97 ක මුළු අයවිය යුතු ශේෂය ආපසු අයකර ගැනීමේ හැකියාව අවිනිශ්චිතවේ.

බැංකුව විසින්, එම්ටීඩී චෝකර්ස් පීඑල්සී හි යටත් නොවූ (unsubordinated), සුරක්ෂිත නොකළ, නිදහස් කළ හැකි සහ ලැයිස්තුගත ණයකරවල රු.මිලියන 500 ක වටිනාකමක් 2015 සැප්තැම්බර් 30 දින ආයෝජනය කර තිබුණු අතර, 2018 සැප්තැම්බර් 30 දින, සමාගම රු.මිලියන 245.2 ක ණයකර වටිනාකමක් නැවත මිලදී ගෙන ඇත. වර්තමාන ආයෝජන ශේෂය රු.මිලියන 254.8 ක් වන අතර, 2018 සැප්තැම්බර් 30 දක්වා වන පොලිය සමාගම සේවාකරණය කර ඇත. 2019 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගෙවිය යුතු රු.මිලියන 29.9 ක අවසාන පොලිය මේ දක්වාත් පියවා නොතිබුණි.

2024 ජූලි 31 වන විට පාරිභෝගිකයාගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු. මිලියන 13.13 ක් වන අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය සහ පොලී ගෙවිය යුතු ශේෂය පිළිවෙලින් රු. මිලියන 7.10 ක් සහ රු. මිලියන 6.02 කි.

සමාගම ඇවර කර ගෙන යන අතර බැංකුව හිමිකම් පෑම ඉදිරිපත් කර ඇත.

(v) ශ්‍රී (SREI) ඉක්විජමන්ට් ෆිනෑන්ස් ලිමිටඩ්

ඉන්දියාවේ ආයතනික බුන්වත්බව නිරාකරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලියට

2018 වර්ෂය තුළදී, ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 110 ක ගෝලීය සීමාවක් සහිතව ශ්‍රී ලංකාවේ භී ණය මූල්‍යකරණය සඳහා වෙන් කිරීමට හි ණය මූල්‍යකරණය සඳහා වෙන් කිරීමට බැංකු 6 ක් සමඟ මහජන බැංකුව සහභාගී විය. ගනුදෙනුකාර සමාගමේ ණයගැතියන් මත පදනම්ව මහජන බැංකුවේ දායකත්වය ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 15 ක් විය. පොලිය අර්ධ වාර්ෂිකව පමණක් හා ණය නිකුත් කළ දින වූ 2018 ජනවාරි 30 දින සිට වසර 4.5 කට පසුව ප්‍රාග්ධනය වාරික 3 කින් ආපසු ගෙවීමට ව්‍යුහගත (structured) කර තිබුණි.

අනුව, මහජන බැංකුවට පවරා ඇති මුළු හිමිකම් ප්‍රමාණය ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 7.28 ක් පමණ වේ. එම මුදලින් ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 2.34 ක් පමණක් පෙරගෙවුම් මුදල් (upfront) ලෙස හා පරිවර්තනය කළ නොහැකි ණයකර ලෙස ලැබී ඇත. නෛතික මතය අනුව, ආයතනික බුන්වත්ඛව නිරාකරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලියෙන් පසුව ආරම්භ කළ හැකි වෙනත් නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගයක් නොමැත.

ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 2.19 ක මුළු පොලිය සහ ඇ.එ.ජ.ඩොලර් 262,500 ක සැකසුම් ගාස්තුවක් අක්‍රීය ණය කාණ්ඩයට මාරු කළ 2021 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට අයකර ගෙන තිබුණි. ඒ අනුව, බැංකුවට කිසිදු ප්‍රාග්ධන වාරිකයක් අයකර ගැනීමට නොහැකිව තිබූ අතර, රු.මිලියන 5,445.38 ක මුළු අයවිය යුතු ශේෂයක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 වන විට අක්‍රීය ණය ලෙස වාර්තා වී තිබුණි.

ඉන්දීය සංචිත බැංකුව විසින් සමාගමේ බංකොලොත්භාවය ප්‍රකාශයට පත් කර තිබූ අතර 2021 ඔක්තෝබර් 4 සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි ඇවරකරණය ආරම්භ කර තිබුණි. සියලු ණය හිමියන්ගේ හිමිකම් ඉල්ලීම ආයතනික බුන්වත්ඛව නිරාකරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය යටතේ ඉදිරිපත් කර තිබුණි. ඇවරකරණ ක්‍රියාවලිය සාර්ථක වූයේ නම්, යෝජිත ආපසු ගෙවීම් ව්‍යුහය අනුව, ණය පහසුකමේ ආපසු අයකරගැනීම දළ වශයෙන් ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 6.37 ක් (රු.මිලියන 2,066.7) ක් වන අතර, ඉතිරි ශේෂය ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 8.63 ක් (රු.මිලියන 3,378.6) ක් බැංකුවට අලාභයක් විය හැකිය. ණයෙන් අයකර ගත හැකි වටිනාකම 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට මුළු අයවිය යුතු ප්‍රාග්ධන ශේෂයෙන් සියට 42.46 ක් නියෝජනය කෙරේ.

ඇවරකිරීමේ ක්‍රියාවලියෙන් ලැබෙන මුදල්වල පළමු වාරිකය ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1.04 ක මුදලක් 2023 දෙසැම්බර් 21 දින ලැබී තිබුණු අතර, අක්‍රීය ණයෙහි ප්‍රාග්ධනය ආපසු අයකර ගැනීම සඳහා උපයෝජනය කරන ලදී. ඇවරකිරීමේ ක්‍රියාවලියෙන් ලැබෙන මුදල්වල දෙවන වාරිකය ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1.29 ක් 2024 පෙබරවාරි 01 දින ලැබී තිබුණු අතර,

2024 මාර්තු 14 දින ප්‍රාග්ධනය අයකර ගැනීම සඳහා භාවිතා කර තිබුණි.

අංක 880/2022 දරන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල තීරණය ප්‍රකාරව, වගකිව යුතු පුද්ගලයන්ට එරෙහිව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කිරීමට නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ අවධානය යොමු කිරීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය තීරණය කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, පසු විපරම් ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ කිසිදු සාක්ෂියක් විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

(vi) ශ්‍රේණියන් එක්ස්ප්‍රස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් සහ ශ්‍රේණියන් ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

(අ) ශ්‍රේණියන් එක්ස්ප්‍රස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

1994 දී ශ්‍රේණියන් එක්ස්ප්‍රස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ණය පහසුකම් 3 ක් ලබා දී ඇති අතර, 1996 පෙබරවාරි 19 දින සියලු පහසුකම් අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. බැංකුව විසින් කරන ලද පැහැදිලි කිරීම් අනුව, ඉහත සමාගම නොපවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 2,716.19 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලී ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 209.93 ක් හා රු.මිලියන 2,506.26 ක් විය. වැල්ලම්පිටිය, මීතොටමුල්ල හි පිහිටා ඇති නිශ්චල දේපළ මගින් මුළු අයවිය යුතු ශේෂය සුරක්ෂිත කර තිබුණු අතර 2022 නොවැම්බර් 23 දිනැති තක්සේරු වාර්තාව අනුව එහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම (forced sale value) රු.මිලියන 1,463 ක් වේ. ඒ අනුව, ඉහත දේපළේ බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම මගින් මුළු අයවිය යුතු ශේෂයෙන් සියයට 53.86 ක් පමණක් ආවරණය වේ.

උකස් කරන ලද දේපළ විකිණීමට යෝජනාවක් සම්මත කරගෙන තිබුණ ද, උකස් කළ දේපළේ හිමිකරු මාසිකව රු.මිලියන 2.6 ක් ගෙවීමට 2021 පෙබරවාරි එකඟ වූ නිසාවෙන්, වත්කම් විකිණීම ක්‍රියාත්මක නොවුණි. කෙසේ වෙතත්, මෙම ගෙවීමේ මුදල අයවිය යුතු ශේෂය (ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය යන දෙක) පියවීමට ප්‍රමාණවත් නොවන අතර, අයවිය යුතු ශේෂය ආපසු ගෙවීම පුරෝකථනය කිරීම අපහසු වේ. (2023 සැප්තැම්බර් 30 වන විට පවතින අයවිය යුතු ශේෂය අනුව ණය පියවීමට වසර 87 ක් ගනු ඇත.)

මෑතකදී පැවති සාකච්ඡාවේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් උකස් වත්කමේ බදු කුලී මුදලින් මාසිකව රු. මිලියන 2.8 ක් ගෙවනු ලබයි.තවද, 2025 ජනවාරි මාසයේ සිට රු. මිලියන 2.8 ක මුදල රු. මිලියන 3.0 ක් දක්වා වැඩි කිරීමට ඔහු එකඟ විය. එසේ ගෙවන ලද මුදල් ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය අතර 40%-60% අනුපාතයට බැංකුව විසින් වෙන් කරන ලදී.

(ආ) ශ්‍රේණියන් ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් 1994 අගෝස්තු 11 දින ශ්‍රේණියන් ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත රු.මිලියන 351 ක ණය පහසුකමක් බැංකුව ලබා දී තිබූ අතර අක්‍රමවත් ගෙවීම් හේතුවෙන් 1996 අප්‍රේල් 8 දින ණය අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් සපයන ලද රු.මිලියන 400 ක භානිපූරණය මත පදනම්ව මෙම පහසුකම ලබා දී තිබුණි. 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගෙන් මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 2,463.76 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලී ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 351.03 ක් හා රු.මිලියන 2,112.73 ක් විය. භාණ්ඩාගාර භානිපූරණය සඳහා හිමිකම් ඉල්ලීම ඉදිරිපත් කර 2023 දී පසුවිපරම් කළ ද, භාණ්ඩාගාරය ගෙවීම ප්‍රතික්ෂේප කර තිබුණි. එබැවින්, ආපසු අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතවේ.

1994 දී රුසියානු මුදල් අවප්‍රමාණය වීම හේතුවෙන් අපනයන ආදායම නොලැබුණු අතර ඒ අනුව සමාගම තවදුරටත් නොපවතී. කොන්දේසි විරහිත වන්දි පූර්ණයක් ලෙස භාණ්ඩාගාරයට ඉදිරිපත් කරන ලද හිමිකම් පෑම ප්‍රතිපූර්ණය කර නොමැත. බැංකුව භාණ්ඩාගාරය සමඟ මේ පිළිබඳව පසු විපරම් කරයි.

(vii) හිඟරාන

(අ) ද ග්‍රෑන්ඩ් මවුන්ටන් හොටෙල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

2015-2021 කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී ද ග්‍රෑන්ඩ් මවුන්ටන් හොටෙල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබා දුන් ණය පහසුකම් 6 ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට අක්‍රීය කාණ්ඩයේ පැවතුණි. ප්‍රධාන පහසුකම වන රු.මිලියන 500 ක් 2015 සැප්තැම්බර් 9 දින ලබා දී තිබූ අතර, 2019 ජූනි 25 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. ණය ලබාදුන් දින සිට පළමු අක්‍රීය දින දක්වා රු.මිලියන 16.6 ක ප්‍රාග්ධන ශේෂයක් හා රු.මිලියන 230.4 ක පොලියක් ආපසු අයකර ගෙන තිබුණි. අනිකුත් පහසුකම් 2018-2021 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි.

ණය පහසුකම් ආපසු ගෙවීමේ පිළිවෙලක් පිළිබඳව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක 660/2024 මහින් අනුමත කරන ලදී. 2024 අගෝස්තු 27 වන දින අනුමත ආපසු ගෙවීමේ පිළිවෙල මහින් අංක 229/2023 දරන නඩුව නිරාකරණය කරන ලදී. අධිකරණ නිරවුල් කිරීමෙන් අනතුරුව රු. මිලියන 17.72 ක් අය කර ගන්නා ලද අතර එය ප්‍රාග්ධනය, පොලී සහ ගාස්තු සඳහා පිළිවෙලින් රු. මිලියන 4.23 ක්, රු. මිලියන 11.57 ක් සහ රු. මිලියන 1.92 ක් විය.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 2,450.28 ක් වූ අතර ප්‍රාග්ධනය හා පොලී ශේෂය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 1,464.23 ක් හා රු.මිලියන 986.05 ක් විය. මුළු අයවිය යුතු ශේෂය වන රු.මිලියන 2,450.28 ක මුදල මාතලේ පිහිටි (හෝටලය) නිශ්චල දේපළක් (හිඟරාන ඩිස්ට්‍රිලරිස්ට් අයිතී) මඟින් සුරක්ෂණය කර ඇති අතර, එහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම (forced sale

value) රු.මිලියන 2,500 කි. මුළු අයවිය යුතු ශේෂය වන රු.මිලියන 2,450.28 ක් අයකර ගැනීම සඳහා අංක 229/2023 යටතේ නඩුවක් පවරා ඇති අතර නඩුව විභාග වෙමින් පවතී.

(ආ) ලක් ස්ටීල් ඉංජිනියරින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

2016-2022 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී ලක් ස්ටීල් ඉංජිනියරින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබාදී තිබූ ණය පහසුකම් 8 ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට අක්‍රීය කාණ්ඩයේ පැවතුණි. 2020 දෙසැම්බර් 30 දින ලබා දුන් රු.මිලියන 785 ක ප්‍රධාන පහසුකම 2020 දෙසැම්බර් 30 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. ඉහත ප්‍රධාන පහසුකමෙන් කිසිදු ප්‍රාග්ධන ශේෂයක් අයකර ගෙන නොතිබූ අතර, ණය ලබා දුන් දින සිට පළමු අක්‍රීය දින දක්වා රු.මිලියන 8.6 ක පොලියක් පමණක් ආපසු අයකරගෙන තිබුණි. අනිකුත් පහසුකම් 2022 වර්ෂයේදී අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 2,317.50 ක් වූ අතර ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 1,623.88 ක් හා රු.මිලියන 693.62ක් විය. පහසුකම් තුනකට අදාලව රු.මිලියන 1,544.6 ක මුළු අයවිය යුතු ශේෂය මාතලේ (හෝටලය) පිහිටි නිශ්චල දේපළක දෙවෙනි උකසක් මඟින් සුරක්ෂණය කර තිබූ අතර එහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම රු.මිලියන 2,500 කි. තවද, පහසුකම් 3 කට අදාල රු.මිලියන 683.1 ක අයවිය යුතු ශේෂයක් දොම්පේ ඉදෝලමුල්ල (ඉඩම) පිහිටි නිශ්චල දේපළක් මඟින් සුරක්ෂණය කර තිබූ අතර, එහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම රු.මිලියන 685 කි. පහසුකම් එකකට අදාල රු.මිලියන 89.8 ක අයවිය යුතු ශේෂයක්, බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම රු.මිලියන 215 ක් වන යන්ත්‍ර මඟින් සහ පුද්ගල හා සාංගමික ඇපකරයකින් සුරක්ෂණය කර තිබුණි.

බැංකුව විසින් සපයන ලද තොරතුරුවලට අනුව, මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 683.1 ක් වන ණය පහසුකම් 3 ක් ඉදෝලමුල්ල දේපළ වෙන්දේසි කිරීම හරහා අයකර ගැනීමට නියමිත අතර වෙන්දේසිය සඳහා 2023 නොවැම්බර් 29 දින නියම කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, වෙන්දේසිය නොපැවැත්වුණු අතර අයවිය යුතු ශේෂය අයකර ගැනීමට සාකච්ඡා කෙරෙමින් පවතී.

වෙන්දේසිය ප්‍රකාශයට පත් කිරීමෙන් පසු පාරිභෝගිකයා විසින් රු.මිලියන 51.92ක් ගෙවා තිබූ අතර ඉන් ප්‍රාග්ධනයට රු. මිලියන 10.82, පොලී රු.මිලියන 39.46 සහ ගාස්තු රු. මිලියන 1.64 ක් ලෙස යොදා ගන්නා ලදී. 2024 අංක 26 දරන ණය අයකිරීමේ (විශේෂ විධිවිධාන) පනතට අනුව වෙන්දේසිය 2024 දෙසැම්බර් 15 දක්වා කල් දමන ලදී. අනෙකුත් කාලීන ණය අයකර ගැනීම සඳහා සමාගමට සහ ආයතනික ඇපකරුවන්ට සහ පුද්ගලික ඇපකරුවන්ට එරෙහිව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කරන ලදී.

(ඇ) ලක් ජීප්සම් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

2016-2022 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී ලක් ජීප්සම් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබාදී තිබූ ණය පහසුකම් 11 ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට අක්‍රීය කාණ්ඩයේ පැවතුණි. 2021 ජනවාරි 29 ලබාදී තිබූ රු.මිලියන 100 ක ප්‍රධාන පහසුකම 2023 අගෝස්තු 28 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. ණය ලබා දුන් දින සිට පළමු අක්‍රීය දින දක්වා ප්‍රධාන පහසුකමෙන් රු.මිලියන 12.8 ක ප්‍රාග්ධන ශේෂයක් හා පොලිය රු.මිලියන 42.1 ක් ආපසු අයකරගෙන තිබුණි. අනිකුත් පහසුකම් 2022-2023 කාලපරිච්ඡේදය තුළදී අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 177.60 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 151.49 ක් හා රු.මිලියන 26.11 ක් විය. මුළු අයවිය යුතු ශේෂයෙන් රු.මිලියන 151.2 ක් දොම්පේ ගැටකන්ද හි පිහිටි නිශ්චල දේපළක් මගින් සුරක්ෂණය කර තිබූ අතර එහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම රු.මිලියන 565 කි. ඉතිරි රු. මිලියන 26.4 ක මුදල සමූහයේ සභාපතිවරයාගේ පුද්ගල ඇපයක් මත ලබා දී තිබුණි. එබැවින්, පවතින ඇපවල ශක්තිමත් බව නොමැතිවීම හේතුවෙන් ඉතිරි රු.මිලියන 26.4 ක මුදලක් ආපසු අයකර ගැනීමේ හැකියාව අවිනිශ්චිතවේ.

බැංකුවේ පිළිතුරට අනුව, ගනුදෙනුකරු රු.මිලියන 3 ක මාසික ගෙවීමක් සඳහා එකඟ වූ බැවින් බැංකුව විසින් නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.

(ඇ)ලක් මුෆ්තාඩ් ෆර්නිචර් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

2016-2020 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී ලක් මුෆ්තාඩ් ෆර්නිචර් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබාදී තිබූ ණය පහසුකම් 3 ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට අක්‍රීය කාණ්ඩයේ පැවතුණි. 2020 දෙසැම්බර් 24 දින ලබාදී තිබූ රු.මිලියන 31.5 ක ප්‍රධාන පහසුකම 2022 ජූලි 24 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. ණය ලබා දුන් දින සිට පළමු අක්‍රීය දින දක්වා ප්‍රධාන පහසුකමෙන් රු.මිලියන 6.5 ක ප්‍රාග්ධන ශේෂයක් හා පොලිය රු.මිලියන 4.8 ක් ආපසු අයකරගෙන තිබුණි. අනිකුත් පහසුකම් 2021 වර්ෂය තුළදී අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත දැ සඳහන් කළ යුතු ය .

- එකඟ වූ පරිදි ගෙවීම් කිරීමට ගනුදෙනුකරුවන් අසමත් වීම.
- 2024 අංක 26 දරන ණය අයකර ගැනීමේ (විශේෂ විධිවිධාන) පනත හරහා පරාටේ ක්‍රියාත්මක කිරීම කල් දැමීම

ඉහත කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින්, බැංකුව විසින් එන්නර වාසි යැවීමෙන් සමථ මණ්ඩල ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කළ අතර පැමිණිල්ල කෙටුම්පත් කර ඇත. කෙටි කාලයක් තුළ සමථ මණ්ඩල ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමක් අපේක්ෂා කෙරේ.

ප්‍රතිලේඛන ගත කිරීමේ යෝජනාව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක 89/2024 හරහා අනුමත කරන ලද අතර එම ප්‍රතිලේඛනගත යෝජනාවේ ආපසු ගෙවීමේ සැලැස්මට අනුව අධිකරණ නඩුව අංක. 185/MR සමථයට පත් කෙරිණි . ගෙවීම් නිසි පරිදි සිදු වේ.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 74.86 ක් වූ අතර ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 57.60 ක් හා රු.මිලියන 17.26 ක් විය. ණය පහසුකම් දෙකකට අදාළ රු.මිලියන 42 ක මුළු අයවිය යුතු ශේෂයක් පුද්ගල ඇපයක් හා සාංගමික ඇපයක් මත පමණක් සුරක්ෂණය කර තිබුණි. රු. මිලියන 32.86 ක අයවිය යුතු ශේෂයක් වංචල දේපළ මත සුරක්ෂණය කර තිබූ අතර එහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම රු.මිලියන 25 කි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 42 ක් වන ණය පහසුකම් 2 කට සම්බන්ධව නඩු දෙකක් (185/MR සහ 203/MR) ගොනුකර ඇති අතර ඒවා විභාග වෙමින් පවතී. බැංකුව විසින් සපයන ලද තොරතුරුවලට අනුව රු.මිලියන 32.86 ක මුළු අයවිය යුතු මුදල, වෙන්දේසි ක්‍රියාමාර්ගය හරහා අයකර ගැනීමට නියමිත අතර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල යෝජනාව සම්මත කර ගෙන තිබුණි.

(viii) හුරාවී ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

හුරාවී ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් 2002 වර්ෂයේදී සංස්ථාගත කළ මාලදිවයිනේ සමාගමක් වන අතර මාළු හා කරවල අපනයනයේ නියුක්ත වේ. 2013 දී, සමාගම සංචාරක කර්මාන්තයට මාරුවූ අතර 2018 මාර්තු 6 දින Kalthudhiyafushi දූපතේ කාමර 108 ක තරු පහේ හෝටලයක් සංවර්ධනය කිරීමට ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 9.5 (රු.මිලියන 3,082.75) ක කාලීන ණයක් බැංකුව ලබාදී ඇත. අනුමතව ගෙවීම් හේතුවෙන් 2019 මාර්තු 18 දින පහසුකම අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරුකර තිබුණි.

මාලදිවයිනේ සංචාරක අමාත්‍යාංශය 2017 නොවැම්බර් 1 දින දැනට පවතින ඕනෑම ලියාපදිංචි උකස්වල ලිඛිත කැමැත්තට යටත්ව, යෝජිත හෝටල් ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන කල්බදු හිමිකම අරඹයා පළමු ප්‍රමුඛතා උකස්ක් ඇතිකිරීමට ඔවුන්ගේ විරෝධතාවය නොපෑම (no objection) ලබාදී තිබුණි. තවද, මාලදිවයිනේ සංචාරක අමාත්‍යාංශය විසින් නිකුත් කළ 2017 දෙසැම්බර් 18 දිනැති නිසි සැලකිල්ල පිළිබඳ වාර්තාවේ (Due diligence report), බැන්ක් ඔෆ් මෝල්ඩිව්ස් පීඑල්සී වෙත 2016 මැයි 17 දින උකස්ක් ලියාපදිංචි කර ඇති බව සඳහන් විය. කෙසේ වෙතත්, එම උකස් ගිවිසුම ඇති කිරීමට පෙර බැන්ක් ඔෆ්

මාලදිවයිනේ නඩු අංක 4915/Cv-C/2018 යටතේ දැනට පවතින නඩුවට වෙනම හිමිකම් පෑමක් ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා මාලදිවයිනේ නීතිඥවරයෙකුගෙන් උපදෙස් ලබා ගැනීමට පියවර ගෙන ඇත.

මෝල්ඩිව්ස් වෙතින් ලිඛිත කැමැත්ත බැංකුව ලබා ගෙන නොතිබූ අතර, පසුව බැන්ක් ඔෆ් මෝල්ඩිව්ස් සමඟ පළමු ප්‍රමුඛතා කොටස් ඇප ගිවිසුමක් පමණක් අත්සන් කර තිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ඉහත ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 4,725.18 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 3,082.75 ක් හා රු.මිලියන 1,642.43 ක් විය. කෙසේ වෙතත්, ණය ලබාදුන් දින සිට පළමු අක්‍රීය දිනය දක්වා ලබාදුන් මුදලින් ප්‍රාග්ධන වාරික කිසිවක් අයකරගෙන නොතිබුණු අතර, රු.මිලියන 208.7 ක පොලියක් පමණක් අයකර ගෙන තිබුණි.

යෝජිත හෝටල් ව්‍යාපෘතියේ ගොඩනැගිලි සහ සියලු වෙනත් ව්‍යාපෘති වත්කම් ඇතුළත්ව මාලදිවයිනේ Thaa Atoll හි Kalhudiyafushi දූපතේ ප්‍රධාන කල්බදු අයිතිය මත පළමු ප්‍රමුඛතා Pari Passu උකසක් ද, සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරුන්/කොටස් හිමියන්ගේ පුද්ගල ඇපකරය, නැව්ගත කළ භාණ්ඩවලට හිමිකම සම්බන්ධ ලේඛන, නැව්ගත කිරීමේ ලේඛන, හුරුවී ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් හි භානිපුරණය, සමාගම විසින් පිළිගත් විනිමය බිල්පත්, මූලික නිකුත් කරන අවස්ථාවේ කොටස් අරඹයා බැඳීමක් යන ඇප මත ණය ලබාදී තිබුණි. තවද, 2023 ඔක්තෝබර් 30 දිනට Kalhudiyafushi දූපතේ පිහිටි දේපළේ බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 14.758 ක් වේ.

බැංකුව විසින් 2019 අප්‍රේල් 9 දින ණයකරුට හා ඇපකරුවන්ට එන්තර්වාසි යවමින් අයකරගැනීමේ ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කර තිබුණි. මහජන බැංකුවේ කැමැත්ත ඇතිව බැන්ක් ඔෆ් මෝල්ඩිව්ස් විසින් ගනුදෙනුකරුට එරෙහිව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කළ අතර, ව්‍යාපෘති වත්කම් අත්පත් කර ගැනීමටත් ඇවර කිරීමට යාමටත් බැන්ක් ඔෆ් මෝල්ඩිව්ස්ට පක්ෂව තීන්දුව දී තිබුණි. නවතම නඩු කටයුතු ක්‍රියාවලිය අනුව, ණයකරුගේ මැදිහත්වීම ඇතිව දේපළ බැහැර කිරීමේ කාල දිගුව 2023 මැයි 16 දිනවන විට කල්ඉකුත් වී තිබුණි. එබැවින්, ණය දෙන්නන් විසින් දේපළ විකිණීමට කාලය දීර්ඝ කිරීමක් සිවිල් උසාවිය ලබා දී තිබුණි. දේපළ විකිණීම සඳහා අපේක්ෂිත මිලදීගන්නකු සමඟ සාකච්ඡා කෙරෙමින් පවතිමින් තිබුණි.

(ix) ඩබ්ලිව්.එම්. මෙන්ඩිස් ඇන්ඩ් කම්පැනි ලිමිටඩ්

2015 සිට 2019 කාල පරිච්ඡේදය තුළ ණය පහසුකම් 9 ක් ලබාදී තිබුණි. ප්‍රධාන පහසුකම වන රු.මිලියන 250 ක් 2019 ජුනි 20 දින ලබාදී තිබූ අතර, 2020 ජුනි 20 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. අනිකුත් පහසුකම් 2019-2020 කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. බැංකුව මූලික ණය ලබාදෙන අවස්ථාවේදී, ගනුදෙනුකරුගේ ණය ගැනීමේ සුදුසුකම් නිසි ලෙස ඇගයීමට ලක් කර නොතිබුණි.

බැංකුවේ ණය ක්‍රියාපටිපාටි අත්පොතේ 5 වන මාතෘකාවේ 12 වන වගන්තියට අනුව, ගනුදෙනුකරුවකුට යම් ණයක් ලබාදීමට පෙර අක්‍රීය ණය නොමැති බව තහවුරු කර ගැනීමට බැංකුවේ බැඳීම් වාර්තා පරීක්ෂා කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, ඉහත ක්‍රියාපටිපාටි අනුකූල නොවී, එකතුව රු.මිලියන 378 ක ණය 3 ක් ඉහත ගනුදෙනුකරුට බැංකුව විසින් ලබාදී තිබුණි.

2021 ජුනි 28 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටු (BECC) පත්‍රිකා අංක 708/2021 ප්‍රකාරව රු.මිලියන 3,062.7 ක අයවිය යුතු ප්‍රාග්ධනය, සියයට 9.75 පොලියකට වසර 7 ක් දක්වා (ප්‍රාග්ධනය ආපසු ගෙවීම සඳහා මාස 18

ණය අංක 004800100009394 - රු. මිලියන 250

සමාගම අක්‍රීය ගනුදෙනුකරුවෙකු ලෙස වර්ගීකරණය කළ විට රු. මිලියන 250 ක ණය ලබා දීම සඳහා බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටුවෙන් (2019.05.27 දිනැති අංක 324/2019 දරන BECC පත්‍රිකාවෙන්) අනුමැතිය ලබා ගන්නා ලදී.

අක්‍රීය ගනුදෙනුකරුවන් ලෙස වර්ගීකරණය කළ ගනුදෙනුකරු සඳහා පහසුකම් සලසා දීමට පහත සාධක සලකා බලන ලදී,

- දැනටමත් ස්ටැන්ඩර්ඩ් වාර්ටඩ් බැංකු අරමුදල් සමඟ ඉදිකිරීම් ආරම්භ කර ඇති ENA යන්ත්‍රාගාරයේ ද්විතියික උකස් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් සහ එහි වෙළඳපල වටිනාකම සලකා බැලීම, කාලය සමඟ විය හැකි අගය වැඩි දියුණු වීමෙන් සමාගමේ සුරැකුම් ශක්තිමත් කිරීම.
- ණය ක්‍රියාපටිපාටි අත්පොත 02 වගන්තිය (අනුමත ණය අධිකාරිය) අනුව පවතින කෙටි කාලීන ණය වක්‍රීයකරණය කිරීම . උපලේඛන 04 – CBD/OBU නිලධාරීන්ට බලගැන්වීම මත වෙළඳ මූල්‍ය ගනුදෙනු සම්බන්ධයෙන් 120% අයකර ගැනීමේ පදනමෙන් පහසුකම්වලින් ඉදිරි අයකර ගැනීම් වර්ධනය කර ගැනීම.
- කළඹෙහි අක්‍රීය ණය අවම කර ගැනීමේ අදහසින් , කෙටි කාලීන පහසුකම් වක්‍රීයකරණය කිරීම තුළින් ඉහල ප්‍රතිශතයකින් අයකර ගැනීම.

බැංකුවට ක්‍රියාත්මක කළ හැකි අයකර ගැනීම් සැලැස්මක් සඳහා අවශ්‍ය වන මෙහෙයුම් අධ්‍යක්ෂව පවත්වාගෙන යාම සඳහා සමාගමට සහාය වීම.

2021 ජූලි 14 දිනැති අංක 708/2021 දරන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටුවේ (BECC) පත්‍රිකාවට අනුව පහසුකම් ප්‍රතිලේඛන ගත (reshedule) කර ඇත. ඒ අනුව, පවතින සුරැකුම්

ක සහන කාලයක් සමඟ) වන ණය 4 කට ප්‍රතිලේඛනගත(reschedule) කර තිබූ අතර, රු.මිලියන 806.5 ක හිඟ පොලිය හා දඩ පොලිය, සියයට 9.75 ක පොලියකට වසර 3 ක් දක්වා ගෙවෙන පරිදි ණය 4 කට ප්‍රතිලේඛනගත කර තිබුණි. ඉහත පත්‍රිකාවේ 9 වන ඡේදයට අනුව, අයිරා පහසුකම් සඳහා රු.මිලියන 400 ක පොලිය ඉවත් කරමින් ප්‍රතිලේඛන ගත කර තිබුණේ “ප්‍රමාද කිරීම හා පසුව අත් හැරීම” ලෙස සලකමිනි.

ඉහත අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටු පත්‍රිකාවේ 11.4 වගන්තියට අනුව, අධ්‍යක්ෂවරුන් දෙදෙනෙකුගෙන් පුද්ගල ඇපකර ලබා ගැනීම නිර්දේශ කර තිබුණි. ඒ අනුව, අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ පුද්ගල ඇපකර සහ පොරොන්දු නෝට්ටු රු.මිලියන 1,632.2 ක වටිනාකම ඇති ණය 7 ක් සඳහා පමණක් ලබා ගෙන තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ඇප තැබූ අධ්‍යක්ෂවරුන් රු.මිලියන 100 බැගින් වූ වටිනාකම සහිත කොටස්(shares), පෝරම අංක 149 හරහා පමණක් ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර බැංකුව විසින් තහවුරු සාක්ෂි (proof evidences) ලබා ගෙන නොතිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ඉහත ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 4,613.95 ක් ලෙස වාර්තා වූ අතර එහි පිළිවෙලින් අයවිය යුතු ප්‍රාග්ධනය රු.මිලියන 3,840.38 ක් හා අයවිය යුතු පොලිය රු.මිලියන 773.58 ක් ඇතුළත් වී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, පවතින සුරැකුම්වල වටිනාකම (2022 ඔක්තෝබර් 04 දිනට) රු.මිලියන 1,912.8 ක් වූ අතර, එය ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂයෙන් සියයට 41 ක් ආවරණය කර ගැනීමට පමණක් ප්‍රමාණවත් බවත් නිරීක්ෂණය විය.

වලට අමතරව, 2021 ජුනි 15 වන දින පහසුකම් ප්‍රතිලේඛන ගත කරන දිනය දක්වා සම්පූර්ණ හිඟ ශේෂය සඳහා සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරුන් දෙදෙනෙකුගේ පුද්ගල ඇපකරය ඇතුළු සුරැකුම් ලේඛන ලබා ගැනීමට බැංකුවට හැකි විය. ඒ අනුව රු. මිලියන 3,063.00 ක ප්‍රාග්ධනය සහ රු. මිලියන 1,207.49 ක පොලිය ප්‍රතිලේඛන ගත කරන ලදී. වාර්තාවේ සඳහන් ප්‍රතිලේඛන ගත කිරීමේ යෝජනාව යටතේ රු. මිලියන 400.0 ක උපවිත දඩ පොලී අයකර ගැනීම කල් තබා (deferred) තිබුණි.

සමස්ත හිඟ ශේෂයන් (ණය 08) නැවත ප්‍රතිලේඛනගත කිරීමේ වැඩසටහන යටතේ පුද්ගල ඇපකර සමඟ සුරක්ෂිත කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, රු. මිලියන 100.0 ක කොටස් සඳහා තහවුරු සාක්ෂි අධ්‍යක්ෂවරුන් විසින් ඉදිරිපත් කර නොමැත.

ණය නැවත ප්‍රතිලේඛන ගත කර ඇතත්, මත්පැන් බලපත්‍රය අවසන් කිරීම සහ අපේක්ෂා කළ පරිදි ස්ප්‍රිතු බලපත්‍රය නිෂ්පාදනය නොකිරීම හේතුවෙන් ආපසු ගෙවීම් සිදු කර නොමැත. කෙසේ වෙතත්, යන්ත්‍රාගාරය ආරම්භ කිරීමෙන් පසු සමාගම බැංකුව සමඟ සාකච්ඡා කර වාරික වශයෙන් රු. මිලියන 40 ක් ගෙවා ඇත.

අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් එකඟ වූ බේරුම්කරණ කොන්දේසි සම්මත කර ගැනීම සඳහා සමාගම බැංකුව සමඟ සාකච්ඡා කරමින් සිටින බැවින් මෙම උත්සාහය ද සාර්ථක වූයේ නැත. මේ අතර බැංකුව පුද්ගල ඇපකරයට සහ සමාගමට එරෙහිව නඩු 03ක් ආරම්භ කර ඇත.

සමාගමට එරෙහිව බැංකුව පහත නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබුණි.

i) මොරගොල්ල දේපළ වෙන්දේසි කිරීම 2022 අප්‍රේල් 19 දින පවත්වා තිබූ අතර, එය බැංකුවට පවරා ගෙන තිබුණි. අත්පත් කරගත් දේපළ නිදහස් කිරීම පිණිස ඉවත් කිරීමේ නිවේදන යවා තිබූ අතර, ලියාපදිංචියෙන් පසුව විකුණුම් සහතිකය ලැබී තිබීමත් හා එය පිටකිරීමේ නඩුවක් ආරම්භ කිරීම පිණිස නීති දෙපාර්තමේන්තුවට 2022 ඔක්තෝබර් 6 දින ඉදිරිපත් කිරීමටත් කටයුතු කර තිබුණි. පිටකිරීමේ නඩුව ගොනු කිරීම කෙරෙහිත් පවතින අතර, අනුමත දිවුරුම් ප්‍රකාශය ක්‍රියාවලිය කරගෙන යාම සඳහා 2023 අගෝස්තු 16 දින යවා තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ණයගත් සමාගම, නැවත ප්‍රතිලේඛනගත කළ පහසුකම නැවත සකස් කිරීමටත්, අත්පත් කරගත් දේපළේ නිෂ්පාදනය ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් ඉල්ලා තිබුණි. මෙම යෝජනාව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටුව විසින් අනුමත කරන ලද අතර, නැවත සකස් කිරීමට පෙර මූලික තැන්පතුවක් ලෙස රු.මිලියන 40 ක් ලැබීමෙන් පසු ප්‍රතිලේඛන යෝජනාව ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතව තිබුණි. ණය ගන්නා සමාගමට මේ සම්බන්ධව කිහිප වරක් දැනුවත් කර තිබුණද, සමාගම එකඟ වූ පරිදි කටයුතු කිරීමට අපොහොසත් වී තිබුණි.

ඉවත් කිරීමේ නඩුව දැනටමත් ගොනු කර ඇති අතර, මීලග දිනය 2024 සැප්තැම්බර් 09 දිනට නියම කර ඇත. මේ අතර, සමාගම මොරගොල්ල දේපලෙහි ගබඩා කර ඇති ස්ප්‍රිතු ඉවත් කිරීමට බැංකුව සමඟ සාකච්ඡා කරමින් සිටී. මේ සම්බන්ධයෙන් බැංකුව ණය පියවීම සඳහා සමානුපාතික ගෙවීමක් මත ස්ප්‍රිතු මුදා හැරීමේ ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කිරීමට අපේක්ෂා කරයි.

ii) තවද, මොරගොල්ල දේපලේ වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර ඉවත් කිරීම සම්බන්ධව B 3977 දරන නඩුව ගොනු කර ඇති අතර, අත්පත්කරගත් පරිශ්‍රයෙන් වායු සමීකරණ ඉවත්කර ගැනීමට උත්සාහ කළ කමිකරුවන් නිදහස් කිරීම සඳහා 2022 ඔක්තෝබර් 11 දින පැවති සාකච්ඡාවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ගනුදෙනුකරු රු.මිලියන 10 ක් තැන්පත් කර තිබුණි. ඒ අනුව, ණයගත් සමාගම එකඟ වූ පරිදි මුදල් තැන්පත් කළ නිසා නඩුව ඉල්ලා අස්කර ගැනීමට උපදෙස් දී තිබුණි.

රු. මිලියන 10.0 ක් ගෙවා වායුසමීකරණ යන්ත්‍රය නැවත ස්ථානගත කිරීමෙන් පසු මෙම නඩුව සමථයකට පත් විය. කෙසේ වෙතත් කළුතර මහේස්ත්‍රාත් විසින් මෙම නඩුව පොදු දේපළ පනත යටතේ පවතින බැවින් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යොමු කර ඇත.

iii) ස්ටැන්ඩර්ඩ් වාර්ටඩ් බැංකුව කල්කුඩා හි දේපලට එරෙහිව නඩු අංක CHC/187/2021/MR යටතේ නඩුවක් ගොනුකර ඇති අතර ද්විතියික උකස්කරු ලෙස මහජන බැංකුව 2023 මැයි 15 දින නඩුවට ඇතුළත් වී තිබුණි. ඊළඟ කැඳවීමේ දිනය 2024.07.23 ලෙස දැක්වේ.

මහජන බැංකුව මෙම නඩුවේ පාර්ශවකරුවෙකු වන අතර බැංකුව පිළිතුරු ලබා දෙන ලදී. විමසීම් සිදුවෙමින් පවතී. නඩුව 2024 නොවැම්බර් 18 දිනට නියම කර ඇත.

අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී.

iv) රු.මිලියන 3 ක අගරු වූ වෙක්පත් මත සමාගමට හා අධ්‍යක්ෂවරුන්ට එරෙහිව අපරාධ නඩුවක් නඩු අංක 23747/2022 යටතේ කොටුව

මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ පවරා ඇත. ගනුදෙනුකරු 2023 ජනවාරි 10 දින අගරු වූ චෙක්පත්වල වටිනාකමට සමාන රු.මිලියන 3 ක් තැන්පත් කර තිබුණි. බැංකුව විසින් නඩුව ඉල්ලා අස්කරගෙන තිබුණි.

(x) නවලෝක හෝල්ඩින්ස්

(අ) නවලෝක ස්ටීල් ඉන්ඩුස්ට්‍රිස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී.

2014-2021 කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී නවලෝක ස්ටීල් ඉන්ඩුස්ට්‍රිස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබා දුන් ණය පහසුකම් 4 ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට අක්‍රීය කාණ්ඩය යටතේ පැවතුණි. 2020 සැප්තැම්බර් 8 දින ලබා දුන් රු.මිලියන 400 ක ප්‍රධාන පහසුකම 2021 දෙසැම්බර් 28 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කරන ලද අතර ණය ලබා දුන් පළමු දින සිට අක්‍රීය දින දක්වා රු.මිලියන 9.2 ක පොලියක් අයකරගෙන තිබුණි. අනිකුත් පහසුකම් 2021-2022 කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ඉහත ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 795.83 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 524.75 ක් හා රු.මිලියන 271.08 ක් විය.

මුළු අයවිය යුතු මුදලින්, රු.මිලියන 11.4 ක මුදලක් දන්කොටුව හොරකැලේවත්ත හෙවත් දන්කැලේ නිශ්චල දේපළකට එරෙහිව සුරක්ෂණය කර තිබූ අතර එහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම රු.මිලියන 45 කි. කෙසේ වෙතත්, ඉතිරි රු.මිලියන 784.43 ක ශේෂය, සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ එක්ව හා වෙන් වෙන් ඇපකර හා නවලෝක කන්ස්ට්‍රක්ෂන්ස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් හි සාංගමික ඇපයක් මත සුරක්ෂණය කර තිබුණි. එබැවින් ආපසු අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතවේ.

පුද්ගල ඇපකරුවන්ට හා සාංගමික ඇපකරුවන්ට එරෙහිව නඩු 4 ක් ගොනු කර තිබූ අතර ඒවා විභාග වෙමින් පවතී. තවද, 2023 නොවැම්බර් 30 දින වන විට, දේපලින් සුරක්ෂිත ඉහත පහසුකම පියවා තිබුණි.

(ආ) නවලෝක කන්ස්ට්‍රක්ෂන්ස් කම්පැනි (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

2008-2023 කාලපරිච්ඡේදය තුළදී නවලෝක කන්ස්ට්‍රක්ෂන්ස් කම්පැනි (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබාදුන් ණය පහසුකම් 31 ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට අක්‍රීය කාණ්ඩය

උකස් වත්කම් වලින් කොටසක් රු. බිලියන 1.1 ක මුදලකට බැහැර කිරීම සඳහා සමාගම විසින් යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කරන ලද අතර එය සලකා

යටතේ පැවතුණි. 2008 සැප්තැම්බර් 17 දින ලබා දුන් අයිතා පහසුකමක් 2021 ජූලි 8 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කරන ලදී. ණය ලබා දුන් දින සිට පළමු අක්‍රීය දිනය දක්වා ඉහත පහසුකමෙන් රු.මිලියන 6,970.5 ක ප්‍රාග්ධන ශේෂයක් හා රු.මිලියන 302 ක පොලියක් අයකරගෙන තිබුණි. අනිකුත් පහසුකම් 2021-2023 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි.

ණය ක්‍රියාපටිපාටි අත්පොතේ 2 වන මාතෘකාවේ 6.5.1 වගන්තිය (සහ 5 මාතෘකාවේ 12 වගන්තිය) ප්‍රකාරව, පහසුකම් සම්පූර්ණයෙන්ම ගෙවන්නේ නැතිනම්, දැනට වාරික හිඟ ඇති/අක්‍රීය ණයකරුවන්ට පහසුකම් ලබා නොදිය යුතු අතර හිතාමතා පැහැර හරින්නන් සඳහා පහසුකම් සලකා නොබැලිය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, ඉහත කොන්දේසිවලට පටහැණිව, අක්‍රීය වර්ගීකරණය යටතේ පවතින ඉහත ගනුදෙනුකරුට රු.මිලියන 62.2 ක නව ණය ලබා දී තිබුණි.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ඉහත ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 3,355.83 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 2,231.13 ක් හා රු.මිලියන 1,124.70 ක් විය.

අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 1,582.4 ක් වන ණය දෙකකට එරෙහිව, අවිස්සාවේල්ල මාර්ගයේ වැල්ලම්පිටිය කොලොන්නාව පිහිටි නිශ්චල දේපළ සුරක්ෂණය කර තිබූ අතර, 2023 ඔක්තෝබර් 4 දිනට එහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම රු.මිලියන 1,600 ක්ව තිබුණි. තවත් ණය දෙකකට අදාල රු.මිලියන 693.6 ක අයවිය යුතු ශේෂයකට එරෙහිව වංචල දේපළක් සුරක්ෂණය කර තිබූ අතර, එහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම රු.මිලියන 233.3 කි. ඉතිරි රු.මිලියන 1,079.83 ක අයවිය යුතු ශේෂය, ණය 27 කට අදාල වන අතර සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරුන් එක්ව හා වෙන් වෙන්ව ඇප සුරක්ෂණය කර තිබුණි. ඒ අනුව, ඉහත අයවිය යුතු මුදල් අයකර ගැනීමට ප්‍රමාණවත් ඇප නොතිබුණි.

බැංකුව විසින් සපයන ලද තොරතුරුවලට අනුව, රු.මිලියන 1,582.4 ක අයවිය යුතු ශේෂය අයකර ගැනීම සඳහා අවිස්සාවේල්ල මාර්ගයේ වැල්ලම්පිටිය කොලොන්නාව පිහිටි නිශ්චල දේපළ වෙන්දේසි කිරීම 2023 ජූනි 16 දිනට නියමිතව තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, එය උසාවි නියෝගයක් මගින් අත්හිටුවා තිබුණි.

බලමින් පවතී.

රු. මිලියන 62.2 ක ණය (රු. මිලියන 50.0 ක පහසුකම සහ රු. මිලියන 12.2 ක පහසුකම) මුදල අදාළ වනුයේ ඇපකර ලිපිය සඳහා ගෙවන ලද හිමිකම් වන අතර විකල්පයක් නොමැති පදනමෙන් එය අනුමත කරන ලදී.

රු.මිලියන 1,773.43 ක ශේෂයක් අයකර ගැනීම සඳහා 2022 ජුනි 17 දින එන්තරවාසි යවා තිබූ නමුත් ගනු ලැබූ වැඩිදුර ක්‍රියාමාර්ග විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීය.

(ඇ) නවලෝක පෙට්‍රෝලියම් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

නවලෝක පෙට්‍රෝලියම් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත 2021 ජූලි 1 දින ලබාදුන් රු.මිලියන 115.3 ක ණය පහසුකමක් අක්‍රමවත් ගෙවීම් හේතුවෙන් 2022 අගෝස්තු 25 සිට අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. ණය ලබා දුන් දින සිට පළමු අක්‍රීය දිනය දක්වා රු.354,589.76 ක ප්‍රාග්ධන ශේෂයක් හා රු.මිලියන 24.4 ක පොලියක් ඉහත ගනුදෙනුකරුගෙන් අයකරගෙන තිබුණි. 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 153.77 ක් වන අතර, එහි ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 115 ක් හා රු.මිලියන 38.77 විය. මුළු අයවිය යුතු ශේෂය සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ එක්ව හා වෙන් වෙන් ඇප හා නවලෝක කන්ස්ට්‍රක්ෂන්ස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් හි සාංගමික ඇපයක් මත සුරක්ෂණය කර තිබුණි. එබැවින්, පවතින ඇපවල ශක්තිමත්භාවයක් නොමැතිකම හේතුවෙන් මුළු අයවිය යුතු ශේෂය ආපසු අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතවේ.

නඩු අංකය CHC/42/2024 MR වේ. ඊළඟ දිනය 2024 සැප්තැම්බර් 24 දිනට නියම කර ඇත.

රීස්ට් වෙස්ට් මාර්කටින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් හා නිව් ඇෂ්ලෝර්ඩ් ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් (නවලෝක හෝල්ඩින්ස් හි එකම අධ්‍යක්ෂවරුන් මෙම සමාගම්වල ද අධ්‍යක්ෂධූර දරනු ලැබේ)

(ඈ) රීස්ට් වෙස්ට් මාර්කටින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

2021 ජූලි 28 දින රීස්ට් වෙස්ට් මාර්කටින් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබා දුන් රු.මිලියන 142 ක ණය පහසුකමක් 2022 මැයි 28 සිට අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. ණය ලබා දුන් සිට පළමු අක්‍රීය දිනය දක්වා රු.මිලියන 2 ක ප්‍රාග්ධන ශේෂයක් හා රු.මිලියන 8.3 ක පොලියක් ඉහත ගනුදෙනුකරුගෙන් අයකරගෙන තිබුණි.

නඩු අංකය CHC/63/24 වේ. ඊළඟ දිනය 2024 සැප්තැම්බර් 11 දිනට නියම කර ඇත.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 186.49 ක් වූ අතර ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 138.5 ක් හා රු.මිලියන 47.99 ක් විය. මුළු අයවිය යුතු ශේෂය සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ එක්ව හා වෙන් වෙන් ඇපකර මත පමණක් සුරක්ෂණය කර තිබුණි. එබැවින්, පවතින ඇපවල ශක්තිමත්භාවයක් නොමැතිකම හේතුවෙන් මුළු

අයවිය යුතු ශේෂය ආපසු අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතවේ.

(ඉ) නිව් ඇෂෝර්ඩ් ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

2020-2021 කාලපරිච්ඡේදය තුළදී නිව් ඇෂෝර්ඩ් ඉන්ටර්නැෂනල් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබා දුන් ණය පහසුකම් 2 ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට අක්‍රීය කාණ්ඩයේ පැවතුණි. රු.මිලියන 31 ක් වටිනා ප්‍රධාන පහසුකම 2021 අප්‍රේල් 29 දින ලබාදී තිබූ අතර, 2022 මාර්තු 31 අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. ණය ලබා දුන් සිට පළමු අක්‍රීය දිනය දක්වා රු.මිලියන 1.15 ක ප්‍රාග්ධන ශේෂයක් හා රු.මිලියන 1.99 ක පොලියක් අයකරගෙන තිබුණි.

නඩු අංක : DMR/405/24 සහ DMR/404/24 දරන නඩු දෙකට අදාළ නියමිත කැඳවිය හැකි සිතාසි දිනය 2025 ජනවාරි 17 වේ.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 46.32 ක් වූ අතර ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 33.18 ක් හා රු.මිලියන 13.14 ක් විය.

මුළු අයවිය යුතු ශේෂය සමාගමේ අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ ඒකාබද්ධ හා වෙන් වෙන්ව ඇපකර සහ නවලෝක හොස්පිටල් පීඑල්සී හි සාංගමික ඇපකරය මත සුරක්ෂණය කර තිබුණි. එබැවින්, පවතින ඇපවල ශක්තිමත්භාවයක් නොමැතිකම හේතුවෙන් මුළු අයවිය යුතු ශේෂය ආපසු අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතවේ.

(xi) රිකන් ලංකා (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

1997-2007 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී රිකන් ලංකා (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ලබා දුන් ණය පහසුකම් 3 ක් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට අක්‍රීය කාණ්ඩයේ පැවතුණි. රු.මිලියන 1,362.9 ක ප්‍රධාන පහසුකම 1997 ඔක්තෝබර් 1 දින ලබාදී තිබූ අතර, 1999 ජුනි 1 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. අනිකුත් පහසුකම් 1999-2008 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි.

2011 අංක 43 දරණ ඌන ක්‍රියාකාරී හා ප්‍රයෝජනයට නොගත් වත්කම් අත්පත් කර ගැනීමේ පනත ප්‍රකාරව ශ්‍රී ලංකා රජය වෙනුවෙන් භාණ්ඩාගාර ලේකම්වරයා විසින් මෙම ආයෝජන මණ්ඩල වත්කම් අත්පත් කර ගෙන ඇත. එම පනත ප්‍රකාරව පත් කරන ලද වන්දි විනිශ්චය සභාව විසින් වන්දි මුදල රු. මිලියන 18.3 ක් ලෙස තීරණය කරන ලදී.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ඉහත ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 3,915.42 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 1,290.38 ක් හා රු.මිලියන 2,625.04 ක් විය.

එම රු. මිලියන 18.3 අයකර ගැනීම සඳහා ආයෝජන මණ්ඩලය සමඟ සාමූහික අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ පුද්ගල ඇපවලට එරෙහිව අංක HC Civil 227/2002 යටතේ නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ආරම්භ කර තිබූ අතර බැංකුවට පක්ෂපාතීව තීන්දුව ලැබී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, සමාගමේ ඉන්දීය අධ්‍යක්ෂවරුන් රටින් පිටව ගොස් ඇති අතර, එක් ශ්‍රී ලාංකික අධ්‍යක්ෂවරයකු සමාගමේ අධ්‍යක්ෂධුරයෙන් ඉල්ලා අස්වී ඇත. අනිත් අධ්‍යක්ෂවරයා ණය ලබා දීම සඳහා සුරැකුම් ලෙස යොදාගෙන නොතිබුණි. බැංකුව සමාගමට හෝ අධ්‍යක්ෂවරුන්ට අයත් කිසිදු වත්කමක් සොයාගෙන නොතිබුණි.

තවද, පවතින ඇපය, ආයෝජන මණ්ඩලයේ කල්බදු දේපළ උකස් කළ එකක් බැවින්, ඉහත අයවිය යුතු ශේෂය ආපසු අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතවේ.

(xii) මිහින් ලංකා (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

2015-2016 කාලපරිච්ඡේදය තුළදී මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් නිකුත් කරන ලද සහන ලිපි මත පදනම්ව බැංකුව, කාලීන ණය 3 ක් ලබා දී ඇති අතර ඒවා 2018 දෙසැම්බර් 17 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි.

ප්‍රධාන පහසුකම වන රු.මිලියන 1,650 ක් 2015 අගෝස්තු 4 දින ලබා දුන් අතර, 2018 දෙසැම්බර් 17 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 3,591.39 ක් වූ අතර ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 3,173.42 ක් හා රු.මිලියන 417.97 ක් විය.

රු.මිලියන 3,591.39 ක මුළු අයවිය යුතු ශේෂය මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් නිකුත් කරන ලද සහන ලිපි මඟින් සුරක්ෂණය කර තිබුණි. බැංකුව විසින් ගෙවිය යුතු බද්දෙන් 2022 වර්ෂයේ පොලිය හිලවී කිරීමට භාණ්ඩාගාරය සිය කැමැත්ත දුන් බැවින්, 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 441.4 ක මුළු පොලී හිලවී කිරීම මඟින් පියවීම සිදුකර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ඉහත ශේෂයන් 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනටත් අයවිය යුතුව පවතින අතර එම ශේෂය අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කළ දින සිට වසර 4 ගතව තිබුණි.

ALCO වාර්තාව අනුව අක්‍රීය ලෙස වර්ගීකරණය කරන ලද අතර ඇවරකරු වෙත හිමිකම් පෑම ලබා දී ඇත. 2019 පෙබරවාරි 12 වන දින ඇවරකරු වෙත යවන ලද ලිපියක් මඟින් ඇවර කිරීමේ ක්‍රියාපටිපාටිය පිළිබඳ වර්තමාන තත්වය ඉල්ලා ඇත.

ණය ආපසු ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් මහා භාණ්ඩාගාරය සමඟ අඛණ්ඩව පසු විපරම් කෙරේ. 2020 අප්‍රේල් 28 වැනි දින භාණ්ඩාගාර ලේකම් වෙත යවන ලද ලිපි මඟින් සහනදායී ලිපි පිළිබඳව නිසි ලෙස සලකා බැලීමෙන් ගෙවිය යුතු මුදල් පියවන ලෙස ඉල්ලා ඇත.

2022 වර්ෂයේ පොලී පියවීම් ,ගෙවිය යුතු බද්දෙන් හිලවී කර සිදු කිරීමට මහා භාණ්ඩාගාරය සිය කැමැත්ත ලබා දී ඇත.

ඒ අනුව ප්‍රාග්ධන හා පොලී ගෙවීම් සඳහා එකතුව රු. මිලියන 441.4 ක පියවීම් සිදු කෙරිණි. 2022 දෙසැම්බර් 31 දක්වා පොලිය සම්පූර්ණයෙන් පියවා ඉතිරිය ප්‍රාග්ධන කොටසක් පියවීමට කටයුතු කරන ලදී.

2023 වර්ෂය සඳහා කළ යුතු පොලී ගෙවීම් සිහිපත් කරමින් මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත 2024 ජනවාරි 08

වන දින යවන ලදී.

(xiii) ගුඩි ගෙලෝස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

1995-2007 කාලපරිච්ඡේදය තුළදී ගුඩි ගෙලෝස් (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ් වෙත ණය පහසුකම් 69 ක් ලබා දී තිබූ අතර, ඒවා 2023 සැප්තැම්බර් 30 දින වන විට අක්‍රීය කාණ්ඩය යටතේ පැවතුණි. රු.මිලියන 678.6 ක ප්‍රධාන පහසුකම 1998 ජූලි 24 දින අයදුම්පත, පොරොන්දු පත්‍ර සහ අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ පුද්ගල ඇප යන සුරැකුම් පදනම් කරගෙන ලබාදී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ණය ලබාදෙන ලද අවස්ථාවේදී නියමිත පරිදි සම්පූර්ණ කරන ලද වත්කම් ප්‍රකාශකිරීමේ පෝර්මය සහ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල යෝජනාව ලබාගෙන නොතිබුණි. ගෙවීම් පැහැර හැරීම හේතුවෙන්, 2001 සැප්තැම්බර් 24 දින, ණය අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි.

අයිතිය පමණක් උකස් කල වත්කම් මඟින් සුරක්ෂිත කර තිබූ අතර දේපල නිදහස් කර ගැනීමට ප්‍රථමව සම්පූර්ණයෙන් අය කර ගන්නා ලදී. ඉන්පසුව බැංකුව තවමත් ඉතිරිව ඇති වත්කමේ අනාගත ගැනුම්කරුට එරෙහිව Polian Action ගොනු කළ අතර තවමත් නිම නොවී පවතී. ඊළඟ කැඳවීම් දිනය 2024 නොවැම්බර් 19 වේ.

විදේශ අධ්‍යක්ෂවරුන් රට හැර ගොස් ඇති අතර, ඔවුන් සතු වත්කම් සොයා බැලීම දුෂ්කර ය.

2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට ගනුදෙනුකරුගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 3,532.09 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය හා පොලිය පිළිවෙලින් රු.මිලියන 1,783.12ක් හා රු.මිලියන 1,748.97ක් විය. උකස් බැඳුම්කරවලට අනුව, බැංකුවට අයවිය යුතු රු.මිලියන 65.42 ක මුදලක් පියවීම මත උකස් දේපල නිදහස් කර තිබුණි.

බැංකුව විසින් නඩු 3 ක් පවරා ඇති අතර, ඉන් 2 ක් බැංකුවට වාසිසහගත ලෙස අවසන් වී තිබූ අතර තවත් නඩුවක් තවමත් විභාග වෙමින් පවතී. බැංකුවට පක්ෂව තීන්දුව ලැබුණ ද, ඉහත අයවියයුතු ශේෂ අයකර ගැනීමට සමාගමේ වත්කම් නොතිබුණි. එබැවින්, සමාගම නොපැවතීම හා සුරැකුම් නොපැවතීම හේතුවෙන් රු.මිලියන 3,532.09 ක් වටිනා මුළු අයවිය යුතු ණය ආපසු අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතවේ.

(xiv) ආර්පිඅයි (ප්‍රයිවට්) ලිමිටඩ්

බැංකුව විසින් ලබා දුන් කාලීන ණය 03 ක (ලංකා බැංකුව සමඟ එක්ව පිළිවෙලින් 2016 හා 2017 වර්ෂවල ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 7 ක හා ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1.5 සහ 2018 වර්ෂයේදී ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව සමඟ ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 1 ක එකතු ණයක් වන අතර ඒවායේ මුදල් සම්පූර්ණයෙන් නිදහස් කර තිබුණි.) එකතුව ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 9.5 වෙනුවෙන් Hudhufushi දූපත හා එහි ව්‍යාපෘති

අනාගත ආයෝජකයා සමඟ ඇති කරගත් නවතම ගිවිසුම මත පදනම්ව ඉහත ගනුදෙනුකරුවන්ගේ අක්‍රීය පහසුකම් අයකර ගැනීම / නැවත සකස් කිරීම සඳහා පහත දැක්වෙන විකල්ප 2 න් එකක් ඉදිරියට ගෙන යාම සඳහා ප්‍රතිපත්තිය අනුමැතිය ඉල්ලා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටුව වෙත (BECC අංක 503/2024

වත්කම්වල ප්‍රධාන කල්බදු අයිතියට එරෙහිව පළමු ප්‍රමුඛතා *Pari Passu* උකසක් සහ අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ පුද්ගල ඇපකර 2 ක් ලබා ගෙන තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ඉහත දේපළවල තක්සේරුව නොපැවති අතර සුරැකුම් ලංකා බැංකුව, මහජන බැංකුව හා ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව අතර බෙදී ඇත.

රු.මිලියන 2,271.5 ක් වන ප්‍රධාන පහසුකම 2016 ඔක්තෝබර් 21 ලබාදී තිබූ අතර, 2023 අගෝස්තු 21 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. බැංකුවට අක්‍රීය දිනය දක්වා ප්‍රාග්ධනයෙන් රු.මිලියන 307.7 ක් හා පොලියෙන් රු.මිලියන 667.7 ක් අයකර ගැනීමට හැකිවී තිබුණි.

ව්‍යාපෘතිය 2018 පෙබරවාරි මස මෘදු විවෘත කිරීමට (*soft opening*) මුලදී සැලසුම් කර තිබුණ ද, සැලසුම් කළ පරිදි ඉදිකිරීම් සම්පූර්ණ කර නොතිබුණි. පසුව, බැංකුව අඛණ්ඩ ණය සහන (පොලිය හා ප්‍රාග්ධනය) ලබාදී තිබුණි. ඒ අනුව, ගිවිසුම ප්‍රකාරව අයවිය යුතු ශේෂ අයකර ගෙන නොතිබුණු අතර, පහසුකම් 2023 අගෝස්තු 21 දින අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි.

තවද, 2023 සැප්තැම්බර් 30 දිනට මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු මිලියන 3,422.81 ක් වූ අතර, වර්ෂ 2 ක් ඇතුළත ආපසු ගෙවීමට නැවත ප්‍රතිලේඛන (*reschedule*) කිරීමේ යෝජනාවක් සඳහා 2023 නොවැම්බර් 13 දින බැංකුව සමඟ සාකච්ඡාවක් පවත්වා තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, 2023 නොවැම්බර් විගණිත දිනය වන විටත් ආයෝජනයෙන් මුදල් ප්‍රවාහයන් උත්පාදනය නොවූ බැවින්, ආපසු අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතවේ.

1.5.1.9 කාර්ය මණ්ඩල ණය

(i) වත්කම් වගකීම් කමිටු (ALCO) අංක 12/2024 දරන පත්‍රිකාවට අනුව, ඉපයීම මත ගෙවිය යුතු උපයන විට බදු පැනවීම හේතුවෙන් සේවකයින්ට ඇති වන බලපෑම සඳහා සහනයක් ලබා දීමට වත්කම් හා වගකීම්

සහ BECC 579/2024) පත්‍රිකාවන් ඉදිරිපත් කර ඇත.

විකල්ප 01

2025 අවසානය වන විට හිඟ හිට ප්‍රාග්ධනය සම්පූර්ණයෙන් (USD මිලියන 7.7) අයකර ගැනීම සඳහා සහ ප්‍රතිලේඛන ගත කරන දිනයට ගෙවිය යුතු පොලී සහ සම්පූර්ණ දඩ මුදල සියයට 50 ක් අතහැර (*waiving off*) එකවර ගෙවීමක් (*bullet payment*) ලෙස අය කර ගැනීම සඳහා වසර 1.5ක් දක්වා කාලීන ණය 3 ප්‍රතිලේඛන ගත කිරීම. (ඉන්පසු සේවා කිරීමට නියමිත පොලිය මාසිකව 9%)

විකල්ප 02

කාලීන ණය 3 ක් වසර 01 ක ප්‍රාග්ධන සහන කාලයක් සහිතව වසර 07 ක් දක්වා ප්‍රතිලේඛන ගත කිරීම සහ උපවිත පොලිය සහ මුළු දඩ මුදල සියයට 50 ක් අතහැර (*waiving off*) නැවත ප්‍රතිලේඛන ගත කිරීම. (ඉන්පසු සේවා කිරීමට නියමිත පොලිය මාසිකව 9%)

ණය ගැනුම්කරුගේ හිමිකාරීත්වයේ ව්‍යුහය වෙනස් කිරීම සඳහා කැමැත්ත ලබා දීම (එනම් නව ආයෝජකයෙකු සහ ණය ගැණුම්කරුවෙකු සමඟ 60:40 හිමිකාරීත්වය සඳහා)

ඒ අනුව, නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (අවදානම් කළමනාකරණය) සමඟ සාකච්ඡා කිරීමෙන් පසු පාරිභෝගිකයාට නිසි

සාධාරණීකරණයන් සහිත පිරිනැමිය හැකි හොඳම විකල්පය ඉදිරිපත් කරන ලෙස BECC 579/2024 හිදී උපදෙස් දී ඇත.

ගනුදෙනුකරු සමඟ පසුව සිදු කරන ලද සාකච්ඡා මත ඉහත විකල්ප 02 අනුව කිසිදු ගෙවිය යුතු පොලිය අත්හැරීමකින් තොරව පත්‍රිකාව අනුමැතියට ඉදිරිපත් කෙරිණි.

ණය ගිවිසුම්වලට අනුව අදාළ කාර්ය මණ්ඩල ණයෙහි අදාළ පොලී කොටස අයකර ගැනීමට බැංකුව දැනටමත් පියවර ගෙන ඇති බැවින් කාර්ය මණ්ඩල ණයවල ප්‍රාග්ධන කොටස

ණය ගිවිසුම් අනුව ණය වාරික අයකර ගැනීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම සහ කාර්ය මණ්ඩල නොවන අය සඳහා

කමිටුවේ අනුමැතිය ඇතිව 2023 සිට සේවක ණය වල ප්‍රාග්ධන වාරිකය වැටුපෙන් කපා නොහැරීමට කටයුතු කර තිබුණි. 2023 වර්ෂය තුළ දී අයකර ගැනීමට නියමිත ව තිබූ මුළු ප්‍රාග්ධන වාරික ප්‍රමාණය රු. මිලියන 3,181 ක් වුවද, ප්‍රාග්ධන වාරික එකතුව රු. මිලියන 903 ක් පමණක් අයකර ගෙන තිබුණි. තවද, අංක 162/2024 දරණ ALCO පත්‍රිකාවට අනුව, 2024 ජනවාරි සිට 2024 අප්‍රේල් දක්වා කාලය තුළ අයකර ගත යුතු මුළු ප්‍රාග්ධන වාරික ප්‍රමාණය රු. මිලියන 1,033 ක් වුවද, රු.මිලියන 663 ක ප්‍රාග්ධන වාරික වටිනාකමක් පමණක් අය කර ගෙන තිබුණි . ඒ අනුව, 2023 ජනවාරි සිට 2024 අප්‍රේල් දක්වා කාලය තුළ රු.මිලියන 4,214 න් රු. මිලියන 2,648 (62.8%)ක ප්‍රාග්ධන මුදලක් සේවකයින්ගෙන් අය කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

අයකර නොගැනීම මඟින් බැංකුවට day 1 loss ඇති වී නොමැත. මෙම ගැටළුව ප්‍රධාන වශයෙන් බැංකුවේ ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයට බලපාන අතර බැංකුවට අතිරික්ත ද්‍රවශීලතාවයක් ඇති බැවින් ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයට සැලකිය යුතු බලපෑමක් නොමැත.

සහනදායී අනුපාත යටතේ ණය ලබා දීම නැවත තක්සේරු කිරීම අවශ්‍ය වේ.

(ii) 2024 මැයි 02 දිනැති ALCO රැස්වීම් අංක 20/2024 හා අංක 162/2024 දරණ ALCO පත්‍රිකාවට අනුව, කමිටුව විසින් සේවකයන්ට සහනයක් ලෙස "සේවක ණය කපා නොහැරීමේ කාලය " 2024 සාමූහික ගිවිසුම් ක්‍රියාවලිය අවසන් වන තෙක් දීර්ඝ කිරීමට අනුමැතිය දී තිබූ අතර සම්පූර්ණ ණය වාරිකය ගෙවීමට අවශ්‍ය සේවකයන්ට ඉඩ ප්‍රස්ථාව ලබා දී තිබුණි. පිළිගත හැකි අවදානම් මට්ටමකින් ලාභය උපරිම කර ගැනීම සඳහා බැංකුවේ වත්කම් සහ වගකීම් ව්‍යුහය ප්‍රශස්ත කිරීම අරමුණු කරගත් ප්‍රතිපත්ති සැකසීමේ බලය ALCO සතු වන අතර ඊට පටහැණුව, ALCO විසින් සේවක ණය ආපසු ගෙවීම් සම්බන්ධයෙන් ඉහත සඳහන් තීරණය ගනු ලැබුවද, එය ALCO හි නියමයන්ට (Terms of reference) පටහැනි වේ. කෙසේ වෙතත්, ඉහත තීරණය සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගැනීමට ALCO කිසිදු පියවරක් ගෙන නොතිබුණි.

(iii) කාර්ය මණ්ඩල සුබසාධනය උපරිම කර ගැනීමේ අරමුණින් කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින් සඳහා ඉතා අඩු පොලී අනුපාත යටතේ පහසුකම් කිහිපයක් ලබා දී තිබූ නමුත් එය විශ්‍රාමික සේවකයින් සඳහා ද ඒ හා සමානව භාවිත කර තිබුණි. සමහර සේවකයින් විශ්‍රාම යාමට නියමිත දිනට මාස 3-4 කට පෙර කාර්ය මණ්ඩල ණය පොලී අනුපාත

සේවක ණය ලබා දීමේ දී මහ පෙත්වන සේවක වකුලේට අංක 449/2018 ට අනුව, සේවක නිවාස ණය, වාහන ණය සහ පරිභෝජන ණය ලබා දීමේ දී වයස අවුරුදු 70 දක්වා ආපසු ගෙවීමේ කාලය ගණනය කිරීමට

යටතේ පහසුකම් ලබාගෙන ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. කෙසේ වෙතත්, විශ්‍රාමික සාමාජිකයින් බැංකුවේ සේවකයින් නොවන බැවින් ඔවුන් විසින් ලබාගත් ණය පහසුකම් විශ්‍රාම යන විට වෙළඳපල මිලට පරිවර්තනය කළ යුතු වුවත් එසේ කර නොතිබුණි.

අවස්ථාව ලබා දී ඇත. ඒ අනුව විශ්‍රාම වැටුපෙන් අඛණ්ඩව මාසිකව අයකර ගැනීමේ පදනම මත ණය මුදල ලබා දෙන බැවින් විශ්‍රාමයාමේදී පොලී අනුපාත, පාරිභෝගික පොලී අනුපාතිකවලට වෙනස් නොවේ.

(iv) සේවයෙන් පහ කරන ලද සේවකයින්ගේ රු. මිලියන 19.6 ක අක්‍රීය ණය වලින්, එකතුව රු. 855,420 ක වන අක්‍රීය ණය දෙකක් පමණක් අයකර ගනිමින් පවතී. තවද, ක්‍රියාකාරී සේවකයින් සඳහා වන අඩු පොලී අනුපාතම සේවයෙන් පහ කරන ලද සේවකයින් සඳහාද බැංකුව විසින් අදාළ කර ගෙන තිබුණි. සේවයෙන් පහ කිරීමෙන් පසු එම සේවකයින් බැංකුවේ සේවකයින් නොවන බැවින් ඔවුන් සඳහා පොලී අනුපාත වෙළඳපල අනුපාතවලට සකස් විය යුතු බව නිරීක්ෂණය විය. කෙසේ වෙතත්, සේවයෙන් පහ කරන ලද සේවකයින්ට වෙළඳපල අනුපාත අදාළ කර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් බැංකුවට නිසි ප්‍රතිපත්තියක් නොතිබුණි.

සේවයෙන් පහ කරන ලද සේවකයින්ගේ නිවාස ණය ඔවුන් සේවයෙන් පහ කරන අවස්ථාවේ පවතින පාරිභෝගික පොලී අනුපාතයට මාරු කරනු ලබන අතර ඔවුන් ලබා ගන්නා අනෙකුත් ණය ක්‍රියාකාරී නොවන කාණ්ඩයට මාරු කරන විට දඩ පොලී අනුපාතයක් එකතු කිරීමට කටයුතු යොදා ඇත.

තවද, සේවයෙන් පහ කරන ලද සේවකයින්ගේ ණය අයකර ගැනීමට පහත පියවර ගෙන තිබුණි.

- වාලච්චෙන දිසා අධිකරණයේ සහ බලංගොඩ උසාවියේ නඩු දෙකක් ගොනු කිරීම
- සේවයෙන් පහ කරන ලද සේවකයින් 20 දෙනෙකු වෙත එන්තරවාසි ලිපි යැවීම.
- එන්තරවාසි ලිපියක් සකස් කිරීමේ ක්‍රියාවලියේදී එය නීති දෙපාර්තමේන්තුව හරහා ගනුදෙනුකරුවන් වෙත යැවීම.

1.5.1.10 ඩිසෙන්රෝ රිසෝට් (පුද්) සමාගම වෙත ලබා දී ඇති ණය පිළිබඳ නිරීක්ෂණ

2017 ඔක්තෝබර් 17 දින සිට 2018 අගෝස්තු මස 31 වන දින දක්වා මාස 10 ක කාලයක් තුළ දී ඩිසෙන්රෝ රිසෝට් (පුද්) සමාගම වෙත එකතුව රු.මිලියන 36.5 ක ණය පහසුකම් 4 ක් සහ එක් බැංකු අයිරා පහසුකමක් ලබා දී තිබුණි. එම පහසුකම් 2018 – 2019 කාල පරිච්ඡේදය තුළදී අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. 2023 දෙසැම්බර් 31 වන විට අයවිය යුතු ශේෂය රු. මිලියන 84.48 ලෙස වාර්තා විය. ලබා දී ඇති පහසුකම් පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ.

ණය වාරික අයකර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු අතර අනුකූල නොවීම් සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු පාර්ශවයන්ට එරෙහිව ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු වේ .

ණය අංකය	ලබා දුන් දිනය	වටිනා කම රු . මිලියන	පොලී අනුපාතය (%)	ණය අක්‍රීය දිනය	2023/12/31 දිනට අයවිය යුතු ශේෂය			
					ප්‍රාග්ධනය	පොලිය	වෙනත්	එකතුව
0138001000012254	2017.10.17	18	16.63	17.01.2019	16.11	14.57	1.21	31.90
0138001000012414	2017.11.30	5	16.63	17.10.2018	4.87	4.59	0.4	9.84
0013100110037570 බැංකු අයිතුව	2018.03.14	8.5	32.00	17.01.2019	8.59	24.46	0	33.06
00138001000012753	2018.08.31	3.5	16.63	17.01.2019	3.41	3.08	0.3	6.73
00138001000012762	2018.08.31	1.5	16.63	17.10.2018	1.49	1.37	0.1	2.97
ශේෂ එකතුව					34.48	48.08	1.92	84.48

(i) රු. මිලියන 8.5 ක ස්ථාවර අයිතුව පහසුකම (POD)

(අ) රු. මිලියන 8.5 ක ස්ථාවර අයිතුව පහසුකම ලබා දීම සම්බන්ධයෙන් සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (AGM) (ණය) විසින් 2018 මාර්තු 08 දිනැතිව ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා වෙත යොමු කරන ලද සංදේශයට අනුව ව්‍යාපාරයේ කාරක ප්‍රාග්ධනය සඳහා එම පහසුකම ඉල්ලා සිටියද නිසි තක්සේරුවක් සිදු කර නොතිබුණි. තවද, දැනට පවතින ආදායම මත පුරෝකථනය කල වාර්ෂික ආදායම, ණය ගැනීම් හරහා ආදායම මත අමතර බරක් පැවතීමෙන් තව දුරටත් පුරෝකථනය කල නොහැකි අතර එය ණය ආපසු ගෙවීමටද බලපානු ලැබේ. සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (ණය පාලන) ගේ සටහන අනුව, සටහනේ සඳහන් කරුණු හේතුවෙන් ණය පියවීමේ හැකියාව අඩු මට්ටමක පවතින බව සඳහන්ව තිබුණි.

මෙම ගැටළු සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (ණය) සහ සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (ණය පාලන) විසින් මතු කරනු ලැබුවද, දේපලෙහි බාහිර තක්සේරුව මත පදනම්ව බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම මත අනුමත කිරීමේ අධිකාරිය තීරණය ගෙන ඇත.

(ආ) මණ්ඩල තක්සේරුකරු (panel valuer) සහ ප්‍රාදේශීය කළමනාකරු (ගාල්ල) විසින් සිදු කරන ලද 2018 පෙබරවාරි 13 සහ 2018 පෙබරවාරි 16 දිනැති තක්සේරු වාර්තාවලට අනුව, උකස් කරන ලද දේපලෙහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම රු. මිලියන 40 ක් විය. කෙසේ වෙතත්, උපදේශක තක්සේරුකරුවෙකුද ඇතුළත් නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (DGM) ඇගයීම් කමිටුවේ වාර්තාවට අනුව, ඉහත කී උකස් දේපලෙහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම රු. මිලියන 28.5 ක් විය.

නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී ඇගයීම් කමිටුව, උපදේශක තක්සේරුකරුවෙකු සහ නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී වරුන් දෙදෙනෙකුගෙන් සමන්විත වූ අතර උපදේශක තක්සේරුකරුගේ තීරණය සහ අභ්‍යන්තර අනුමත කිරීමේ වාර්තාව මත පදනම්ව ඔවුන්ගේ ස්වාධීන තක්සේරු තීරණය සපයයි. බැංකුවේ ණය ක්‍රියා පටිපාටි අත්පොතට අනුව, ඇගයුම් කමිටු තීරණය මත පදනම්ව දේපලෙහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම

ලැබී ඇත.

(ඇ) ප්‍රාදේශීය කළමනාකරුට වඩා ඉහළ අධිකාරී මට්ටමක් ඇති සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (ණය) සහ සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (ණය පාලන) යන කළමනාකාර පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකු ඔවුන්ගේ සටහන තුළ ස්ථාවර අයිරා පහසුකම ලබා දීමේ අවදානම අවධාරණය කර තිබූ අතර නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී කමිටුව විසින් දේපලෙහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම රු. මිලියන 28.5 ක් ලෙස ද සඳහන් කර තිබේ . කෙසේ වෙතත්, රු. මිලියන 40 කට වැඩි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකමක් පිළිබඳ ප්‍රාදේශීය කළමනාකරුගේ සහතිකය මත පදනම්ව ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (SDGM) (ව්‍යාපාර බැංකුකරණය) විසින් ඉහත ස්ථාවර අයිරා පහසුකම නිර්දේශ කර ඇති අතර ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී විසින් අනුමත කර තිබුණි . රු. මිලියන 8.5 ක අනුමත ස්ථාවර අයිරා පහසුකම සමඟ 2018 මාර්තු 14 වන විට දේපල උකසට එරෙහිව පාරිභෝගිකයාට ලබා දී ඇති ණයවල මුළු වටිනාකම රු. මිලියන 31.5 දක්වා ඉහළ ගොස් ඇති අතර, ඒ අනුව, උකස් කරන ලද දේපලෙහි බලපෑම් සහගත විකුණුම් වටිනාකම ඉක්මවා රු. මිලියන 3 ක් ලබා දී තිබුණි.

දේපළවල වටිනාකම, අපේක්ෂිත සුමට ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් කටයුතු සහ සමාගමේ ප්‍රථම අධ්‍යක්ෂවරයාගේ සමාජ තත්ත්වය මත පදනම්ව රු. මිලියන 8.5 ක ස්ථාවර අයිරා පහසුකම ප්‍රාදේශීය ණය අධිකාරීන් විසින් නිර්දේශ කර ඇත.

සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (ණය) සහ සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (ණය පාලන) විසින් මෙම ගැටළු ඉදිරිපත් කර ඇතත්, ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (ව්‍යාපාර බැංකුකරණය) ගේ නිර්දේශය මත විධායක නිලධාරී/ සාමාන්‍යාධිකාරී විසින් මෙම පහසුකම අනුමත කර ඇත.

(ii) තවද, ඉහත දේපල මත පදනම්ව ප්‍රාදේශීය කළමනාකරු ගාල්ල, ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරු (ණය), සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (වාණිජ ණය), නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (වාණිජ බැංකුකරණය සහ ඩිජිටල්කරණය) නිර්දේශය මත ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී විසින් අනුමත කර රු. මිලියන 3.5 ක් සහ රු. මිලියන 1.5 ක තවත් පහසුකම් 2 ක් ලබා දී ඇත.

අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී.

එම නිලධාරීන් විසින් නිර්දේශ කිරීම / යොමු කිරීම පිළිබඳ ස්ථාවරය පහත දැක්වේ.

තනතුර	ඉදිරියට යොමු කිරීම / නිර්දේශ කිරීම
සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (වාණිජ ණය)	ඉදිරිපත් කිරීම (submitted)
නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (වාණිජ බැංකු හා ඩිජිටල්කරණය)	ඉදිරියට යොමු කිරීම
නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (අවදානම් කළමනාකරණය)	ඉදිරියට යොමු කිරීම
ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය	නිර්දේශ කිරීම

සාමාන්‍යාධිකාරී (ව්‍යාපාරික බැංකු)	
--	--

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් දෑ සටහන් කළ යුතු වේ .

- නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (අවදානම් කළමනාකරණය) විසින් ඉහළ අවදානම සලකා බලමින් මෙම යෝජනාව ඉදිරිපත් කර ඇත.
- කෙසේ වෙතත්, ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (ව්‍යාපාරික බැංකු) මුදල් ප්‍රවාහයන් වැඩිදියුණු කිරීමේ අපේක්ෂාවෙන් යෝජනාව නිර්දේශ කර ඇත.
- නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (ව්‍යාපාරික බැංකු) හි නිර්දේශය මත පදනම්ව, CEO/GM විසින් යෝජනාව අනුමත කර ඇත.

(iii) 2023 දෙසැම්බර් 31 වන විට පාරිභෝගිකයාගේ මුළු අයවිය යුතු ශේෂය රු. මිලියන 84.48 ක් වූ අතර මුළු ප්‍රාග්ධනය , පොලී සහ අනෙකුත් ශේෂයන් පිළිවෙලින් රු. මිලියන 34.48 ක්, රු. මිලියන 48.08 ක් සහ රු. මිලියන 1.92 ක් විය. 2023 පෙබරවාරි 01 දිනැතිව මණ්ඩල තක්සේරුකරු විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද නවතම වාර්තාවට අනුව, එම දේපලෙහි බලපෑම් සහගත විකිණීමේ වටිනාකම රු. මිලියන 44 කි. මෙම දේපල වෙන්දේසිය 5 වතාවක් අත්හිටුවා ඇති අතර 2023 ජූලි 19 වන දින මෙම දේපල වෙන්දේසි කර ඇති අතර වෙන්දේසියේදී ලංසු තැබීමට කිසිදු ගැනුම්කරුවෙකු නොමැති වීම හේතුවෙන් බැංකුව විසින් අත්පත් කර ගෙන තිබුණි. බැංකුව විසින් කරන ලද පැහැදිලි කිරීමකට අනුව, විගණන දිනය වන 2024 මාර්තු 14 දක්වා අදාළ දේපල නිරවුල් කර ගැනීමට බැංකුවට හැකි වී නොතිබුණි.

(iv) තවද, අභ්‍යන්තර විගණන අංශය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද 2023 දෙසැම්බර් 04 දිනැති විගණන වාර්තාවට අනුව, ඉහත දේපලවලට ප්‍රතිසංස්කරණයන් සිදු කල බව සඳහන් වුවත් පෙනුමෙන් එවැනි දෙයක් නිරීක්ෂණය නොවන බව සඳහන් කර තිබුණි .

සාමාන්‍ය උපදෙස් වකුලේඛ අංක 1726/2023 ප්‍රකාරව ණය පියවීමේදී සැලකිය යුතු මුදලක් ගෙවීමෙන් පසු දේපල වෙන්දේසිය කල් දැම්මට බැංකුවට හැකියාව ඇත. ඒ අනුව, වාර්තාවේ සඳහන් පරිදි, ණය ගැතියාට ගෙවීම් සිදු කිරීමට පහසුකම් සැලසීම සඳහා ගෙවීම් මත දේපල වෙන්දේසි පස් වතාවක් කල් දමන ලදී. කෙසේ වෙතත්, එය සාර්ථක නොවූ අතර, 2023 ජූලි 19 වන දින බැංකුව වත්කම් අත්පත් කර ගන්නා ලදී. පිටමත් කිරීමේ නඩුවක් ක්‍රියාත්මක වන අතර නඩු අංකය SPL 4061 වේ . මීලඟ කැඳවුම් දිනය 2024 නොවැම්බර් 07 වේ.

අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී.

අභ්‍යන්තර මාර්ගෝපදේශ මත පදනම්ව අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට බැංකුව කටයුතු කරමින් සිටී.

1.5.1.11 අයිඩියා ඉන්ඩස්ට්‍රිස් වෙත ලබා දී ඇති ණය පිළිබඳ නිරීක්ෂණ

(i) ජාතික සංවර්ධන බැංකුවේ (NDB) හි පවතින කාලීන ණය රු. මිලියන 890 ක අයවිය යුතු ශේෂයක් සහිතව පවරා ගැනීම සඳහා අයිඩියා ඉන්ඩස්ට්‍රිස් වෙතින් 2020 සැප්තැම්බර් 25 දින ඉල්ලීමක් ලැබී තිබුණි. මූලික තක්සේරුවට අනුව, පාරිභෝගිකයාගේ අසතුටුදායක ණය කාර්යාංශ වාර්තා සහ අධි තෝලන තත්වය හඳුනාගෙන තිබූ අතර මෙහෙයුම් කටයුතු ආරම්භ කළ 2017 සිට වසර 03 ක් පමණක් සම්පූර්ණ කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, 2021 ජනවාරි 27 දිනැති ව්‍යාපාර පරීක්ෂණ වාර්තාවට අනුව, සමාගමේ කාරක ප්‍රාග්ධන අවශ්‍යතාව සපුරාලීම සඳහා ණය ලබා දීමට නිර්දේශ කර තිබුණි.

ප්‍රකාශිත මූලික ඉල්ලීම වෙනත් බැංකු ණයක් පවරා ගැනීම සඳහා ප්‍රතිමූල්‍යකරණ පහසුකමක් වූ බැවින් බැංකුව අනුමැතිය සඳහා ක්‍රියාත්මක කර නොමැත. කෙසේ වෙතත්, ව්‍යාපාරික මෙහෙයුම් වෙනුවෙන් රු. මිලියන 300 ක අරමුදල් නොවන ණයවර ලිපි පහසුකම් සඳහා පසුව ඉල්ලා තිබූ අතර ඒ සඳහා ව්‍යාපාර පරීක්ෂාවක් (business inspection) සිදු කර ඇත. එම පරීක්ෂණ වාර්තාව මඟින් ඉල්ලා සිටින ලද කාරක ප්‍රාග්ධන පහසුකම ලබා දීමට නිර්දේශ කර ඇති නමුත් ඉල්ලා සිටි ප්‍රතිමූල්‍යකරණ ණය පහසුකම සඳහා නිර්දේශ කර නොමැත. ඒ අනුව, කාරක ප්‍රාග්ධන පහසුකම 2021 මාර්තු 12 දින අනුමත කර ඇති අතර අනුමත සීමා පත්‍රිකාවේ 06 වන ඡේදයේ ණය කාර්යාංශ (CRIB) අක්‍රමිකතා කිසිවක් සඳහන්ව නොමැත.

ණය වාරික අයකර ගැනීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු අතර අනුකූල නොවීම් සම්බන්ධයෙන් වගකිව යුතු පාර්ශවයන්ට එරෙහිව ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු වේ .

(ii) 2015 ඔක්තෝම්බර් 07 දිනැති CPM 581/2004 (66) හි 5 වන පරිච්ඡේදයේ 2.3 වගන්තිය (පිරික්සුම් ලැයිස්තුව) මඟින් අවශ්‍ය පරිදි නුබුන්වත් බවේ සහතිකය ලබාගෙන නොතිබුණි.

ශුද්ධ ලාභ සහ ධනාත්මක ශුද්ධ වටිනාකම පිළිබඳ පාරිභෝගිකයාගේ සතුටුදායක මට්ටම් සැලකිල්ලට ගනිමින් අනුමත පිරික්සුම් ලැයිස්තුවෙන් නුබුන්වත්බවේ සහතිකය අත් හරින ලදී. කෙසේ වෙතත්, බැංකු ණය පටිපාටි අත්පොත මඟින් නියම කර ඇති මාර්ගෝපදේශ දැඩි ලෙස පිළිපදින ලෙස අදාළ නිලධාරීන්ට උපදෙස් දෙන ලදී.

(iii) කළමනාකරු සහ සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී - අක්වෙරල සහ ආයතනික බැංකු 01 විසින් 2021 පෙබරවාරි 18 දින අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද අංක.CP/CB/OBU/BECC/016/2021 දරන පත්‍රිකාවේ විස්තර වලට අනුව අයිඩියා ඉන්ඩස්ට්‍රිස් වෙත ලබා දී ඇති රු. මිලියන 1,236 ක මුදලින්, 2021 ජනවාරි 31 වන විට අයවිය යුතු ණය ශේෂය රු.මිලියන 1,115 කි. කෙසේ වෙතත්, ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය රු. මිලියන 2.5 ක් පමණක් වූ අතර 2020 මාර්තු

සිපීඑම් (581/2004 (66) අනුව තෝලන තත්වය ගණනය කරනු ලබන්නේ ශුද්ධ වත්කම් මත පදනම්ව වන අතර ශුද්ධ වත්කම් පිළිවෙලින් 2020 මාර්තු 31 සහ 2019 මාර්තු 31 දින ට රු. මිලියන 173 ක් සහ රු. මිලියන 65 ක් ලෙස සටහන් කර ඇති අතර අනුමතකිරීම් පත්‍රිකාවේ මූල්‍ය විශ්ලේෂණ හා අවදානම් ඇගයීමේදී එවැනි ඉහළ තෝලනය පිළිබඳ නිසි ලෙස සඳහන් කර ඇත.

31 සහ 2019 මාර්තු 31 වන විට වාර්තා වූ තෝලන අනුපාතය 7.68 සහ 13.80 ක් විය. තවද, ණය ක්‍රියාපටිපාටි අත්පොතෙහි 26 මාතෘකාවට අයත් ඇමුණුමේ අවදානම් පිළිගැනීමේ නිර්ණායක පිරික්සුම් ලැයිස්තුවට අනුව, පසුගිය වසර 3 ක තෝලන අනුපාතය 3 ට වඩා අඩු විය යුතුය.

මෙම ඇගයීම් සහ සාධාරණ කරුණු මත පදනම්ව පත්‍රිකාවේ සහ අවදානම් කළමනාකරණ කොන්දේසිවල නියම කර ඇති නියමයන් සහ කොන්දේසි මත පදනම්ව, ව්‍යාපාරය පවත්වාගෙන යාම සඳහා කාරක ප්‍රාග්ධන පහසුකම අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටුව විසින් අනුමත කර තිබේ.

(iv) අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටුවේ අංක 239/2021 දරණ සීමා පත්‍රිකාවේ විස්තර අනුව, අයිඩියා ඉන්ඩස්ට්‍රිස් සහ අයිඩියා මෙටල් හි 2021/2022 වර්ෂය සඳහා යෝජිත ඒකාබද්ධ වීම සැලකිල්ලට ගෙන ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන මත පදනම්ව ණය ගැනුම්කරුගේ මූල්‍ය තත්වයන් ඇගයීමට ලක් කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත් අයිඩියා මෙටල් සමාගම සහ අයිඩියා ඉන්ඩස්ට්‍රිස් ඒකාබද්ධ කිරීම සනාථ කිරීමට කිසිදු ලේඛනගත සාක්ෂියක් ණය ලිපි ගොනුව තුළ නොතිබුණි. තවද, අයිඩියා ඉන්ඩස්ට්‍රිස් සඳහා පමණක් ණය ලබා දෙන බැවින් ඒකාබද්ධ සංඛ්‍යා (consolidated figures) මත පදනම්ව ඇගයීම් සිදු කිරීම නිවැරදි නොවේ.

අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී. ඔවුන් සමාගම් දෙකම ඒකාබද්ධ කිරීමේ ක්‍රියාවලියක යෙදී සිටින බවත්, සමාගම් දෙකම අයිඩියා ඉන්ඩස්ට්‍රිස් ලිමිටඩ් යටතේ දිගටම කරගෙන යන බවත් පාරිභෝගිකයා දැනුම් දුන් බැවින්, එම පත්‍රිකාවේ දක්වා ඇති පරිදි සහ අපගේ යෝජනාවේ එය නිසි ලෙස හෙළිදරව් කිරීමෙන් පසු එවැනි ඒකාබද්ධ කිරීමේ ක්‍රියාවලියක් මත පදනම්ව පාරිභෝගිකයා විසින් මූල්‍ය පුරෝකථන ලබා දෙන ලද අතර ස්වාධීන සහ ඒකාබද්ධ සංඛ්‍යා යන ක්‍රම දෙක මත පදනම්ව ඇගයීම සිදු කර ඇත.

කෙසේ වෙතත්, ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු අයිඩියා ඉන්ඩස්ට්‍රිස් ලිමිටඩ් යටතේ ඇති සමාගම් දෙකම ඒකාබද්ධ කිරීමේ අපේක්ෂිත ක්‍රියාවලිය තහවුරු කිරීමේ ලියකියවිලි සමඟ නිසි ලෙස දැනුම් දෙන ලෙස බැංකුව පාරිභෝගිකයාගෙන් ඉල්ලා සිටියද, පාරිභෝගිකයා ඒ සඳහා ලේඛන ඉදිරිපත් කර නොමැත.

(v) තවද, අයිඩියා ඉන්ඩස්ට්‍රිස්හි රු. මිලියන 2.5 ක ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය හා සසඳන විට අනෙකුත් බැංකු වෙත ගෙවිය යුතු රු. මිලියන 1,115 ක ණය ශේෂය ඉතා අධික වන අතර මෙම කරුණ BECC අංක 239/2021 සීමා පත්‍රිකාව තුළ ඇතුළත් ව නොතිබුණි. තවද, අවදානම් අංශය විසින් ආන්තික පොලී සේවා ආවරණ අනුපාතය සහ 3 ට වැඩි තෝලන අනුපාතය පමණක් ඉස්මතු කර තිබුණි.

අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී. එසේ වුවද, සමාගමේ තෝලනය (leverage and gearing) සම්මතයන්ට වඩා අඩු බව ණය පත්‍රිකාවේ නිසි ලෙස හෙළිදරව් කර තිබූ අතර ඔවුන් කර්මාන්ත ශාලා ගොඩනැගීම සහ යන්ත්‍ර සූත්‍ර වල ආයෝජනය බාහිර වගකීම් මත වැඩිකර තිබුවද එහි ප්‍රතිලාභ අනාගතයේදී ලැබේ.

(vi) ඒ අනුව, නැව්ගත කරන ලද භාණ්ඩ සඳහා හිමිකම, අධ්‍යක්ෂවරයාගේ පුද්ගලික ඇපකරය සහ මසකට රු. මිලියන 1 ක මුදල්

ලබා දී ඇති අනුමත ණය පැකේජය ප්‍රධාන වශයෙන් ව්‍යුහගත කර ඇත්තේ ඔවුන්ගේ ණයවර ලිපිය පදනම් කරගත් ආනයන අවශ්‍යතාවයට

ආන්තිකයක් ගොඩනැගීම යන සුරැකුම් මත 2021 මාර්තු 12 දිනැති අංක 239/2021 දරන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටු පත්‍රිකාව හරහා ණයවර ලිපි /ප්‍රතිග්‍රහණයන්/කෙටි කාලීන ණය ඇතුළත් රු. මිලියන 600 ක ණය පැකේජයක් අයිඩියා ඉන්ඩස්ට්‍රිස් වෙත අනුමත කර තිබුණි.

අනුගත වීම සඳහා වන අතර 1 වන විසඳුම ලෙස භාවිත කාලසීමාව තුළ සියයට 100 ක මුදල් ආන්තිකය ගොඩනැගීම යන විශේෂ කොන්දේසියකට යටත් කිරීමද 2 වන විසඳුමක් ලෙස සඳහන් සුරැකුම්පත් ලබා ගැනීමද සිදුවිය.

අ) 2015 ඔක්තෝබර් 07 දිනැති අංක 581/2004 (66) දරන බැංකුවේ ණය පටිපාටි අත්පොතේ 5 වැනි මාතෘකාවේ 9.4.1 පරිච්ඡේදයට අනුව සහ 5 වන මාතෘකාවේ 8.13 පරිච්ඡේදයට අනුව ණය ආපසු ගෙවීමේ හැකියාව සහතික කිරීම සඳහා එක් එක් ඇපකරු සතු වත්කම් ලැයිස්තුවක් ලබා ගත යුතු අතර බැංකුවේ පූර්ව අනුමැතියකින් තොරව එම වත්කම් බැහැර නොකිරීමට ලිඛිත ගිවිසුමක් ලබා ගත යුතුය. කෙසේ වෙතත්, ඇපකරුවන්ගේ මූල්‍ය ශක්‍යතාව ඇගයීම පිළිබඳ විස්තර සහ ඇපකරු සමඟ එවැනි ගිවිසුමක් නොතිබුණි. ඇපකරුගේ වත්කම් පිළිබඳ විස්තර බැංකුව ලබා ගත්තද උකසක් මගින් වත්කම් වල නිරවුල් අයිතිය ලබාගෙන නොමැත. එබැවින් ඉහත කී ගිවිසුම වලංගු ලියවිල්ලක් බවට පත් නොවේ.

මාතෘකාව 5 හි 8.13 වගන්තියේ සඳහන් වන්නේ ඇපකරුගේ ව්‍යාපෘතියේ ශක්‍යතාව/මූල්‍ය තත්ත්වය මත පදනම්ව ඇපකරුවන් 2 දෙනෙකු බැංකුවට පිළිගත හැකි බව වන අතර අනුමත සීමා පත්‍රිකාවේ යෝජිත සුරැකුම් යටතේ දක්වා ඇති හේතු මත බැංකුව විසින් ප්‍රවර්ධකයාගේ පුද්ගලික සුරැකුම් අතිරේක සහනයක් (additional comfort) ලෙස පමණක් ලබාගෙන ඇත.

අනුමත පත්‍රිකාවේ සුරැකුම්පත් යටතේ ඉදිරිපත් කරන ලද සුරැකුම් සඳහා පහත සඳහන් සාධාරණීකරණයන් (justifications) සඳහන් වේ,

- පැකේජය ප්‍රධාන වශයෙන් දින 90 සිට 120 දක්වා සැපයුම්කරුවන්ගේ ණය කාල සීමාවක් සහිත අරමුදල් නොවන ණය වර ලිපි සඳහා වූ බැවින්, බැංකුව සැපයුම්කරුට ගෙවීම සහතික කිරීම හේතුවෙන් බැංකුවේ හිමිකම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා නැවත කරන ලද භාණ්ඩ සහ සමාගම් වන්දි (company indemnity) සඳහා හිමිකම් ලේඛන සුරැකුම්පත් ලෙස ලබා ගන්නා ලදී.
- කෙසේ වෙතත්, සැපයුම්කරුවන් ලබා දී ඇති ණය කාලය තුළ භාණ්ඩ විකිණීමෙන් ගනුදෙනුකරු මුදල් ආන්තිකය ගොඩනගමින් සිටි බැවින්, සැපයුම්කරුවන්ගේ ණය කාලය තුළ මුදල් ගොඩනැගීමේ ප්‍රමාදයක් හෝ හිඟයක් ඇති අවස්ථාවක දී පමණක් බැංකුව කෙටිකාලීන ණය ක්‍රමය යෝජනා කර අතර මෙම ණය භාවිතා කරහොත් අමතර සහනයක් ලෙස ප්‍රවර්ධකයාගේ

පුද්ගල ඇපකර ලබා ගන්නා ලදී.

මීට අමතරව, දෙවන විසඳුමක් ලෙස ශක්තිමත් කිරීමට මාසිකව රු. 1,000,000/- ක මුදල් ආන්තිකයක් ගොඩනැගීමේ යෝජනාව කරන ලද අතර සේවාදායකයා විසින් එයට එකඟ විය.

ආ) 2021 පෙබරවාරි 18 වන දින ආයතනික බැංකු අංශය (CBD-1) විසින් විධායක ණය කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද පත්‍රිකාවට අනුව ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියා ව්‍යාපාරික විසා මත ස්ථිර පදිංචිය සඳහා ඕස්ට්‍රේලියාවට සංක්‍රමණය වීමට නියමිත බව සඳහන් වූ අතර සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරී (අක් වෙරළ සහ ආයතනික බැංකුකරණය - ණය) හි 2023 ජනවාරි 31 දිනැති පරීක්ෂණ වාර්තාවට අනුව ඉහත පුද්ගලයා ඕස්ට්‍රේලියාවේ පදිංචි බව සඳහන් කර තිබුණි. මේ අනුව, ඔහු ස්ථිර පදිංචිය මත ඕස්ට්‍රේලියාවට සංක්‍රමණය වීමට නියමිතව තිබුණද, ප්‍රධාන විධායක නිලධාරියාගේ පුද්ගලික ඇපකරය බැංකුව පිළිගෙන ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

පත්‍රිකාවේ සඳහන් පරිදි, ඔහු විසින් ව්‍යාපාරය අන්තර්ජාලය හරහා (virtually) අධීක්ෂණය කරමින් සිටින අතර, සමාගමේ සහ සමූහයේ සියලු මෙහෙයුම් සහ ප්‍රතිචාරයන් කිරීමේ කටයුතු සඳහා බැංකුව ද අන්තර්ජාලය හරහා රැස්වීම් සඳහා සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සිටින විට භෞතික රැස්වීම් හරහා ඔහු සමඟ අඛණ්ඩව සන්නිවේදනය හා සාකච්ඡා කරයි.

ඇ) 2021 මාර්තු 12 දිනැති අංක 239/2021 දරන BECC පත්‍රිකාවේ තීරණයට අනුව, මසකට රු. මිලියන 1 බැගින් ආන්තික ගිණුමක් ගොඩනැගීම මාරු කරන ලෙස නිර්දේශ කර ඇතත් 2021 මාර්තු 15 දිනැති පිරිනැමීමේ ලිපියට අනුව, මසකට රු. මිලියන 2ක් මාරු කරන ලෙස බැංකුව ණය ගැනුම්කරුට දන්වා ඇත. කෙසේ වෙතත්, 2021 ඔක්තෝබර් 27 දිනැති අංක 1119/2021 BECC පත්‍රිකාවට අනුව, (ප්‍රදානය කළ දින සිට මාස 6ක් පමණ) මසකට රු. 2,000,000 ක ආන්තික ගිණුමක් ගොඩනැගීමේ අවශ්‍යතාවය විදේශ ණයවර ලිපි පහසුකම් සඳහා ලිහිල් කර තිබුණි. සීමාව රු. මිලියනයක් වුවද, සමාගම විසින් රු. මිලියන 2 ක් තැන්පත් කර ඇත්තේ සමාගමේ යහ වර්ගය (discipline) හේතුවෙන් බව සඳහන් කරමින් ඉහත තීරණය සාධාරණීකරණය කර ඇති අතර බැංකුව විසින් පිරිනැමීමේ ලිපිය තුළ එවැනි කොන්දේසියක් ඉදිරිපත් කළ බව සඳහන් කර නොතිබුණි.

බැංකු සීමා කොන්දේසිය වූයේ රු. මිලියන 1 ක මාසික ආන්තික ගිණුමක් ගොඩනැගීමට මාරු කිරීම වුවද, මසකට රු. මිලියන 2 ක් මාරු කරන ලෙස පිරිනැමීමේ ලිපියක් හරහා පාරිභෝගිකයාට නිසි ලෙස දැනුම් දුන් අතර පාරිභෝගිකයා පිළිගෙන එවැනි කොන්දේසියකට අනුකූල විය. කෙසේ වෙතත්, බැංකුවේ පැවති ඇ.ඩො. (USD) ද්‍රවශීලතාවය හේතුවෙන් එකඟ වූ පරිදි ඔවුන්ගේ ඇ.ඩො ණයවර ලිපි (USD LC) අවශ්‍යතාවයට ඉඩ සැලසීමට නොහැකි වූ බැවින්, ඉහත කී ණය පැකේජය සඳහා මසකට රු. 2,000,000 ක ආන්තික ගිණුමක් ගොඩනැගීමේ අවශ්‍යතාවය විදේශීය ණයවර ලිපි පහසුකම් සඳහා ලිහිල් කරන ලදී. එම අවස්ථාවේ පාරිභෝගිකයා දේශීයව අමුද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීමට නැඹුරු වූ බැවින් සහ බැංකුවේ පැත්තෙන් මුහුණ දීමට සිදු වූ දුෂ්කරතා සැලකිල්ලට

ගනිමින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටු පත්‍රිකාවේ විස්තර කර ඇති පරිදි එවැනි ලිහිල් කිරීමක් ලබා දී ඇත.

(vii) ණය ගෙවීම පැහැර හැරීම හේතුවෙන් අයිඩියා ඉන්ඩ්‍රිස් ණය පැකේජය පසුකාලීනව අක්‍රීය කාණ්ඩයට මාරු කර තිබුණි. ඒ අනුව 2023 දෙසැම්බර් 31 වන විට රු. මිලියන 257.2 ක ප්‍රාග්ධන ශේෂයක් සහ රු. මිලියන 58.9 ක පොලී ශේෂයක් වාර්තා වී තිබුණි.

දැනට අයිඩියා ඉන්ඩ්‍රිස් යටතේ ඇති මුළු කෙටි කාලීන ණය අයවිය යුතු ශේෂය අක්‍රීය කාණ්ඩයේ පවතින අතර එහිදී අවසාන කෙටි කාලීන ණය 2024 මැයි 10 වන දින අක්‍රීය ණය වෙත මාරු කරන ලද අතර බැංකුව පසුගිය කාලය තුළ පහසුකම් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමට/ප්‍රතිලේඛන ගත කිරීම් පිළිබඳ සාකච්ඡා පැවැත්වීය.

එමඟින්, 2024 මැයි 15 වන දින පාරිභෝගිකයා සමඟ අවසන්වරට පැවති රැස්වීම මත පදනම්ව ප්‍රතිලේඛනය කිරීමට ගනුදෙනුකරු එකඟ වූ අතර ප්‍රතිලේඛන යෝජනාව සකස් කිරීමට බැංකුව විස්තර ඉල්ලා සිටි විස්තර වලින් ඔවුන් අර්ධ වශයෙන් ඉදිරිපත් කර ඇති අතර බැංකුව පහසුකම් ප්‍රතිලේඛන ගත කිරීම සඳහා ණය යෝජනා සකස් කරමින් සිටී.

1.5.1.12 විජය ලක් ඇපරල්ස් (පුද්) සමාගම - පහසුකම් නිරවුල් කිරීම

බැංකුව විසින් 2005 දී සහ ඊට පෙර එකතුව රු. මිලියන 79 ක ඇ.ඩො.(USD) සහ රුපියල් (LKR) ණය පහසුකම් ලබා දී තිබුණි. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල විධායක ණය කමිටු පත්‍රිකා අංක 18/2023 අනුව, සමාගම සම්පූර්ණයෙන්ම කඩා වැටී ඇති අතර 2005 න් පසු තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක නොවීය. කෙසේ වෙතත්, ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් නැවැත්වීමෙන් පසු සමාගමේ වගකීමට එරෙහිව 2023 ජනවාරි 20 දක්වා රු. මිලියන 44 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි.

සමාගමට සහ අධ්‍යක්ෂවරුන්ට එරෙහිව වාණිජ මහාධිකරණයේ උසාවි නඩුවක් ගොනු කර තිබුණද, ඉහත නඩුවට අදාළ මුල් ලේඛන බැංකුව සතුව නොතිබුණි. BECC අංක 18/2023 අනුව, මුල් සුරැකුම් ලේඛන 2017 දී ආයතනික බැංකු අංශයේ ණය පරිපාලන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අස්ථානගත කර ඇති අතර සුරැකුම් ලේඛන හසුරුවා ඇති සේවකයින් දැනටමත් සේවයෙන් විශ්‍රාම ගොස් ඇත. එබැවින්, අංක 107/2023 මණ්ඩල පත්‍රිකාවේ තීරණයට අනුව, කොන්දේසිවලට

බැංකුවට ඇති එකම විකල්පය වන්නේ අංක HC Civil 14/2013 MR මඟින් ඉතිරි අධ්‍යක්ෂකවරු තිදෙනාට එරෙහිව අයකර ගැනීම් ක්‍රියාත්මක කිරීම වේ. මෙම නඩුවේ මුල් සුරැකුම් ලේඛන වසර 2017 තරම් ඈත කාලයකදී ආයතනික බැංකු අංශයේ ණය පරිපාලන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අස්ථානගත කර තිබුණි.

මේ සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණයක් පවත්වන ලෙස විමසීම් හා විමර්ශන දෙපාර්තමේන්තුවට (Investigation & Inquiry department) දැනුම් දෙන ලදී. සුරැකුම් ලේඛන කටයුතු කළ සේවකයින් මේ වන විටත් සිය සේවයෙන් විශ්‍රාම ගොස් ඇති බව විමර්ශනවලදී අනාවරණය වී තිබේ. 2019-2020 කාලය තුළ ආයතනික බැංකු අංශය වෙතත් තැනක ස්ථාන ගත කරන ලදබවද සටහන් කිරීම වැදගත්ය.

මුල් සුරැකුම් ලියකියවිලි නොමැතිව

පාලනයන් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගන්න.

(Terms & Condition) යටතේ විජය ලක් ඇපරල්ස් (පුද්) සමාගමේ ඇති ණය රු. මිලියන 12 කට පියවීමට ඉඩ දීම සඳහා BECC විසින් ලබා දී ඇති අනුමැතිය අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කර තිබුණි. ඒ අනුව රු. මිලියන 36.7ක ප්‍රාග්ධන ශේෂය සහ රු. මිලියන 64ක පොලී ශේෂය ඇතුළුව රු. මිලියන 100.7ක් කපා හැර තිබුණි.

තවද, ණය සුරැකුම් ලේඛන අස්ථානගත කිරීම සඳහා වගකිව යුතු පාර්ශවයන් හඳුනා ගැනීම සඳහා පරීක්ෂණයක් සිදු කර තිබුණද, වගකිව යුතු පාර්ශවයක් හඳුනාගෙන නොතිබුණි.

බැංකුවට නඩු පැවරීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය දිගටම කරගෙන යා නොහැකි බව පැහැදිලිය. එසේ නම්, බැංකුවට දින නියමයක් නොමැතිව නඩුව බහා තැබිය යුතුය. එවැනි අවස්ථාවක, බැංකුවට සම්පූර්ණ පාඩුව දරා ගැනීමට සිදුවේ.

එම තත්ත්වය මත රු. මිලියන 12.0 කට මෙම නඩුව අවසන් කිරීමට බැංකුව තීරණය කරන ලදී.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය බදු ගෙවීමට පෙර ලාභයක් රු. මිලියන 15,345.4 ක් වූ අතර ඊට අනුරූප පෙර වසරේ ලාභය රු. මිලියන 21,338.4 කි. එබැවින් මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු. මිලියන 5,993 කින් එනම් සියයට 28.1කින් අඩුවීමක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම අඩුවීමට ප්‍රධාන හේතුව පෙර වසරට සාපේක්ෂව පොලී වියදම් සියයට 38.3 කින් වැඩි වී තිබීමයි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් හා වියදම් අයිතමයන්ගේ ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

පෙර වසරට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රධාන ආදායම් සහ වියදම් අයිතම වැඩිවීමේ හෝ අඩුවීමේ ප්‍රතිශතය සමඟ විශ්ලේෂණය පහත දැක්වේ.

විස්තරය	විචලනා වටිනාකම වැඩිවීම / (අඩුවීම) (රු'000)	විචලතාව යේ %	විචලතාවයට හේතු
පොලී ආදායම	72,858,915	22.6	ණය සඳහා පොලී රු. බිලියන 55.9 කින් ද රජයේ සුරැකුම්පත් මත පොලී රු. බිලියන 14.8 කින් ද වර්ධනය වී ඇත.
පොලී වියදම	94,295,534	38.3	ප්‍රධාන වශයෙන් පාරිභෝගික තැන්පතු සඳහා වූ පොලිය රු. බිලියන 109.1 කින් වර්ධනය වී ඇත.
හානි කරණ වියදම්(Impairment Charge)	(25,908,879)	(77.7)	2022 දී සියයට 12.8 ක් වූ අදියර 3 අනුපාතය සියයට 8.8 දක්වා අඩු විය.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

ලබා දී ඇති තොරතුරු වලට අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය සහ ඊට පෙර වර්ෂය සඳහා බැංකුවේ වැදගත් අනුපාත කිහිපයක් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ආංශික අනුපාත හා සැසඳීමේදී පහත දැක්වේ.

විස්තරය	ආංශික අනුපාතය	බැංකුව	
		2023	2022
කාර්යසාධන අනුපාත			
හිමිකම මත ප්‍රතිලාභ (ROE)	10.6	6.6	12.2
වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ (ROA)	1.5	0.5	0.8
පොලී ආන්තිකය	3.6	1.8	2.7
වත්කම් ගුණත්ව අනුපාත			
භානිකරණය කරන ලද (අදියර 03) ණය අනුපාතය	12.7	8.8	12.8
ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතා අනුපාත			
ස්ථර 01 ප්‍රාග්ධනය (අවම 9.5%)	13.8	12.4	11.9
මුළු ප්‍රාග්ධනය (අවම 13.5%)	16.9	17.4	16.3
ව්‍යවස්ථාපිත අනුපාත			
ද්‍රවශීල වත්කම් අනුපාතය (අවම අවශ්‍යතාව 20%)	39.5	37.4	21.3
ද්‍රවශීල ආවරණ අනුපාතය (අවම අවශ්‍යතාව 100%)	රුපියල් -340.9 සියලු මුදල් ඒකක - 288.4	රුපියල් - 256.7 සියලු මුදල් ඒකක - 207.9	රුපියල් - 213.1 සියලු මුදල් ඒකක - 119.5

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 ආර්ථික නොවන ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකරණයේ අදහස	නිර්දේශය
<p>3.1.1. වාහන අංක CBH 9159 බැහැර කිරීම සහ වාහන අංක CBG 6262 මිලදී ගැනීම</p> <p>සභාපති කාර්යාලයට අනුයුක්ත කරන ලද අංක CBH-9159 දරණ වාහනය 2023 දෙසැම්බර් 13 වන දින රු. මිලියන 70 කට රු. මිලියනයක කොමිස් මුදලක් දරමින් නියෝජිතයෙකු මාර්ගයෙන් බැහැර කර තිබූ අතර අංක CBG 6262 දරණ වාහනය 2024 පෙබරවාරි 26 වන දින රු. මිලියන 71.5 ක මිලකට මිලදී ගෙන තිබුණි. පහත නිරීක්ෂණ සිදු කරනු ලැබේ.</p>	<p>විධායක මෙහෙයුම් කමිටු රැස්වීම් (EOC) අංක 714/2023 මගින් CBH-9159 දරන වාහනය බැහැර කිරීමට විධායක මෙහෙයුම් කමිටුව විසින් අනුමැතිය ලබා දී ඇති අතර බැංකුව වෙනුවෙන් අංක WP-CBH-9159 වාහනය විකිණීම සඳහා ඇක්සස් මෝටර් ලිමිටඩ් (Access Motor Ltd) හි සේවාවන් ලබා ගැනීමට හා කොමිස් පිරිවැය ලෙස රු. මිලියන 1 ක් දැරීමට කමිටුව අනුමැතිය ලබා දී ඇත. එසේම, EOC අංක 64/2024 හරහා පෙර අයිති වාහන (pre-owned) මිලදී ගැනීම සඳහා මිල ගණන් කැඳවීමට අනුමැතිය ලබා දී ඇත. රු. මිලියන 1 ක විකුණුම් කොමිස් දරා ඇක්සස් මෝටර් ලිමිටඩ්</p>	<p>නිසි අනුමැතියකින් යුතුව බැංකුවේ ආර්ථිකමය හා කාර්යක්ෂම ලෙස සහායක ක්‍රියාකාරකම් (supporting activities) හැසිරවීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගන්න.</p>

(Access Motor Ltd) හි සේවාවන් ලබා ගැනීමට EOC අංක 966/2023 හරහා කමිටුව අනුමැතිය ලබා දී ඇත. ඉන් අනතුරුව, EOC අංක 186/2024 හරහා CBG 6262 (ටොයොටා ප්‍රාඩෝ ලැන්ඩ් කෘසර්) වාහනය රු. මිලියන 71.5 ක වියදමින් මිලදී ගැනීමට විධායක මෙහෙයුම් කමිටුව අනුමැතිය ලබා දී ඇත.

(i) වාහන අංක CBH 9159 දරණ වාහනය වසර 3 ක වගකීම් කාලයක් සහිතව ඇක්සස් මෝටර්ස් (පුද්) සමාගම වෙතින් රු. මිලියන 44.5 ක පිරිවැයකට 2019 අගෝස්තු 19 වන දින බැංකුව විසින් මිලදී ගෙන තිබුණි. අංක 714/2023 දරන විධායක මෙහෙයුම් කමිටු පත්‍රිකාව මගින් ඉදිරිපත් කර තිබූ තොරතුරු වලට අනුව, වගකීම් කාලය තුළ පවා අවස්ථා ගණනාවකදී ඉහත වාහනය අලුත්වැඩියා කිරීමට ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුවට සිදු ව තිබූ අතර එම තත්ත්වය හේතුවෙන් සභාපතිවරයා දැඩි දුෂ්කරතා හා අපහසුතාවයකට පත්ව තිබුණි.

කෙසේ වෙතත්, විධායක මෙහෙයුම් කමිටු පත්‍රිකා අංක 714/2023 සහ CBH-9159 වාහන අළුත්වැඩියා කිරීමේ ගොනුවේ ඇති ලේඛනමය සාක්ෂි අනුව,

(අ) මුළු වසර හතරක කාලය තුළ නොමිලේ සිදු කරන සේවාවාර තුනක් ද ඇතුළත් ව අළුත්වැඩියා කිරීම් සංඛ්‍යාව දහයක් වූ නමුත් අංක 714/2023 දරණ විධායක මෙහෙයුම්(EOC) කමිටු පත්‍රිකාව අනුව , "බැංකුවට වාහනය කිහිප වතාවක් අලුත්වැඩියා කිරීමට සිදු වූ බැවින්" ලෙස සඳහන්ව තිබුණි.

සේවා සහ අලුත්වැඩියා කටයුතු සඳහා වගකීම් කාලය තුළ සහ වගකීම් කාලයට පසු කිහිප වතාවක්ම මෙම වාහනය නියෝජිතයා වෙත යවා ඇත. මේ අතර, ඔවුන් කාර්යය සම්පූර්ණ කිරීමට වැඩි කාලයක් ගත කර ඇත. මහජන බැංකු සභාපතිවරයාට වාහනය ලබාදීමේ දුෂ්කරතාවන්ට මුහුණ දී තිබුණි. ඉහත හේතූන් මත වගකීම් සහ පසු වගකීම් කාලය තුළ වාහනය භාවිතයට නොතිබූ මුළු දින ගණන දින 115 කි. දින 115කට අමතරව පසුපස දොර විවෘත කිරීමේ හැකියාවක් නොමැතිව දින 81ක් වාහනය භාවිත කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, ඉහළ මට්ටමේ වාහන සංචිතයක් පැවතියද එවැනි

සමාන තත්වයක් බැංකුව අත්විඳ නොතිබුණි. මෙම තත්වය සභාපතිවරයාට නිතර අපහසුතාවයක් ඇති කළ අතර සෑම අවස්ථාවකදීම බැංකුවට තවත් වාහනයක් (backup vehicle) ලබා දීමට සිදු විය. ඉහත කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින්, EOC අංක: 714/2023 මගින් වාහනය බැහැර කිරීමට විධායක මෙහෙයුම් කමිටුව අනුමැතිය ලබා දී ඇත.

(ආ) 2023 ජූලි 17 දිනැති අංක : 714/2023 දරණ විධායක මෙහෙයුම් කමිටු රැස්වීම් පත්‍රයේ 2.1 වගන්තිය අනුව රථයේ පසුපස දොර ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමේ සම්පූර්ණ පිරිවැයෙන් 60% ක් ලෙස රු. 589,170.92 ක පිරිවැයක් CBH 9159 රථය වෙනුවෙන් බැංකුව විසින් දරා තිබූ බව සඳහන් විය. කෙසේ වෙතත්, 2024 අගෝස්තු 27 වන දින නියෝජ්‍ය කළමනාකරු ප්‍රවාහන විසින් එවන ලද විද්‍යුත් තැපැල් තහවුරු කිරීම අනුව, ඉහත වාහනයේ දොර සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රතිස්ථාපනය කර නොමැති අතර පසුපස දොර පැනලය පමණක් ප්‍රතිස්ථාපනය කර තිබූ අතර පවතින අනෙකුත් කොටස් නව පැනලයට සවි කර ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

තවද, 2023 ජනවාරි 13 දිනැති සාමාන්‍යාධිකාරී - අලෙවියෙන් පසු විසින් යවන ලද විද්‍යුත් තැපැලට අනුව දොරෙහි පවතින ඉරිතැලීම් (cracks) මිනිස් ඇසට නොපෙනෙන සුළු වන අතර ඒවා රබර් බීඩින් වලින් ආවරණය වී පවතින බව සඳහන් වේ. එමනිසා, දොර සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රතිස්ථාපනය ලෙස සඳහන් කිරීම ගැටළුකාරී වේ.

ලිහිසි කිරීමේ සේවාව සිදු කරන අවස්ථාවේ ඇක්සස් මෝටර් සමාගමේ පරීක්ෂා කිරීමේදී අනාවරණය වූ පරිදි සවිකරන ප්‍රදේශයේ ඉරිතැලීමක් හේතුවෙන් පසු පස දොර (tail gate) නිසි ලෙස ක්‍රියාත්මක නොවීය. දොර ස්වයංක්‍රීයව විවෘත කිරීම සහ වසා දැමිය නොහැකි බවත් පසුපස දොර රාමුවට නිසි ලෙස සවි නොවන බවත් දැනුවත් වෙන ලදී. දොර අතින් වසා දැමූ පසු අලුත්වැඩියා කරන තුරු දොර විවෘත කළ නොහැකි විය . පැනලයේ ඉහත කී ඉරිතැලීම දැකිය හැක්කේ අදාළ සියලුම කොටස් ඉවත් කිරීමෙන් පසුව පමණි.

මෝටර් රථ සමාගම් පරිශ්‍රයේ සිදු වූ හානියේ වගකීම භාර ගැනීම බැංකුව ප්‍රතික්ෂේප කළ අතර, ඔවුන්ගේ වියදමින් අලාභ අලුත්වැඩියා කර වාහනය භාර දෙන ලෙස ඉල්ලා තිබේ. කෙසේ වෙතත්, හානිය පෙනෙන්නේ වාහනයේ කොටස් ගලවා ඉවත්කිරීමෙන් පසුව පමණක් වන අතර ඒ හේතුවෙන් ඉන්වෙන්ටරි සටහන් කිරීමට හානිය මිනිස් ඇසට නොපෙනේ. සාකච්ඡා මාලාවකින් පසුව, මෝටර් සමාගම 40% ක දායකත්වයෙන් හා බැංකුව 60% දායකත්වයෙන් හානිය අලුත්වැඩියා කිරීමට එකඟ විය.

ඒ අනුව, බැංකුව රු. 589,170.92 ක වියදමින් දොර පුවරුව සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රතිස්ථාපනය

කරන ලදී (එය මුළු පිරිවැය 60% කි). කෙසේ වෙතත්, පෙන්වන ලද EOC පත්‍රිකාවේ , සිදු කරන ලද අළුත්වැඩියා කිරීම අධීක්ෂණයක් මඟින් "දොර පුවරුව ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම" වෙනුවට "දොර සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම" ලෙස සඳහන් කර ඇත.

(ඇ) ප්‍රවාහන ප්‍රතිපත්තියේ (BHRRC අංක 89/2016- වාහන බැහැර කිරීම පිළිබඳ ප්‍රවාහන ප්‍රතිපත්තියේ සංශෝධන) 15 වන පරිච්ඡේදයට අනුව, වසර 10 ක කාලයක් සම්පූර්ණ වූ පසු පමණක් මෝටර් රථයක් බැහැර කිරීම සඳහා සලකා බැලිය හැක. තවද, වාහනයක් බැහැර කිරීම සඳහා වාහනය ආර්ථික අලුත්වැඩියාවෙන් ඔබ්බට ගොස් ඇති බව දැක්වෙන තාක්ෂණික වාර්තාව මත පදනම්ව විධායක මෙහෙයුම් කමිටුව වෙතින් ලබා ගත් අනුමැතියට යටත්ව සිදු කළ යුතු අතර නියමිත කාලය අවසන් වීමට පෙර වාහනයක් බැහැර කිරීමට අවශ්‍ය නම්, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා ගත යුතුය. කෙසේ වෙතත්, ඉහත සඳහන් වාහනය 2019 අගෝස්තු 19 වන දින මිලදී ගෙන ඇති අතර බැංකුව විසින් භාවිතා කර ඇත්තේ වසර 4 ක් පමණක් විය. තවද, තාක්ෂණික වාර්තාවක් හෝ අදාළ මණ්ඩල අනුමැතියක් ලබා ගෙන නොමැති අතර තක්සේරු වාර්තා තුනේම වසරක කාලයක් තුළ විශාල අලුත්වැඩියාවක් පිළිබඳව සඳහන්ව නොතිබුණි.

අදහස සටහන් තබා ගන්නා ලදී. ඉදිරි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමේදී බැහැර වීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීමට පියවර ගනු ලැබේ. කෙසේ වෙතත්, වගකීම් කාලය සහ පසු වගකීම් කාලය තුළ සිදු වූ නිරන්තර හා අනුක්‍රමික බිඳවැටීම් සම්බන්ධයෙන් විධායක මෙහෙයුම් කමිටුව (EOC)වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද තාක්ෂණික සාධාරණීකරණය මත පදනම්ව වාහනය බැහැර කිරීමට EOC තීරණය කර ඇති බව සඳහන් කළ යුතුය. තවද, මෙය සභාපතිවරයා අපහසුතාවයට පත්වීමට හේතු වේ. ඒ අනුව දැනට පවතින වාහනය වෙනුවට අලුත් වාහනයක් ලබාදීමට තීරණය විය. තක්සේරු සමාගම විසින් තක්සේරු වාර්තාව නිකුත් කිරීමේදී අලුත්වැඩියා කිරීම් මාලාවකට පසුව වාහනය පරීක්ෂා කරන විට පවතින ධාවන තත්ත්වය මත පදනම්ව තක්සේරු වාර්තාව ඉදිරිපත් කරන අතර අනාගත අලුත්වැඩියාවන් පුරෝකථනය නොකෙරේ.

(ii) අංක 761/2023 දරන EOC රැස්වීම් පත්‍රය අනුව , වාහන අංක CBH -9159 වෙනුවට වාහන මිලදී ගැනීමට (ලැන්ඩ් ක්‍රෆ්ට් ප්‍රාඩෝ) රු. මිලියන 35.8 සිට රු. මිලියන 49.5 දක්වා අර්ථසහ ලැබී තිබුණි. තවද, 2023 ජූලි 17 දිනැති අංක 714/2023 දරණ විධායක මෙහෙයුම් කමිටු පත්‍රිකාවේ සඳහන් විස්තර වලට අනුව, වාහන බැහැර කිරීම සාධාරණීකරණය කිරීමේදී පාවිච්චි කරන ලද (recondition)වාහනයක මිල ලෙස රු. මිලියන 30 ක් සඳහන් කර තිබුණි.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත දෑ සටහන් කළ යුතු වේ.

- මුදල් අමාත්‍යාංශය සහ මහ බැංකුව විසින් පනවා ඇති මාර්ගෝපදේශයන්ට යටත්ව පූර්ව හිමිකාරිත්වය සහිත SUV රථයක් මිලදී ගැනීමේ හැකියාව පරීක්ෂා කරන ලෙස EOC අංක 714/2023 මඟින් උපදෙස් දෙන ලදී. ඒ අනුව Toyota Prado - 150 වාහන සඳහා

ටොයෝටා ලංකා පුද්ගලික සමාගම වෙතින් රු. මිලියන 35 සිට රු. මිලියන 49.5 දක්වා මිල ගණන් 4ක් 2024.07.18 වන දින බැංකුව ලබාගෙන ඇත

- කෙසේ වෙතත්, CBH-9159 බැහැර කරන තෙක් මිලදී ගැනීමේ තීරණය ප්‍රමාදකර ඇත.
- පසුව, 2023.11.30 දින EOC අංක 1270/2023 මගින් CBH-9159 බැහැර කිරීමට අනුමැතිය ලබා ගන්නා ලදී.
- ඉන් අනතුරුව, EOC අංක 64/2024 යටතේ ලැන්ච් ක්‍රෝස් ප්‍රාඩෝ 150 ජීප් රථයක් මිලදී ගැනීම සඳහා පිරිවිතර සහිතව ටෙන්ඩර් කැඳවීමට EOC අනුමැතිය ලබා දී ඇත.

BMW E 350e මාලාව සඳහා කැඳවන ලද මිල(එනම් රු. මිලියන 30.0) EOC අංක 714/2023 පත්‍රිකාවේ සඳහන් කර ඇත්තේ EOC හි තොරතුරු සඳහා පමණි.

(අ) 2024 ජනවාරි 16 දිනැති අංක 64/2024 දරණ විධායක මෙහෙයුම් කමිටු රැස්වීම මගින් සභාපති කාර්යාලය සඳහා ලැන්ච් ක්‍රෝස් ප්‍රාඩෝ-150 ජීප් රථය සහ ප්‍රාදේශීය කළමනාකරුවන් සඳහා හොන්ඩා CRV ජීප් රථ ඒකක 04 ක් මිලදී ගැනීමට අනුමැතිය ලබාගෙන තිබුණි. කෙසේ වෙතත් 2024 වර්ෂය තුළ වාහන මිලදී ගැනීම සඳහා වෙන් කර තිබුණේ රු. මිලියන 75 ක් පමණි. ඒ අනුව බැංකුව විසින් අංක CBG 6262 දරණ ලැන්ච් ක්‍රෝස් ප්‍රාඩෝ 150 ජීප් රථය රු. මිලියන 71.5 ක වියදමින් සභාපති කාර්යාලය සඳහා මිලදී ගෙන ඇති අතර එය 2024 වර්ෂය තුළ වාහන මිලදී ගැනීම සඳහා වෙන් කර ඇති මුළු ප්‍රාග්ධන අයවැයෙන් සියයට 95 කි.

අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී. කෙසේ වෙතත්, බැහැර කරන ලද වාහනයේ ශුද්ධ විකුණුම් ලැබීම් රු. මිලියන 69 ක් 2023.12.22 වන දින 2023 වර්ෂය සඳහා ආදායම් ප්‍රකාශය තුළ හඳුනාගෙන ඇත. කෙසේ වෙතත්, පෙන්වන ලද EOC පත්‍රිකාවේ එය සඳහන් කර නොමැත.

2024 වර්ෂය සඳහා වෙන් කරන ලද අයවැයෙන් EOC අංක 389/2024 යටතේ EOC අනුමැතිය සහිතව අවශ්‍ය SUV රථ 3 ක් බැංකුව විසින් මිලදී ගන්නා ලදී. අයවැය ප්‍රතිපාදන ඉක්මවා යාම සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ඉදිරි අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමේදී ලබා ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

වාහනය පැවතියේ නිට්ටුමුළු ප්‍රදේශයේ වන අතර, මෙම වාහනය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා කිසිදු

(ආ) ප්‍රවාහන කළමනාකරුගේ භෞතික නිරීක්ෂණයට යටත්ව CBG-6262 වාහනය මිලදී ගැනීමට තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව නිර්දේශ කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, මෝටර් රථ සංගමයේ ප්‍රධාන ඉංජිනේරුවරයා ද තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුවට ඇතුළත් කර තිබුණද, වාහනයේ තත්වය තක්සේරු කිරීම සඳහා ඉංජිනේරුවරයාගේ තාක්ෂණික නිපුණතාවය බැංකුව විසින් ලබාගෙන නොතිබුණි. ප්‍රවාහන කළමනාකරු ඔහුගේ දැනුම මත පදනම්ව වාහනයේ අභ්‍යන්තර හා බාහිර තත්වය පිළිබඳ පමණක් අදහස් දක්වා තිබුණි.

ස්ථානයකට වාහනය යැවීමට විකුණුම්කරු එකඟ නොවීය. ඒ නිසා බැංකු නිලධාරීන්ට එහි ගොස් වාහනය බැලීමට සිදු විය. තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව ටොයෝටා ලංකා (නියෝජිතයා වන) විසින් ලබාගත් සේවා වාර්තා වැනි සියලුම ලියකියවිලි පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසු තාක්ෂණික වශයෙන් නිර්දේශ කර ඇත. සේවා වාර්තා සහ විමෝචන පරීක්ෂණ වාර්තා මඟින් සැතපුම් දුරද තහවුරු කර ගෙන ඇත. සපයන ලද සේවා වාර්තා ටොයෝටා ලංකා විසින් දුරකථනයෙන් තහවුරු කර ඇත. එමෙන්ම, තාක්ෂණික කමිටුව වාහනයේ ඡායාරූප පරීක්ෂා කරන ලදී. බාහිර උපදේශකවරයා ද වාහනයේ තත්වය පිළිබඳව සෑහීමකට පත් විය. නිට්ටබ්‍රුවේ වාහනය පරීක්ෂා කර වාහන තත්වය පිළිබඳ වාර්තාව ඉදිරිපත් කිරීමට තාක්ෂණ කමිටුව විසින් ප්‍රවාහන කළමනාකරුට බලය ලබා දී ඇත. ප්‍රවාහන කළමනාකරු වාහනය පරීක්ෂා කර මාර්ගයේ ධාවනයට සුදුසු තත්වය, අභ්‍යන්තර හා බාහිර තත්වය පරීක්ෂා කරන ලදී.

ප්‍රවාහන කළමනාකරු විසින් සිදු කරන ලද භෞතික පරීක්ෂාවට යටත්ව අදාළ වාහනය මිලදී ගැනීමට තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව නිර්දේශ කරන ලදී. එසේම, තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව සාමාජිකයෙකු වන ඔටෝ මොබයිල් සංගමයේ බාහිර උපදේශකද සෑහීමකට පත් වූ අතර මිලදී ගැනීමට නිර්දේශ කර ඇත.

(ඇ) මහජන බැංකුවේ ප්‍රසම්පාදන අත්පොතේ 02 වන පරිච්ඡේදයේ 06 වන වගන්තියේ "ඩී" අනුව, ලැබෙන ලංසුවල තාක්ෂණික ඇගයීම සහ ප්‍රසම්පාදන කමිටුව වෙත නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු සාමාජිකයින් ඒකාබද්ධව සහ වෙන් වෙන් වශයෙන් වගකිව යුතුය. කෙසේ වෙතත්, තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව විසින්

බැංකු කාර්ය මණ්ඩලය සහ බාහිර උපදේශකයින්ගෙන් තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව සමන්විත වේ. මෙම වාහනය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා හොඳම විශේෂිත පුද්ගලයා වූයේ ප්‍රවාහන කළමනාකරුය. ප්‍රවාහන කළමනාකරු බැංකුවට බඳවා ගනු ලබන්නේ බැංකු වාහන සංවිනය

ඔවුන්ගේ වගකීම නියෝජ්‍ය ප්‍රවාහන කළමනාකරණය කිරීම සඳහා කළමනාකරු වෙත මාරු කර ඇත්තේ " තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව විසින් ප්‍රවාහන කළමනාකරුගේ භෞතික පරීක්ෂාවට යටත්ව විකල්ප 01 යටතේ ඔටෝ ලීසිං යෝජනාව නිර්දේශ කරයි" ලෙස වන අතර එය ප්‍රසම්පාදන අත්පොතට පටහැනි වේ.

අවශ්‍ය නිපුණතා සහ තාක්ෂණික දැනුම නිසාවෙනි. තාක්ෂණ කමිටුව විසින් සාධාරණව පරීක්ෂා කිරීමේ බලය ප්‍රවාහන කළමනාකරුට ලබා දී ඇත.

ටොයොටා සමාගම පවත්වාගෙන ගිය වාර්තා පිළිබඳව තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව සෑහීමකට පත් වූ අතර ප්‍රවාහන කළමනාකරුගේ අදහස් පිළිගන්නා ලදී. එසේම, ඔටෝ මොබයිල් සංගමයේ බාහිර උපදේශක ද රැස්වීමේදී ඒ පිළිබඳව සෑහීමකට පත් විය.

3.2 හඳුනාගත් අලාභ

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකරණයේ අදහස

නිර්දේශ

3.2.1 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙතින් ලැබිය යුතු ඇ.ඩො මිලියන 29.6 ට එරෙහිව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සමඟ ඇ.ඩො මිලියන 43 ක හුවමාරු ගිවිසුම (swap agreement) පියවීම

අංක 624/2023 දරන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකාවේ විස්තර අනුව, 2023 මැයි 02 වන දින කල් පිරෙන ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 43 ක SWAP නිරවුල් කළ යුතු බවත් අඛණ්ඩව චක්‍රීයකරණය (roll-over) කල නොහැකි බවත් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුව අප්‍රේල් මාසයේදී දැනුම් දී තිබුණි. ඒ අනුව, 2023 මැයි මස 02 වන දින කල් පිරෙන ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 43 ක swap වටිනාකම වෙනුවෙන් බැංකුව විසින් ගෙවන ලද ශ්‍රී ලංකා මහා බැංකුවේ බිල්පත් (committed bill) ඩොලර් මිලියන 29.6 කින් පියවීමට ද ඉතිරි මුදල වූ ඩොලර් මිලියන 13.4 වටිනාකම 2023 මැයි 02 වැනි දින පියවීමටද බැංකුව ඉල්ලා තිබුණි. තවද රුපියල් වටිනාකම දළ පදනම මත ද ඇ.ඩො. ගනුදෙනු ශුද්ධ පදනම මත පියවීමටද බැංකුව විසින් ඉල්ලීම් කර තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ඇ .ඩො (USD) සහ රුපියල් ගනුදෙනු දෙකම SWAP හි far leg

මහ බැංකුව විසින් සිදු කරන ලද ශුද්ධ රුපියල් පියවීම හේතුවෙන් බැංකුවට පාඩුවක් සිදු වූ අතර බැංකුව මෙය දන්වා රුපියල් ගෙවීම් සඳහා දළ පියවීමට බැංකුවේ ඉල්ලීමට එකඟ වන ලෙස මහ බැංකුවෙන් ඉල්ලා සිටින ලදී. මෙම ගැටලුව සම්බන්ධයෙන් මහ බැංකුව වෙතින් බැංකුවට කිසිදු ධනාත්මක ප්‍රතිචාරයක් නොලැබුණු බැවින්, 2023 ඔක්තෝබර් 27 දිනැති සංදේශය හරහා භාණ්ඩාගාර ලේකම් වෙත මෙම කාරණය යොමු කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී. තවද, ඒ පිළිබඳව අපට භාණ්ඩාගාර ලේකම් වෙතින් කිසිදු ප්‍රතිචාරයක් නොලැබුණු බැවින්, බැංකුව 2023 නොවැම්බර් 16 වන දින පසු විපරම් සංදේශයක් යවා, මෙම ගැටළුව සාකච්ඡා කිරීම සඳහා රැස්වීමක් ඉල්ලා සිටින ලදී.

බැංකුවේ පාලනය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා.

භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපත්තියට අවශ්‍ය වෙනස්කම් කිරීමට බැංකුව පියවර ගන්නා ලද අතර එය අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලදී. ඇමරිකානු ඩොලර් අර්බුද කාලපරිච්ඡේදය තුළ, හිඟ ඇමරිකානු ඩොලර් ගෙවීම් පියවීම සම්බන්ධයෙන් ව්‍යාපාරික ඒකක සහ භාණ්ඩාගාර ප්‍රධානියා සමඟ ප්‍රධාන විධායක

රේඛා භාවිතා කරමින් ශුද්ධ පදනම මත සමථයකට පත් කර අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මහ බැංකුව වෙතින් ලැබිය යුතු ඩොලර් මිලියන 29.6 ට සාපේක්ෂව ඩොලර් මිලියන 43 ක් පියවීම හේතුවෙන් බැංකුවේ ගිණුම්වල රු. මිලියන 1,613.36 ක පාඩුවක් වාර්තා වී තිබුණි.

කෙසේ වෙතත්, බැංකුවේ අනුමත භාණ්ඩාගාර ප්‍රතිපත්තිය හෝ - භාණ්ඩාගාර ඉදිරි කාර්යාලය මෙහෙයුම් ක්‍රියා පටිපාටිය මඟින් SWAP ගනුදෙනු පියවන ආකාරය පිළිබඳව ආවරණය කර නොතිබුණු අතර මේ සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි මාර්ගෝපදේශයක් නොතිබුණි. තවද, ඉහත ගනුදෙනුව සඳහා පූර්ව අනුමැතියක් නොතිබූ අතර, අදාළ SWAP එරෙහිව සිදු කරන ලද LC බිල්පත් හිලව් කිරීමට පෙර මහ බැංකුව සමඟ නිසි ගිවිසුමකට පැමිණ නොතිබුණි.

නිලධාරී/ සාමාන්‍යාධිකාරීගේ ප්‍රධානත්වයෙන් දිනපතා රැස්වීම් පැවති අතර, මෙම සැසිවාරවලදී සාකච්ඡා කළ පරිදි, හිලව් කිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව මහ බැංකුව සමඟ සාකච්ඡා කළ අතර ,එවැනි සාකච්ඡා (හා එකඟතාවෙන්) පසුව පමණක්, මහ බැංකුව වෙත ඉල්ලීම් යවන ලදී. තවද, බැංකුව මීට පෙර මහ බැංකුව සමඟ සමාන ආකාරයකින් හිලව් කිරීම් ගනුදෙනු දෙකක් සිදු කර ඇති අතර නමුත් බැංකුවට කිසිදු ගැටලුවකට මුහුණ දීමට සිදු නොවීය.

3.2.2 ගමනාගමන කාඩ් පත් (Transit card) සඳහා මහජන බැංකුවේ ආයෝජනය

2018 ඔක්තෝබර් 17 දිනැති අංක 18/1960/808/051 දරණ අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය මඟින් ගමනාගමන කාඩ්පත් සංකල්පය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මූලික අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. අනතුරුව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් අනුමත කරන ලද ලංකා ක්ලියර් (පුද්) සමාගම විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද තාක්ෂණික යෝජනාව මත පදනම්ව ගමනාගමන කාඩ්පත් නොමිලේ ලබා දීම සඳහා 2021 පෙබරවාරි 23 දිනැති අංක 21/0125/312/005 දරන තීරණය මඟින් අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා දී ඇත. බැංකුවේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් ප්‍රතිලාභ 2 ක් එක් කාඩ් පතකින් (2 in 1) ලැබෙන (හර + ගබඩා කළ අගය) Japan Credit Buro (JCB) ගමනාගමන කාඩ්පත් ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2021 මාර්තු 26 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක : 272/2021 මඟින් අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. ඒ අනුව

ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකයට ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මාර්ග සිතියමට අනුගතවීමෙන් මහජන බැංකුව මෙම ජාතික ව්‍යාපෘතියට සම්බන්ධ වූයේ,

1. ජාතික කාඩ්පත් යෝජනා ක්‍රමය (NCS) යටතේ ගෙවීම් කාඩ්පත් නිකුත් කිරීම සහ අත්පත් කර ගැනීම මඟින් වටිනා විදේශ විනිමය ඉතිරි කර ගැනීම.
2. ජාතික කාඩ්පත් යෝජනා ක්‍රමය භාවිතා කිරීමෙන් ගනුදෙනුකරුවන්ට මූල්‍ය වාසි ලබා දීමට අන්තර් බැංකු ස්වයංක්‍රීය ටෙලර් යන්ත්‍රයෙන් මුදල් ආපසු ගැනීම සඳහා අදාළ ගාස්තු 50% කින් අඩු කිරීම (රු. 15/-)
3. මෙම කාඩ්පත් දේශීය භාවිතයේදී වත්මන් වෙළඳ කොමිස් මුදල (MDR) 3% සිට ඉතා අඩු 1% දක්වා පහත හෙලනු ඇත. එමඟින් කාඩ්පත් ගනුදෙනු වෙළෙන්දන්ට වඩාත් යෝග්‍ය වේ.

බැංකුවට සිදු වූ පාඩුව අයකර ගැනීමට පසු විපරම් ක්‍රියාමාර්ග සහ ඇගයීම් ක්‍රියාවලිය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගන්න.

ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන කාඩ්පත ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය, ජාතික ප්‍රවාහන කොමිෂන් සභාව, ලංකා ක්ලියර් සහ මහජන බැංකුව සමඟ සිව්පාර්ශ්ව ගිවිසුමක් 2021 අප්‍රේල් 22 වන දින අත්සන් කර තිබුණි. එම ව්‍යාපෘතියේ ආරම්භක අදියරේදී සියලුම බලපත්‍රලාභී බැංකු සහ බලපත්‍ර ලාභී මූල්‍ය සමාගම් වෙත ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් කරන ලද විවෘත ආරාධනයකට ප්‍රතිචාර වශයෙන් මහජන බැංකුව විසින් රු. මිලියන 93 කට අධික ආයෝජනයක් (වාර්ෂික බලපත්‍ර ගාස්තු, කාඩ්පත් බලපත්‍ර ගාස්තු සහ Lanka Pay සඳහා වන මාසික ගාස්තු යන සියල්ල හැර) සිදු කර තිබුණි.

- (i) 2020 දෙසැම්බර් 30 දිනැති අංක 1312/2020 දරන විධායක මෙහෙයුම් කමිටු පත්‍රිකාවට අනුව, එක් කාඩ්පතක පිරිවැය රු. 250.00 පමණ වන අතර කමිටුවේ අදහස වූයේ පාරිභෝගිකයාගෙන් රු. 200.00 අය කිරීම විවක්ෂණ වන බව හෝ වියදමෙන් 1/3 වන පදනම මත එය බැංකුවෙන්, ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාවෙන් සහ ලංකා ජේ ආයතනයෙන් අය කිරීම වේ. මෙය 2021 ජනවාරි 29 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක 41/2021 මගින් අනුමත කර තිබුණි. අංක 166/2021 දරන අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකාවට අනුව, යෝජිත පරිදි ව්‍යාපෘතියේ පිරිවැයෙන් 1/3 ක් බෙදා ගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කරමින් ලංකා ජේ ආයතනය ප්‍රතිචාර දක්වා ඇති අතර ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව එයට ප්‍රතිචාර දක්වා නොතිබුණි. ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය අනුව මහජන බැංකුවට සුවිශේෂී අයිතිය හෝ පිරිවැය බෙදාගැනීමේ විකල්පය තිබිය යුතු බව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය අවධාරණය කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, එය සාර්ථක නොවූ අතර රු.300 කට හර කාඩ්පත නිකුත් කිරීමට සහ රු .250 කට ගමනාගමන කාඩ්පත සඳහා ලෙස JCB කාඩ්පත නිකුත් කිරීමට 2021 මාර්තු 26 වන දින පැවති

ව්‍යාපෘතිය ආරම්භයේ සිටම කාඩ්පත් පිරිවැය මගින්ගෙන් අය කිරීමට මහජන බැංකුව අදහස් කරන ලදී. එබැවින්, කාඩ්පත් පිරිවැය සලකා බැලීමෙන් බැංකුව පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව, පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය 2020 නොවැම්බර් 30 දින සිදු කරන ලදී. අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක 41/2021 මගින් 2021 ජනවාරි 29 දින ඊට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී. 2021 පෙබරවාරි 23 දිනැති තීරණය මගින් ගමනාගමන කාඩ්පත් නොමිලේ ලබා දීමට කැබිනට් මණ්ඩලය අනුමැතිය ලබා දී ඇත. අවසාන වශයෙන්, එම කැබිනට් තීරණයට අනුව සහ ගමනාගමන කාඩ්පත් ව්‍යාපෘතිය ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ බැංකුවේ ව්‍යාපාරික තීරණයට අනුව මගින්ට කාඩ්පත් නොමිලේ ලබා දී ඇත.

රැස්වීමේදී අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය තීරණය කරන ලදී. 2021 පෙබරවාරි 23 දිනැති අංක 21/0125/312/005 දරන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අනුව ගමනාගමන කාඩ්පත නොමිලේ ලබා දීමට අමාත්‍යමණ්ඩල අනුමැතිය ලබා දී තිබුණද බැංකුව එම තීරණය සලකා බලා නොතිබුණි.

(ii) ලංකා ක්ලියර් (පුද්) සමාගම විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද තාක්ෂණික යෝජනාව සම්බන්ධයෙන් බැංකුව විසින් ශක්‍යතා තක්සේරු කිරීමක් කල බවට කිසිදු සාක්ෂියක් නොතිබුණි .

අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් අනුමත කරන ලද තාක්ෂණික යෝජනාව (Technical proposal) සිදු කිරීම සහ ව්‍යාපෘතිය අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලදී.

තවද, දැනට පවතින ජාතික ගෙවීම් ජාලය මෙහෙයවනු ලබන ලංකා ජේ පුද්ගලික සමාගම විසින් ලබාදුන් විසඳුමක් මත පදනම් විය . ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් බැංකුවලට ආරාධනා කිරීමට පෙර ලංකා ජේ පුද්ගලික සමාගම විසින් තාක්ෂණික අංශවල ශක්‍යතා පරීක්ෂා කර ඇත.

බැංකුව දැනටමත් කාඩ්පත් නිකුත් කිරීමේ සහ අත්පත් කර ගැනීමේ ව්‍යාපාරයේ යෙදී සිටින බැවින්, කළමනාකරණයේ ශක්‍යතාව දැනටමත් ආවරණය කර ඇත.

2020 නොවැම්බර් 30 වන දින සිදු කරන ලද පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයෙන් මූල්‍ය ශක්‍යතා ආවරණය කර ඇත.

(iii) යෝජිත ව්‍යාපෘතියේ දුෂ්කරතා ඉස්මතු කරමින් අංක 23/0909/608/060 දරන කැබිනට් පත්‍රිකාව ඉදිරිපත් කරන ලදී. (දැනට පවතින ප්‍රවේශපත්‍ර යන්ත්‍ර හඳුන්වා දුන් JCB කාඩ්පත් භාවිතා කිරීමට නොගැලපීම, JCB කාඩ්පත් මගින් අතර ජනප්‍රිය නොවීම, නැවත මුදල් ඇතුලත් කර ගැනීම (TOP UP) අපහසුය), තවද කැබිනට් පත්‍රිකාවේ අන්තර්ගතය වැඩිදුර අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා භාණ්ඩාගාර ලේකම් හෝ භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම්වරයෙකුගේ සහායකත්වයෙන් යුත් කමිටුවක් පත් කිරීමටත් සති දෙකක් ඇතුළත නිර්දේශ සහිත සවිස්තර වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කිරීමටත්

ජාතික ගමනාගමන කොමිසමේ සහායක විසින් යෝජනා සඳහා නව ඉල්ලීමක් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ප්‍රශ්න කරමින් බැංකුව ඉල්ලීමක් යවා ඇත.

තවද, කැබිනට් අනුමත කමිටුවේ සාමාජිකයෙකු ලෙස මහජන බැංකුව අදහස් දැක්වීමට යටත්ව කමිටු වාර්තාව අත්සන් කරන ලදී. එහෙත් මහජන බැංකුවේ අදහස් නොසලකා හරිමින් කැබිනට් තීරණය ගන්නා ලදී.

කැබිනට් සංදේශයෙන් උපුටා ගැනීමකි

“කමිටු වාර්තාවේ අමුණා ඇති මහජන බැංකුවේ සහ ලංකා ක්ලියර් සමාගමේ යෝජනා හේතුවෙන් කමිටුව විසින් යෝජනා කල නව විසඳුම් ක්‍රියාත්මක

තීරණයක් ගෙන තිබුණි. එම කමිටුව සාමාජිකයින් 9 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වූ අතර 2023 අගෝස්තු 25 දිනැති අංක 23/0909/608/060-I දරන කැබිනට් පත්‍රිකාව හරහා සිය වාර්තාව කැබිනට් මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කර තිබුණි. ඒවා මුදල්, ආර්ථික ස්ථායීකරණ හා ජාතික ප්‍රතිපත්ති අමාත්‍යවරයාගේ නිරීක්ෂණ සමඟ අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුකමිටුව විසින් සලකා බලා තිබුණි. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන කොමිෂන් සභා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සම්බන්ධයෙන් දැනටමත් ආරම්භ කර ඇති සියලුම පියවර අවලංගු කිරීමටත්, ප්‍රවාහන හා මහා මාර්ග අමාත්‍යාංශය විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා නව යෝජනා (RFP) කැඳවීමටත්, කැබිනට් මණ්ඩලයට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමටත් ඊට අනුමැතිය ලබා ගැනීමට තීරණය විය. පසුව 2023 සැප්තැම්බර් 11 වන දින පැවති කැබිනට් රැස්වීමේදී ඉහත සඳහන් තීරණය සඳහා කැබිනට් මණ්ඩලය අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි.

කිරීමට බාධාවක් විය හැකිය, මම ඒ යෝජනාවට එකඟ නැහැ, එම වාර්තා නොසලකා හැරීමට.”

(iv) කමිටුව විසින් නිර්දේශ කර ඇති පරිදි හා 2023 සැප්තැම්බර් 06 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණ පත්‍රිකා අංක : NP/CM/COM/TRN/2023/11 අනුව සුදුසු සේවා සපයන්නෙකු (මහජන බැංකුව හැර) තෝරා ගැනීම සඳහා යෝජනා කැඳවීමට (RFP) ප්‍රවාහන හා මහා මාර්ග අමාත්‍යාංශයට අවසර ලබා දී තිබුණි. එබැවින් ඉහත ව්‍යාපෘතිය සඳහා මහජන බැංකුව දරන ලද වියදම බැංකුවට සම්පූර්ණ පාඩුවක් විය හැකිව තිබේ.

වෙනත් විකල්පයක් නොමැති බැවින් ව්‍යාපෘතිය සඳහා බැංකුව විසින් දරන ලද පිරිවැය සම්බන්ධයෙන් බැංකුව භාණ්ඩාගාර ලේකම් වෙත ලිඛිතව ලියා ඇත. ව්‍යාපෘතියේ මුළු වියදම රු. මිලියන 93.7 ක් වුවද, ගමනාගමන කාඩ් ව්‍යාපෘතියේ බැංකුවට සැබෑ පාඩුව රු. මිලියන 16.6 කි. කාඩ් නිකුත් කිරීම සඳහා දැරූ පිරිවැය රු. මිලියන 55.4 මඟින් NCS/JCB ඩෙබ්ට් කාඩ්පත් නිකුත් කරන්නා ලෙස ඉතුරුම් සහ ජංගම ගිණුම් ගනුදෙනුකරුවන් වෙත කාඩ්පත් නිකුත් කිරීම සඳහා භාවිත කළ හැකිය. NCS/JCB අත්පත් කර ගැනීමේ ව්‍යාපෘතියේ පිරිවැය වූ රු. මිලියන 21.7 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු මාර්ග සිතියම (road map) අනුව අනිවාර්ය වූවකි. මහජන බැංකුව සහ අනෙකුත් බැංකු විසින් NCS/JCB කාඩ්පත් නිකුත් කිරීමත් සමඟ මෙම ආයෝජනයේ ප්‍රතිඵලය භාවිතයේ පවතී. තවද, කොටස් වශයෙන් (break up) තොරතුරු කැබිනට් අනුමැතිය ලත් කමිටුවට ද

ඉදිරිපත් කර ඇත.

මහජන බැංකුව නව සේවා සපයන්නකු සඳහා යෝජනා ඉල්ලීම් ක්‍රියාවලියට සහභාගී වීමට සහ පෙරගෙවුම් කාඩ්පත, ණය සහ හර කාඩ්පත සහ ලංකා QR විකල්ප පිරිනැමීමට අපේක්ෂා කරයි. මේ අනුව, ආයෝජනය තවමත් භාවිතා කළ හැකි තත්වයක පවතී.

3.3 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකරණයේ අදහස

නිර්දේශය

3.3.1. තොරතුරු තාක්ෂණ ව්‍යාපෘති පිළිබඳ නිරීක්ෂණ

(i) ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියට අදාළ අනුමත විස්තීරණ තොරතුරු තාක්ෂණ ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තියක් බැංකුව සතු නොවූ අතර ප්‍රධාන සහ සුළු ව්‍යාපෘති හඳුනා ගැනීමට නිසි අනුමත යාන්ත්‍රණයක් නොමැති වීම හේතුවෙන් ප්‍රධාන සහ සුළු තොරතුරු තාක්ෂණ ව්‍යාපෘති වෙන්කර හඳුනාගැනීමක් සිදු කර නොතිබුණි. තවද, තොරතුරු තාක්ෂණ ව්‍යාපෘති සම්බන්ධයෙන් ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක අවශ්‍යතාවය සහ ශක්‍යතා අධ්‍යයන වර්ගය හඳුනා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ලේඛනගත අනුමත යාන්ත්‍රණයක් නොතිබුණි.

පුළුල් ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ වැඩ කටයුතු අවසන් කිරීමේ කාර්යයේ බැංකුව නිරතවී සිටී. නුදුරු අනාගතයේ දී අනුමත කිරීමට අපේක්ෂා කරන මෙම ප්‍රතිපත්තිය මගින් ආයතනික කාර්යයන්ද ඇතුළුව ප්‍රමාණය , සංකීර්ණත්වය හෝ විෂය පථය නොසලකා සියළු ව්‍යාපෘති සඳහා මෙය අදාළ වේ. ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් පැවැත්වීම මෙම ප්‍රතිපත්තියේ අනිවාර්ය අවශ්‍යතාවයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර එය ව්‍යාපෘති ආරම්භක අදියරේදී ඉටු කිරීමට නියමිතය. බැංකුව විසින් සිදු කරනු ලබන සියලුම ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක වීමට පෙර ඒවායේ ශක්‍යතාව සඳහා හොඳින් ඇගයීමට ලක් කිරීම පිළිබඳ සහතික වීම මෙහි අරමුණයි.

බැංකු අරමුදල් ඵලදායී හා කාර්යක්ෂම ලෙස භාවිතා කිරීම සහතික කිරීම සහ ඇගයීම් ක්‍රියාවලිය සහ පාලනයන් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගන්න.

(ii) 2022,2023 සහ 2024 කාලය තුළ නිම කරන ලද ව්‍යාපෘති සහ 2024 අප්‍රේල් 26 දින වන විට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ව්‍යාපෘති පිළිබඳ ශක්‍යතා අධ්‍යයනයන් සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඉල්ලා සිටින ලද අතර බාහිරව සංවර්ධනය කරන ලද ව්‍යාපෘති 61 න් 20 ක තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු වාර්තාව (TEC) ඊට අදාළ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ලෙස සලකා ඇති අතර ඉතිරි ව්‍යාපෘති 38 සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයන් පවතින්නේද යන්න පිළිබඳ පැහැදිලිව සඳහන් කර

අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී. ඉහත 3.3.1(i) වගන්තියේ විස්තර කර ඇති පරිදි, සංවිධානය පුරා ප්‍රමිතිගත ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ භාවිතයන් සහතික කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පත හරහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක අවශ්‍යතාවය බැංකුව විසින් හඳුනාගෙන ඇත. තවද, අනාගතයේදී ව්‍යාපෘති අනුමත කිරීමේ ඉල්ලීමට ඇමුණුමක් ලෙස වෙනම ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් ඇතුළත් වේ.

නොතිබුණි. තවද , බැංකුව විසින් අභ්‍යන්තරව සංවර්ධනය කරන ලද ව්‍යාපෘති 73න්, බොහෝ ව්‍යාපෘති සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ලෙස ව්‍යාපාරික දෙපාර්තමේන්තුවේ අවශ්‍යතාවය සඳහන් කර තිබුණි. එබැවින්, ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර ශක්‍යතා අධ්‍යයනයේ අවශ්‍යතාවය බැංකුව හඳුනාගෙන අදාළ පරිදි කටයුතු කර තිබේද යන්න විගණනයට ගැටළුකාරීවේ.

(iii) තොරතුරු තාක්ෂණ ව්‍යාපෘති සම්බන්ධයෙන් පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයක් සිදු කිරීම සඳහා ලේඛනගත අනුමත යාන්ත්‍රණයක් නොතිබුණි.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත දෑ සටහන් කළ යුතු ය .

බැංකුවේ ප්‍රසම්පාදනය, සැපයුම්, ගබඩා සහ ඉන්වෙන්ටරි පාලනය සඳහා අනුමත ක්‍රියා පටිපාටි අත්පොතෙහි 2 වන පරිච්ඡේදයේ 2.3 උප වගන්තියේ 2.3.1 උප වගන්තියේ (v) කරුණ වෙත යොමු කෙරේ. ඉහත සඳහන් අංක (v) මඟින් ව්‍යාපෘති අනුමත කිරීමේ ඉල්ලීමක (PAR) අවශ්‍යතාවය පහත පරිදි දක්වා ඇත.

උපුටා ගැනීම - “යෝජිත මිලදී ගැනීමේ/ව්‍යාපෘතියේ වටිනාකම රු. මිලියන 5.0 වැඩි නම් , PAR (ව්‍යාපෘති අනුමත කිරීමේ ඉල්ලීම) ඉල්ලීම, විධායක මෙහෙයුම් කමිටුව විසින් අනුමැතිය , ඔවුන්ගේ සටහන සමඟ, සහ අනුමත පිරිවිතරයන් සැපයුම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය”

උපුටා ගැනීම අවසන් ඉහත ක්‍රියා පටිපාටි අත්පොතෙහි උපග්‍රන්ථ (Appendix) – D { ව්‍යාපෘති අනුමත කිරීමේ ඉල්ලීම (PAR) Form} වැඩිදුර යොමුව දක්වා ඇත.

එම ව්‍යාපෘති අනුමත කිරීමේ ඉල්ලීම (PAR) හි 11(A) ඡේදයේ, මූල්‍ය පිරිවැය/ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයේ අවශ්‍යතාවය පැහැදිලිව සඳහන් කර ඇත. රු. මිලියන 5.0 කට වඩා වැඩි වටිනාකමකින් යුත් ව්‍යාපෘති සඳහා PAR හි අවශ්‍යතාව අදාළ වන බව සඳහන් කළ යුතුය.

ඒ අනුව රු. මිලියන 5.0 කට වැඩි වටිනාකමක් ඇති ව්‍යාපෘති සඳහා මූල්‍ය පිරිවැය/ ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය සිදු

කිරීම සඳහා බැංකුව විසින් ලේඛනගත යාන්ත්‍රණයක් ස්ථාපිත කර ඇත.

(අ) 2022, 2023 සහ 2024 වර්ෂ වලදී නිම කරන ලද ව්‍යාපෘති සහ 2024 අප්‍රේල් 26 වන දිනට ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘති සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු තාක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ලබා දී ඇති තොරතුරු වලට අනුව, බාහිරව සංවර්ධනය කරන ලද ව්‍යාපෘති 61 ක් අතුරින් ව්‍යාපෘති 21 ක පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය ලෙස තාක්ෂණික කමිටු වාර්තාව සලකා ඇති අතර ව්‍යාපෘති 11 ක් සඳහා පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය ලෙස සලකනු ලබා ඇත්තේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා අනුමැතිය ඉල්ලීම සහ වෙනත් ලියකියවිලි වේ. ඉදිරිපත් කරන ලද විස්තර අනුව ව්‍යාපෘති 5ක් සඳහා පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය නොමැති අතර ව්‍යාපෘති 6ක් සඳහා පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය තිබේද නැතහොත් අවශ්‍ය නොවේද යන්න බැංකුව අදහස් දක්වා නොතිබුණි. එබැවින් තොරතුරු තාක්ෂණ ව්‍යාපෘති සම්බන්ධයෙන් බැංකුව නිසි පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයක් කර තිබේද යන්න විගණනයේදී ගැටළුකාරී වේ.

අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී, ගැටලුව විසඳීමේදී බැංකුව විසින් පිරිවැය-ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය කිරීමට සහ බැංකුව විසින් ආරම්භ කරන ලද ව්‍යාපෘති සඳහා අවශ්‍ය අනුමැතිය ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය පියවර ගෙන ඇත. කරුණාකර ඉහත 3.3.1(iii) වගන්තිය වෙත යොමු වන්න.

තවද, අනාගත ව්‍යාපෘති සඳහා බැංකුවේ අනුමත ප්‍රසම්පාදන අත්පොත දැඩි ලෙස පිළිපැදීම සහතික කරන ලෙස බැංකුවේ අදාළ නිලධාරීන්ට උපදෙස් දෙන ලදී.

(ආ) ව්‍යාපෘතිය අභ්‍යන්තර සංවර්ධනයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වුවද, එයට දෘඩාංග සහ වෙනත් වියදම් ඇතුළත් වී තිබිය හැකි ය. කෙසේ වෙතත්, අභ්‍යන්තරව සංවර්ධනය කරන ලද ව්‍යාපෘති සඳහා පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය අදාළ නොවන බව බැංකුව දන්වා තිබුණි. එබැවින් අභ්‍යන්තරව සංවර්ධනය කරන ලද ව්‍යාපෘති සඳහා පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයේ අවශ්‍යතාවය බැංකුව විසින් හඳුනාගෙන තිබේද යන්න විගණනයේදී ගැටළුකාරී විය.

අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී, ඉහත 3.3.1(iii) වගන්තියේ විස්තර කර ඇති පරිදි, නියමිත නිර්ණායක යටතේ එන සියලුම ව්‍යාපෘති (එනම්, අභ්‍යන්තර හෝ බාහිර) සඳහා පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය බැංකුව විසින් හඳුනාගෙන ඇත. 3.3.1 (i) වගන්තියේ සඳහන් පරිදි කෙටුම්පත් ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්තිය මඟින් පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයේ අවශ්‍යතාවය හඳුනාගෙන ඇති අතර බැංකුව විසින් සිදු කරනු ලබන සියලුම ව්‍යාපෘති සඳහා අදාළ වේ.

තවද, අනාගත ව්‍යාපෘති සඳහා බැංකුවේ අනුමත ප්‍රසම්පාදන අත්පොත දැඩි ලෙස පිළිපැදිය යුතු බවට බැංකුවේ අදාළ නිලධාරීන්ට උපදෙස් දෙනු ලැබේ. අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී,

- (iv) බැංකුව විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද ව්‍යාපෘති විස්තර අනුව, 2022,2023 සහ 2024 කාලය තුළ නිම කරන ලද ව්‍යාපෘති සඳහා නිසි ව්‍යාපෘති ප්‍රඥප්තිය (project charter) නොතිබූ අතර 2024 අප්‍රේල් 26 වන දිනට ක්‍රියාත්මක වූණු ව්‍යාපෘති දෙකක් සඳහා පමණක් ව්‍යාපෘති ප්‍රඥප්තිය (project charter) පැවතුණි. ව්‍යාපෘති ජීවන චක්‍රයේ ව්‍යාපෘති ආරම්භක අදියරේ කොටසක් ලෙස ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පත මඟින් ව්‍යාපෘති ප්‍රඥප්තියක් (project charter) සකස් කිරීම හඳුන්වා දී ඇත.
- (v) 2022,2023 සහ 2024 කාලය තුළ නිම කරන ලද සහ 2024 අප්‍රේල් 26 වන විට ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති 137 අතර, ව්‍යාපෘති 108 ක් සඳහා කාලරාමු (time line) නොතිබූ අතර ව්‍යාපෘති 28 ක් සම්බන්ධයෙන්, නිසි කාල රාමු ඇති බව බැංකුව පැහැදිලිව සඳහන් කර නොමැත. තවද, එක් ව්‍යාපෘතියක් සාකච්ඡා වෙමින් පවතින අතර බැංකුවට අනුව කාල රාමු තවමත් සකස් කර නොමැත. අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී. ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පතේ හඳුන්වා දී ඇති ව්‍යාපෘති සැලැස්මේ අවශ්‍යතා ලෙස ක්‍රියාකාරකම් අනුපිළිවෙල, කාල ඇස්තමේන්තු කිරීම සහ උපලේඛනගත කිරීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් සැලකේ.
- (vi) බැංකුව විසින් සපයන ලද ව්‍යාපෘති විස්තර අනුව, 2024 අප්‍රේල් 26 වන විට ව්‍යාපෘති 8 ක් රඳවා තබා ඇති (hold) අතර එක් ව්‍යාපෘතියක් අවලංගු කර තිබුණි. සපයන ලද තොරතුරුවලට අනුව, එම ව්‍යාපෘති සඳහා නිසි ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක්, ව්‍යාපෘති ප්‍රඥප්තියක්(project charter) හෝ කාල රාමු නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය. අධික පිරිවැය හේතුවෙන් E-Remittance System Revamp ව්‍යාපෘතිය සහ Backup Solution (BTS & Pawning) ව්‍යාපෘති නවත්වා පැවතියද, 2024 අප්‍රේල් 26 වන විට අවලංගු කරන ලද හෝ රඳවා තබා ඇති සියලුම ව්‍යාපෘති සඳහා පිරිවැය ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණය නොතිබුණි. අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී. ඉහත විස්තර කර ඇති පරිදි, ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පතේ බැංකුවේ සියලුම දෙපාර්තමේන්තු හරහා සිදුකරන සියලුම ව්‍යාපෘති සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීම, ව්‍යාපෘති ප්‍රඥප්තියක් (project charter) සකස් කිරීම සහ ව්‍යාපෘති කාල නියමයන් ස්ථාපිත කිරීම අනිවාර්ය බව හඳුනාගෙන ඇත.
- (vii) DMS-IMAGO Inward Clearing Version Upgrade ව්‍යාපෘතිය නවතා තිබූ අතර ඒ වෙනුවට Consolidated Clearing System's Inward Clearing and Outward Return legs ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතව තිබූ නමුත් ඒ සඳහා බැංකුව දැනටමත් රු. 2,921,000ක් ගෙවා ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. නව තාක්ෂණය සහ පසුකාලීන අනුකූලතා අවශ්‍යතා ද සපයන comprehensive Consolidated Clearing System's Inward Clearing and Outward Return solution ප්‍රතිලාභ පිළිබඳව සලකා බලා විධායක මෙහෙයුම් කමිටුව විසින් මෙම ගෙවීම් කපා හැරීමේ තීරණය ගන්නා ලදී.

(viii) බැංකුව ව්‍යාපෘති දෙකක් සඳහා රඳවා (hold) තබා ගැනීමට හේතු සපයා නොමැති අතර Stationary Management System project & Central Back Office Interface Development ව්‍යාපෘතිය රඳවා (hold) තබා ගැනීමට ඉදිරිපත් කර තිබූ හේතු සාධාරණ නොවීය. තවද, රඳවා ගැනීමේ දිනය, ව්‍යාපෘතිය රඳවා තැබිය යුත්තේ කවුරුන්ද යන්න තීරණය කිරීම සහ රඳවා තබා ගැනීම සඳහා අනුමැතිය ලබා ගැනීම පිළිබඳ තොරතුරු සියලුම ව්‍යාපෘති සඳහා ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී Stationary Management System ව්‍යාපෘතිය රඳවා ඇති ලෙස වර්ගීකරණය කර ඇත්තේ වැරදීමක් හේතුවෙන් වන අතර දැන් නිවැරදි කර ඇත.

තවද, ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය විධිමත් කිරීමේ අරමුණින් බැංකුව සහකාර සාමාන්‍යාධිකාරීවරයෙකු (ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය) බඳවාගෙන ඇති අතර, පෙන්වන ලද ගැටළු මෙන්ම ව්‍යාපෘති කළමනාකරණයේ තවත් බොහෝ ක්ෂේත්‍රවලට විසඳුම් ලබා දීමද අපේක්ෂා කෙරේ.

3.4 මතභේදයට තුඩු දෙන ගණුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකරණයේ අදහස

නිර් දේශය

3.4.1 පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කාරක සභාවෙහි(COPE) උපදෙස් වලට අනුගත නොවීම

(i) 2018 ජූලි 17 වන දින පවත්වන ලද කෝප් රැස්වීමේ නියමයන්ට අනුව, අනෙකුත් රාජ්‍ය බැංකුවලට පූර්වාදර්ශයක් ලබා දෙන පරිදි වයස අවුරුදු 60 ට වැඩි නිලධාරීන්ගේ සේවය දීර්ඝ නොකරන ලෙස කෝප් කමිටුව නියෝග කර තිබුණි. ඉහත තීරණය 2018 අගෝස්තු 10 වන දින බැංකුව වෙත දැනුම් දී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ඉහත කෝප් රැස්වීමට පෙර එනම් 2018 ජූනි 29 වන දින ලබාගත් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය මත පදනම්ව හිටපු සාමාන්‍යාධිකාරී (GM) මාස 6 ක කාලයකට සේවා දිගුවක් සඳහා මුදල් අමාත්‍යාංශයෙන් අනුමැතිය ලබාගෙන තිබුණි. 2019 සැප්තැම්බර් මස 05 වන දින පැවති කෝප් රැස්වීමේදී කමිටුව විසින් ලබා දුන් නියෝගයකට අනුව කටයුතු නොකිරීම සම්බන්ධයෙන් දැඩි අප්‍රසාදය පළ කර තිබූ අතර මාස හයක සේවා දිගුවක් ලබා දීමේ වගකිවයුතු පාර්ශවයන් සඳහා විනය ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලෙසත්, පාඩුව අයකර ගන්නා ලෙසත් උපදෙස් ලබා දී තිබුණි. එහෙත් බැංකුව ඒ සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාමාර්ග

අදහස් සටහන් කර ගන්නා ලදී. 2022 මැයි මස 04 වන දින පැවති 13 වන කෝප් කමිටු රැස්වීමේදී මෙම කාරණය සාකච්ඡාවට ගෙන ඇති අතර පසුව ඒ සම්බන්ධයෙන් තවදුරටත් උපදෙස් ලබා දී නොමැත. ඊට අදාළ කරුණු නිශ්චිත කිරීම සඳහා , පෙන්වන ලද කාරණය සම්බන්ධයෙන් ඉහත රැස්වීමේ වාර්තාවෙන් උපුටා ගත් කරුණු පහත පරිදි වේ
(අ) හිටපු සාමාන්‍යාධිකාරීවරයාගේ සේවා දිගුව හිටපු සාමාන්‍යාධිකාරී සඳහා සේවා දිගු කිරීමේ ඉල්ලීම සහ එහි වත්මන් තත්ත්වය පිළිබඳව කමිටුව විමසා සිටින ලදී. අදාළ නිලධාරියා මාස හයක සේවා කාලයකින් පසු සිය සේවය අවසන් කර ඇති බවත්, ඒ අනුව ගැටළුව විසඳී ඇති බවත් සාමාන්‍යාධිකාරීවරයා ප්‍රකාශ කරන ලදී.

කෝප් කමිටුව විසින් ලබා දී ඇති නියමයන් පිළිපැදීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සහ බැංකු අරමුදල් නිසි ලෙස උපයෝජනය කිරීම සහතික කිරීම අවශ්‍ය වේ.

ගෙන නොතිබුණි.

(ii) මර්සිඩිස් බෙන්ස් වාහන අංක CAI - 4646 බැහැර කිරීම

2019 ජූලි 19 දිනැති අංක 487/2019 දරණ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකාවට අනුව, පහත කරුණු වලට යටත්ව කර්මාන්තයේ පවතින භාවිතය ලෙස සලකා ඉහත වාහනය හිටපු සාමාන්‍යාධිකාරී වෙත මුදා හැරීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි.

අ) භාවිතා කරන ලද අංක KM-9238 දරන වාහනය ආපසු ලබා දීම

ආ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් පෙන්වන ලද ඔහුට සිදු කර වැඩිපුර ගෙවීම් පියවා ගැනීම

ඇ) වාහනය පොත් වටිනාකමට මුදා හැරීම

ඈ) බැංකුවේ වෙනත් කිසිදු හිමිකම් පෑමක් නොමැති බවට හිටපු සාමාන්‍යාධිකාරී ගෙන් තහවුරුවක් භාර ගැනීම

2019 සැප්තැම්බර් මස 05 වන දින පැවති කෝප් රැස්වීමේදී එම වාහනය නැවත බැංකුව වෙත ලබා ගන්නා ලෙස කමිටුව උපදෙස් දී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්,

අ) 2020 ජූනි 11 දිනැති අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක : 470/2020 අනුව අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් වාහනය නිදහස් කිරීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක: 487/2019 අනුව කටයුතු කර අනුමැතිය දී තිබූ නමුත් කෝප් කමිටුව විසින් ලබා දී ඇති උපදෙස් වලට පටහැනි විය. 89/2016 දරන බැංකුවේ ප්‍රවාහන ප්‍රතිපත්තියේ 15-A ඡේදය අනුව, වසර 7 ක ස්ථිර සේවා කාලයක් සම්පූර්ණ කර ඇති ආයතනික කළමනාකරණ සාමාජිකයා භාවිතා කළ වාහනය රැගෙන යාමට අවසර දී ඇතත්, කොන්ත්‍රාත් පදනම මත සේවය කළ හිටපු සාමාන්‍යාධිකාරීවරයාට වාහනය

2019 සැප්තැම්බර් 5 වන දින පැවති කෝප් රැස්වීම මඟින් නිකුත් කරන ලද නියෝග දැනටමත් බැංකුව විසින් සිදු කර ඇති බව කරුණාවෙන් දන්වමු. පසුව , බැංකුව විසින් කෝප් කමිටුව වෙත ප්‍රගතිය වාර්තා කල අතර , හිටපු ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී/සාමාන්‍යාධිකාරී වෙත භාර දී ඇති වාහන සම්බන්ධයෙන් අනෙකුත් කරුණු 2022 මැයි මස 04 වන දින පැවති 13 වන කෝප් කමිටු රැස්වීමේදී සාකච්ඡාවට ලක් කරන ලදී.

ඒ අනුව එම රැස්වීමේදී CAI - 4646 දරණ වාහනය භාරදීම සම්බන්ධයෙන් කමිටුව ප්‍රශ්න කර ඇති අතර ඒ සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ විශේෂ අනුමැතියක් ලබාගෙන ඇති බව සඳහන් කරන ලදී.

තවද රාජ්‍ය බැංකුවල වාහන ගැටළු සම්බන්ධයෙන් මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් සහ රාජ්‍ය ව්‍යවසාය දෙපාර්තමේන්තුවෙන් පොදු මාර්ගෝපදේශයක් නිකුත් කරන ලෙස මුදල් අමාත්‍යාංශයට උපදෙස් ලබා දුන් අතර ඉදිරියේදී අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය සහිතව මෙවැනි ගනුදෙනු සිදු කළ යුතු බව ද එම කමිටුවේ අදහස වී තිබුණි.

සැකයක් ඇති නොවීම සඳහා ඉහත රැස්වීම් වාර්තාවේ අදාළ කොටස මෙහි උපුටා දැක්වේ.

උපුටා ගැනීම.

“රු. මිලියන 16.6 කට (CAI-4646) මිලදී ගත් මර්සිඩිස් බෙන්ස් රථය රු. 113,698.63 කට ලබා දී ඇති අතර ඒ සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ විශේෂ අනුමැතියක් තිබේද යන්න පිළිබඳව කමිටුව ප්‍රශ්න කරන ලදී.”

විශ්‍රාම යන සාමාන්‍යාධිකාරීවරයාට තම නිල රථය රැගෙන යා හැකි බැවින් අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ තීරණයකට අනුව මෙම වාහනය ලබා දී ඇති බව ගණන් දීමේ නිලධාරී(AO) සඳහන් කරන ලදී. මේ පිළිබඳව සොයා බලා රාජ්‍ය බැංකුවල වාහන ගැටළු සම්බන්ධයෙන් මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් සහ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවෙන් පොදු මාර්ගෝපදේශයක් නිකුත් කරන ලෙස

රැගෙන යාමට සුදුසුකම් නොතිබුණි. තවද, එවැනි කොන්දේසියක් කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුමේදී ඇතුළත් වී නොතිබුණි. දැනට පවතින තොරතුරු වලට අනුව ඉහත සඳහන් වාහනය 2015 අප්‍රේල් 27 වන දින රු. මිලියන 16.6 ක වියදමින් මිලදී ගෙන ඇති අතර 2021 ජූලි 20 වන දින රු. 113,698 ක පොත් වටිනාකමකට හිටපු සාමාන්‍යාධිකාරීවරයා වෙත ලබා දී තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් අවධාරණය කරන ලද පරිදි රු. මිලියන 3.3 ක වැඩිපුර ගෙවීම් පියවීමට යටත්ව ඉහත වාහනය හිටපු සාමාන්‍යාධිකාරීවරයා වෙත මුදා හැරීමට අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ඉහත අයකර ගැනීම් සඳහා බැංකුව විසින් පියවර ගෙන නොතිබුණි.

කමිටුව විසින් ප්‍රධාන ගණන් දීමේ නිලධාරී (CAO) වෙත උපදෙස් දෙන ලදී. මෙම ආකාරයේ ගනුදෙනු ඉදිරියේදී අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය සහිතව සිදු කළ යුතු බව එම කමිටුවේ අදහස විය.” උපුටා ගැනීම අවසන්.

ඉහත නියෝගයට ප්‍රතිචාර දක්වමින් බැංකුවල වාහන ගැටළු පිළිබඳ පොදු මාර්ගෝපදේශය සැකසීම සඳහා 2022 ජූනි 10 වන දින මුදල් අමාත්‍යාංශයේ භාණ්ඩාගාර - ලේකම්වරයා වෙත පහත සඳහන් ලියකියවිලි නිරීක්ෂණය කිරීම සහ සලකා බැලීම සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලදී.

- (i) ලංකා බැංකුව සහ මහජන බැංකුව ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම යටතේ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ II වන කොටසේ විධිවිධානවලින් සහ සියලු භාණ්ඩාගාර හා රාජ්‍ය පරිපාලන වක්‍රලේඛ වලින් බැංකු දෙකම නිදහස් කරන ලද රජයේ තීරණය
- (ii) ආයතනික කළමනාකරණ සාමාජිකයින් සඳහා ප්‍රවාහන ප්‍රතිපත්තිය - අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක 723/2019

3.4.2 විමර්ශන ගොනුව අස්ථානගත කිරීම

(misplace) හේතුවෙන් විමර්ශන ක්‍රියාවලිය අත්හිටුවීම

(i) 2022 නොවැම්බර් 17 දිනැති මූලික විමර්ශනයට අනුව, නිසි සුරැකුම් ලබා නොගෙන ලබා දී තිබූ එකතුව රු. 3,287,495 ක් වූ අයිරා පහසුකම් 25 ක් පිළිබඳ හෙළිදරව් කරගෙන තිබූ අතර එය බැංකුව නිකුත් කරන ලද මෙහෙයුම් උපදෙස් වලට පටහැනි විය. තවද, හැටන් ශාඛා කළමනාකරුගේ අනුමැතිය යටතේ ඔහුගේ වැඩ කරන කාලය තුළ ලබා දුන් ණය 2021 ඔක්තෝබර් 31 වන දින වන විට රු. 12,080,094 ක ණය 91 ක් අක්‍රීය කාණ්ඩයට අයත්ව පැවතිණි. කෙසේ වෙතත්, විමර්ශන ගොනුව අස්ථානගත වී ඇති බැවින් විමර්ශන ක්‍රියාවලිය අත්හිටුවීමත් සමඟ ඉහත පහසුකම් අයකර ගැනීමට ගත් ක්‍රියාමාර්ග ඉදිරිපත් නොවීය.

අදහස සටහන් කර ගන්නා ලදී. දැනට ලැබී ඇති තොරතුරු වලට අනුව අදාළ සේවකයාට අදාළ විමර්ශන ලේඛන ගොනුව අස්ථානගත වී ඇත. මෙම සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් මාණ්ඩලික වක්‍ර ලේඛ අංක 326/2002 (චිනය සංග්‍රහය) අනුව වගකිව යුතු නිලධාරියාට (නුවරඑළිය හිටපු ප්‍රාදේශීය කළමනාකරු) එරෙහිව පරීක්ෂණයක් පවත්වා ඇත.

කෙසේ වෙතත්, අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සිදු වෙමින් පවතී. ඒ අනුව, මේ වන විට ණය ගිණුම් 91 න් ණය ගිණුම් 35 ක් සම්පූර්ණයෙන් පියවා ඇති අතර ණය 56 ක ඉතිරි අයවිය යුතු ශේෂය 2024 සැප්තැම්බර් 06 වන විට රු. 7,886,026.49 කි. බැංකු අයිරා 25 න් අයිරා 8 ක් සම්පූර්ණයෙන්ම පියවා ඇති අතර ඉතිරි අයිරා 17 හි අයවිය යුතු ශේෂය 2024 සැප්තැම්බර් 06 වන විට රු. 2,041,081.54 කි.

(ii) හැටන් ශාඛාවේ හිටපු කළමනාකරුට අවස්ථා කිහිපයකදීම දඩුවම් ලබා දී ඇති අතර මස්කෙලිය ශාඛාවේ තාවකාලික බැංකු අයිරා ලබා දීම සම්බන්ධයෙන් පනවා තිබූ විනය තීරණය ට අනුව අභියාචනා සලකා බැලීමෙන් අනතුරුව අභියාචනා කමිටුව විසින් ඔහුට පනවා තිබූ රු. 508,065 (රු.1,693,550.74 න් 30%) රු. 254,032.60 (රු. 1,693,550.74 න් 15%) දක්වා අඩු කර තිබුණි . කෙසේ වෙතත්, 2024 අප්‍රේල් 30 වන විට රු. 1,693,550.74 ක මුළු ශේෂයෙන් රු. 1,202,000 ක තාවකාලික බැංකු අයිරා තවදුරටත් අය කර ගත යුතුව තිබුණි .

එවකට මස්කෙලිය ශාඛාවේ වැඩබලන ශාඛා කළමනාකරු ලෙස කටයුතු කළ අදාළ සේවකයා විසින් තාවකාලික බැංකු අයිරා ලබා දී ඇත්තේ තවදුරටත් බැංකුවේ ගනුදෙනුකරුවන් රඳවා ගැනීමේ අදහසින් බවත්, ඔහු කිසිදු පෞද්ගලික අරමුණක් හෝ ප්‍රතිලාභයක් සහිතව ඉහත තාවකාලික බැංකු අයිරා ලබා දී ඇති බවට කිසිදු සාක්ෂියක් නොමැති බවත් අභියාචනා කමිටුව අනාවරණය කරගෙන ඇත. මෙය සලකා බැලීමෙන් පසු, අයකර ගත යුතු ප්‍රතිශතය 30% සිට 15% දක්වා අඩු කර ඇත.

තවද, 2024 අප්‍රේල් මස 30 වන දින මෙම තාවකාලික බැංකු අයිරාවල අයවිය යුතු ශේෂයන් (එනම් රු. 1, 202,000.00) එලෙසම පවතී.

තවද, තාවකාලික අයිරා ගනුදෙනුකරුවන්ට එරෙහිව නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත.

3.5 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකරණයේ අදහස

නිර්දේශය

3.5.1 කාර්ය මණ්ඩල පිරිවැය විශ්ලේෂණය

(i) බැංකුව විසින් 2023 වර්ෂය සඳහා එක් සේවකයෙකු වෙනුවෙන් රු. මිලියන 3.20 ක පිරිවැයක් දරා තිබුණ ද , එක් සේවකයෙකු විසින් උපයා ඇති ලාභය රු. මිලියන 1.32 ක් පමණක් බව නිරීක්ෂණය විය. කෙසේ වෙතත්, අනෙකුත් බැංකු වසර තුළ එක් සේවකයෙකු විසින් උපයා ඇති ලාභය රු. මිලියන 3.11 සිට රු. මිලියන 4.21 දක්වා පරාසයක පවතින බව වාර්තා කර තිබුණි.

2022 වසරට සාපේක්ෂව 2023 වර්ෂයේ සමස්ත වැටුප් පිරිවැය රු. බිලියන 2.1 කින් අඩු වී ඇති අතර එක් සේවකයෙකුගේ පිරිවැය 2022 වර්ෂයේ රු. මිලියන 3.6 සිට රු. මිලියන 3.2 දක්වා අඩු වී ඇත.

2022 වසරට සාපේක්ෂව 2023 වර්ෂයේ දී වාර්තා වූ අඩු ලාභදායීතා මට්ටම හේතුවෙන් 2022 වර්ෂයේ දී රු. මිලියන 2.3 ක් වූ එක් සේවකයෙකුගේ ලාභය රු. මිලියන 1.3 දක්වා අඩු වී ඇත. ලාභදායීතා මට්ටම පහත වැටීම මූලික වශයෙන් හේතු කිහිපයක් මත සිදුවිය.(එනම්, කුඩා ණය (retail loan)නැවත මිල නියම කිරීමේ ප්‍රමාදයන්, ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව විසින් පොලී ගෙවීම් නැවැත්වීම, 83 වැනි වගන්තියේ අරමුදල් හා සම්බන්ධ වර්ධක පිරිවැය සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ SWAPs වෙනත් සිදු වූ පාඩු)

බැංකුවේ අරමුදල් එලදායී ලෙස භාවිතා කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගන්න.

(ii) 2023 වර්ෂය සඳහා බැංකුවේ ශුද්ධ මෙහෙයුම් ආදායමේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස පුද්ගල වියදම් සියයට 33.39 ක් වූ අතර එය කර්මාන්තයේ අනෙකුත් බැංකු හා සසඳන විට ඉහළම වටිනාකමක් නියෝජනය කර තිබුණි . සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අනෙකුත් බැංකුවල අනුපාත සියයට 20.12 සිට සියයට 28.33 දක්වා පරාසයක අගයක් ගෙන තිබුණි .

2023 වර්ෂය සඳහා වාර්තා කරන ලද බැංකුවේ ශුද්ධ මෙහෙයුම් ආදායම පෙර වසරට සහ තරඟකාරී බැංකුවලට සාපේක්ෂව සැලකිය යුතු ලෙස අඩු විය. මෙය ප්‍රධාන වශයෙන් පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව ශුද්ධ පොලී ආදායම 28.3% කින් පහත වැටීමෙන් සිදු වී ඇත. මෙයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී ඇත්තේ කුඩා ණය නැවත මිල නියම කිරීමේ ප්‍රමාදයන්, CPC වෙනත් පොලී ගෙවීම් නතර කිරීම සහ 83 වන වගන්තිය අරමුදල් සැපයීම හා සම්බන්ධ වර්ධක පිරිවැය යන කරුණු වේ.